

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

2

ЛЮТАГА 2017 г.

ЧАЦВЕР

№ 22 (28386)

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Шосты дзень — не лішні

Вялікая размова з Прэзідэнтам

Аляксандр
Лукашэнка 3 лютага
правядзе сустрэчу
з прадстаўнікамі
грамадскасі,
беларускіх
і замежных СМІ.

Мерапрыемства пройдзе ў пашыраным фармаце пад агульнай назвай «Вялікая размова з Прэзідэнтам», паведамлілі ў прэс-службе беларускага лідара. У ім прымуць удзел амаль чатыры дзясяткі журналістаў, якія прадстаўляюць найбольш вялікія дзяржаўныя і недзяржаўныя беларускія СМІ, папулярныя інтэрнэт-парталы, аўтарытэтыныя замежныя масмедыя.

На сустрэчу запрошаны і шматлікія эксперты, сярод якіх вядомыя палітолагі, эканамісты, прадстаўнікі партый, канфесій і грамадскіх аб'яднанняў. Яны таксама прымуць удзел у дыялогу па найбольш актуальных тэмах.

Прамая трансляцыя сустрэчы кіраўніка дзяржавы з прадстаўнікамі грамадскасці і сродкаў масавай інфармацыі пачнецца ў 10 гадзін 3 лютага. Яна будзе весціся па тэлеканалах «Беларусь 1», «Беларусь 24» і Першым нацыянальным канале Беларускага радыё. Тэлеверсія сустрэчы будзе паказана ў вячэрнім эфіры беларускіх тэлеканалаў.

Фота БЕЛТА.

Рэпетыцыя ўзрознага харэаграфічнага ансамбля «Данс Авеню».

ЦЫТАТА ДНЯ

Лідзія ЯРМОШЫНА,
старшыня Цэнтрвыбаркама:
«Падагульняючы прапановы міжведамаснай экспертнай групы пры ЦВК носяць збалансаваны характар і адпавядаюць рэкамендацыям АБСЕ. Пери за ўсё, гаворка ідзе пра ўключэнне ў закон рэкамендацый Цэнтрвыбаркама, якія прымяняліся падчас парламенцкіх выбараў 2016 года. У тым ліку гэта рэйтынгавае галасаванне па складзе камісій, прысутнасць назіральнікаў пры іх утварэнні, празрысты падлік галасоў ва ўмовах, якія дазваляюць удзельнікам маніторынгу бесперашкодна выконваць свае абавязкі. Прапануецца таксама павялічыць тэрмін утварэння выбарчых фондаў кандыдатаў у дэпутаты і самі памеры фондаў, а таксама магчымасць узносаў з боку грамадзян і юрыдычных асоб».

■ За духоўнае адраджэнне

АСОБНА АД ЦЫВІЛІЗАЦЫІ І РАЗАМ З ЛЮДЗЬМІ

Размова з ігуменам пра сувязь
манастыра і людзей, якія жывуць па-за яго сценамі

Ігумен Яўсевій (Цюхлоў), намеснік Свята-Елісееўскага Лаўрышаўскага мужчынскага манастыра, сёлета стаў лаўрэатам прэміі Прэзідэнта «За духоўнае адраджэнне». У адпаведным указе кіраўніка дзяржавы пазначана: «за асабісты ўклад у духоўна-маральнае і патрыятычнае выхаванне моладзі». «Звязда» неаднойчы пісала пра адраджаны на беразе Нёмана адзін з самых старажытных манастыроў Беларусі. Заснаваны ў XIII стагоддзі вялікімі літоўскімі князямі, ён у XIV—XVI стагоддзях быў духоўна-адукацыйным цэнтрам гэтых зямель. Пра што сведчаць летапісы, паданні і створанае ў яго сценах ілюстраванае рукапіснае Лаўрышаўскае Евангелле. У нашы дні манастыр адраджаецца і зноў становіцца месцам прыцягнення ўсё большай колькасці паломнікаў. Сюды едуць з розных куткоў Беларусі і іншых краін, каб знайсці духоўную дапамогу, суцяшэнне, параду, аднавіць душэўныя і фізічныя сілы. І ніхто не ад'язджае адсюль, не атрымаўшы патрэбнага.

СТАР. 13

аб'яднанні па інтарэсах. Па суботах у гімназіі таксама праходзяць падтрымліваючыя і стымулюючыя заняткі, сустрэчы педагогаў з бацькамі.

Працяг тэмы на стар. 3.

■ Рынак жылля

У ЧАКАННІ ДРУГОЙ ХВАЛІ ПАТАННЕННЯ

На другасным рынку жыллёвай нерухомасці
сталіцы эксперты прагназуюць
далейшае зніжэнне цэн прыкладна на 7%

Увогуле, леташні сезон трапіў у разрад выключных адразу па некалькіх намінацыях. Толькі за адзін год былі зафіксаваны два рэкордныя за апошняе дзесяцігоддзе паказчыкі: першы датычыцца мінімальнага ўзроўню цэн, а другі — максімальнай колькасці праведзеных здзелак куплі-продажу.

Цэнавае дно №1

Паводле падлікаў спецыялістаў па нерухомасці, практычна ўсё першае паўгоддзе летась працягвалася распачатае яшчэ задоўга да гэтага зніжэнне цэннікаў. У выніку за студзень—май мінулага года цана квадратнага метра ў здзелках з кватэрамі стандартных спажывецкіх якасцяў знізілася на 13%. А агульнае зніжэнне яе за перыяд з кастрычніка 2014 (пачатку перыяду зніжэння) па май 2016 года склала 38% ці ў сярэднім — 620 долараў за «квадрат».

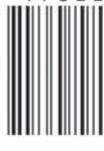
Намеснік дырэктара па продажах на другасным рынку жылля агенцтва нерухомасці «Твая сталіца» Святлана Кудзелка адзначае, што мінімальны ўзровень цэн на сталічную нерухомасць быў дасягнуты летась у маі, калі квадратны метр кватэр у сярэднім апусціўся да 1 010 долараў, што стала рэкордам для апошніх 10 гадоў. Менавіта тады беспрэцэдэнтна нізкі кошт жылля ва ўсіх сегментах і з'яўленне на рынку кватэр за 28—30 тысяч долараў справакавалі выхад на рынак так званых адкладзенага попыту — тых пакупнікоў, хто альбо чакаў наступлення цэнавага дна, альбо проста фінансава не мог дазволіць сабе куплю кватэры.

СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

170222

9 771990 763008

■ Парламенцкі дзённік

УМАЦАВАЦЬ КАНТАКТЫ

30 студзеня па 2 лютага парламенцкая дэлегацыя нашай краіны на чале з намеснікам старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу **Баляславам ПІРШТУКОМ** знаходзіцца з візітам у Польшчы.

Як паведаміла прэс-служба Палаты прадстаўнікоў, на сустрэчы са старшынёй Сената Польшчы Станіславам Карчэўскім бакі дамовіліся паслядоўна развіваць беларуска-польскае супрацоўніцтва, а таксама сышліся ў меркаванні, што парламенты абедзвюх краін павінны выконваць важную ролю ў актыўнасці гэтага ўзаемадзеяння. Станіслаў Карчэўскі адзначыў, што візіты ў 2016 годзе ў Рэспубліку Беларусь польскіх парламентарыяў паказваюць: польскі бок

Беларуская дэлегацыя ў Варшаве. Баляслаў ПІРШТУК у цэнтры.

гатовы да дыялогу і супрацоўніцтва. Баляслаў Пірштук заявіў, што разам з абмянам візітамі, эфектыўнымі інструментамі ўма-

цавання адносінаў паміж парламентамі нашых краін з'яўляюцца ўзаемадзеянне і ўзаемная падтрымка ў міжнародных парламенцкіх арганізацыях, у тым ліку ў парламенцкіх асамблеях АБСЕ і Савета Еўропы, парламенцкім вымярэнні Цэнтральнаеўрапейскай ініцыятывы. Ён заклікаў больш актыўна выкарыстоўваць магчымасці для развіцця гандлёва-эканамічных і інвестыцыйных адносін паміж дзвюма краінамі і выказаў зацікаўленасць у вывучэнні перадавога польскага вопыту выдзялення бізнесу.

Падчас візіту ў Польшчы адбываюцца сустрэчы з польскімі дзелавымі коламі, членамі польска-беларускай парламенцкай групы, прадстаўнікамі Міністэрства замежных спраў.

Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@zviazda.by

■ Стратэгічны рэсурс

Не нафтай адзінай

Пра перспектывы развіцця мінеральна-сыравіннай базы нашай краіны

Па словах начальніка ўпраўлення па геалогіі Мінпрыроды **Сяргея МАМЧЫКА**, у 2016-м удалося не толькі ўтрымаць здабычу нафты на ўзроўні 1,6 млн тон за год, але і нарасціць яе. У далейшым, каб забяспечыць рост здабычы, спецыялісты плануецца праводзіць новыя геалага-разведвальныя работы і ўцягваць у гаспадарчы абарот залежы з запасамі, якія цяжка здабываюцца. «У цэлым запасамі нафты Беларусь забяспечана на 35 гадоў», — падкрэсліў прадстаўнік Мінпрыроды.

У 2016 годзе прырост запасаў адзначыўся і ў іншых катэгорыях карысных выкапняў: каменнай солі, крэйд, пяску, пясчана-гравійнай сумесі, сапрапелю і торфу. Апошнія, дарэчы, высока цэняцца не толькі ў нашай краіне, але і за мяжой. Сяргей Мамчык раскажаў, што беларускія торф і сапрапель выклікаюць інтарэс у краінах Блізкага Усходу — Аб'яднаных Арабскіх Эміратах, Катары, Саудаўскай Аравіі. Яны могуць выкарыстоўвацца як арганамінеральныя ўгнаенні для развіцця земляробства. Сёння разглядаецца пытанне аб пастаўках угнаенняў на аснове сапрапелю ў гэтыя краіны.

Адным з перспектывных у плане экспарту спецыялісты лічаць і шчэбень, запатрабаваны ў краінах-суседках Беларусі. Толькі за мінулы год, у параўнанні з 2015-м, экспарт гэтага матэрыялу вырас больш чым у 2,5 раза. Калі два гады таму краіна атрымала каля \$ 28 млн, то папярэднія вынікі 2016-га гавораць пра \$ 65 млн.

Нізкая якасць мінеральнай сыравіны, невялікія запасы на асобных радовішчах і вялікія глыбіні залягання карысных выкапняў — усе гэтыя і іншыя праблемы сёння істотна ўскладняюць работу беларускім геалагам. Каб дасягнуць поспеху на гэтых складаных участках, неабходна развіваць выкарыстанне сучасных тэхналогій для пошуку, разведкі і распрацоўкі радовішчаў карысных выкапняў. Над гэтым сёння працуюць спецыялісты Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Беларусі, паведаміў намеснік генеральнага дырэктара ўстановы **Сяргей КРУГЛІКАЎ**.

— У межах навукова-тэхнічнай праграмы Саюзнай дзяржавы «Скіф-Недры», якая рэалізуецца з 2015 года, наш інстытут распрацоўвае і часткова вырабіць больш магутныя высокапрадукцыйныя вылічальныя комплексы «Скіф-Геа», якія дазваляць вырашаць шэраг задач, звязаных з геалагаразведкай.

Як раскажала **Вольга БЯРОЗКА**, дырэктар філіяла «Інстытут геалогіі» Навукова-вытворчага цэнтру па геалогіі, беларускія вучоныя шукаюць спосабы выкарыстання адходаў, што ўтвараюцца пры распрацоўцы радовішчаў.

— Работа ў гэтым кірунку дае рэальную магчымасць утылізаваць вялікую колькасць адвалаў і знізіць выдаткі на імпорт дэфіцытнай сыравіны, — адзначыла **Вольга Бярозка**. — Пасля дадатковых даследаванняў нашы распрацоўкі будуць прапановаўца ў вытворчасць.

Вераніка КОЛАСАВА. kolasava@zviazda.by

■ Жыллё

БУДАЎНІКАМ ПАРАЛІ ЭКАНОМІЦЬ

Сёння будаўнічыю галіну неабходна арыентаваць на далейшае зніжэнне выдаткаў і стварэнне камфортнага і зручнага жылля, паведаміў намеснік прэм'ер-міністра Беларусі **Анатоль КАЛІНІН** падчас выніковай калегіі Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва.

У прыватнасці ён адзначыў, што летась у краіне ўведзена 4 млн 285 тысяч квадратных метраў жылля, з іх з дзяржпадтрымкай — 992 тысячы квадратных метраў пры заданні 840 тысяч «квадратаў». «Шмат чаго за гэты час зроблена і па зніжэнні выдаткаў, але пакуль прапановы перавышаюць пакупную здольнасць. Значыць, наша задача — яшчэ больш сур'ёзна заняцца зніжэннем выдаткаў у жыллёвым будаўніцтве», — лічыць намеснік прэм'ер-міністра.

Паводле яго слоў, над гэтым пытаннем цяпер працуе навуковая супольнасць, праекціроўшчыкі, спецыялісты Мінбудархітэктуры. Шукаюцца варыянты, дзе можам яшчэ эканоміць, але пры гэтым не гэта забывацца пра якасць. Трэба ствараць камфортнае і зручнае жыллё. «Цяпер неабходна больш уважліва пераглядаць праектныя рашэнні, калі пры правядзенні экспертызы не будуць прапуськацца спрошчаныя варыянты. Бо трэба ствараць комплексную забудову жыллага асяроддзя», — растлумачыў віцэ-прэм'ер.

Анатоль Калінін прызнаў работу будаўнічай галіны ў 2016 годзе здавальняючай. «У краіне рэалізавана шмат праектаў, пры тым што істотна скараціўся аб'ём інвестыцый. Калі б інвестыцыйны капітал захоўваўся на ранейшым узроўні, мы маглі б разлічваць на больш высокую ацэнку ва ўрадзе», — удакладніў Анатоль Калінін. Ён была адзначана станоўчая тэндэнцыя ў галіне прамысловай вытворчасці будаўнічых матэрыялаў. Аб'ёмы вытворчасці шкла ў краіне растуць, а аб'ём экспарту яго складае практычна 90%. На «Кераміне» каля 80% прадукцыі прадаецца на экспарт. Нарэшце вытворчасць цэменту, якім сёння забяспечаны ўнутраны рынак і ёсць рэзервы для замежных рынкаў.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

Туск: Будучыня Еўропы вельмі непрадказальная

Старшыня Еўрапейскага савета **Дональд Туск** лічыць, што «заявы новай амерыканскай адміністрацыі» робяць будучыню Еўропы «вельмі непрадказальнай».

Упэўненасць у гэтым палітык выказаў у пасланні, адрасаваным 27 кіраўнікам дзяржаў і ўрадаў краін Еўрасаюза напярэдадні саміту ЕС, запланаванага на 3 лютага ў сталіцы Мальты — Валеце. Дакумент размешчаны на сайце Еўрасавета.

Дзеянні адміністрацыі новага прэзідэнта ЗША **Дональда Трампа** названы ў ліку асноўных пагроз Еўропе — разам з «напорыстым Кітаем», «агрэсіўнай палітыкай Расіі ў адносінах да яе суседзяў», «вайной, тэрорам і анархіяй на Блізкім Усходзе і ў Афрыцы» і ростам уплыву радыкальнага ісламу. На думку старшыні Еўрасавета, ва ўмовах узмацнення шматпалярнасці ў свеце антыеўрапейскія тэндэнцыі і настроі еўраскептыкаў усё больш адчувальныя.

Пан Гі Мун не будзе балатавацца на пасаду прэзідэнта Рэспублікі Карэя

Былы Генеральны сакратар ААН **Пан Гі Мун** аб'явіў, што не мае намеру балатавацца на пасаду прэзідэнта Рэспублікі Карэя, паведамляюць інфармагенцтвы.

«Я адмоўлюся ад свайго шчырага імкнення дамагчыся змен у палітыцы і аб'яднання краіны пад маім кіраўніцтвам», — сказаў Пан Гі

Мун. Раней 72-гадовы былы генеральны сакратар ААН не рабіў афіцыйных заяў адносна свайго ўдзелу ў прэзідэнцкіх выбарах, якія маюць адбыцца ў краіне сёлета, аднак неаднаразова намякаў на такую магчымасць. У снежні 2016 года парламент Рэспублікі Карэя прагаласаваў за імпічмент прэзідэнта **Пак Кын Хе**.

Фіён назваў абвінавачанні ў яго адрас спробай перавароту

Кандыдат у прэзідэнта Францыі **Франсуа Фіён** назваў высунутыя ў яго адрас абвінавачанні ў фінансавых злоўжываннях «спробай інстытуцыйнага дзяржаўнага перавароту», якая, на яго думку, была арганізавана левымі палітычнымі сіламі. Фіён заявіў пра гэта на сустрэчы з дэпутатамі ад правацэнтрыйскай партыі «Рэспубліканцы», якая вылучыла яго ў прэзідэнты, перадае Reuters са спасылкай на аднаго з дэпутатаў — удзельніка сустрэчы.

Артыкул — за секунду

Кітайскі рэдактар-журналіст па імені Сяя Нань, які «працуе» ў газеце «Наньфан душыбаа» (Паўднёвы Кітай), рыхтуе матэрыялы менш чым за адну секунду.

Як сцвярджаюць распрацоўшчыкі электроннага прыстасавання з элементамі штучнага інтэлекту, «журналіст» можа ствараць як невялікія нататкі, так і вялікія рэдакцыйныя матэрыялы.

«Ён здольны значна больш эфектыўна апрацоўваць зыходныя даныя, чым звычайныя рэпарцёры. Галоўная яго перавага — хуткасць напісання артыкулаў», — сцвярджае спецыяліст у галіне рэдакцыйнага Пекінскага ўніверсітэта **Вань Сяацзюнь**.

Дарэчы, свой першы матэрыял Сяя Нань прысвяціў традыцыйнаму Новаму году, які кітайцы пачалі адзначаць апоўначы 27 студзеня.

■ У цэнтры ўвагі

Субота ў школьным раскладзе

Праект новай рэдакцыі **Кодэкса аб адукацыі**, які было абяцана, вынеслі на грамадскае абмеркаванне. Знайсці яго поўны тэкст, які займае амаль чатыры з паловай сотні старонак, можна на партале Міністэрства адукацыі ў рубрыцы «У цэнтры ўвагі».

— Пакуль гэта яшчэ не законапраект. Законапраект ён стане толькі тады, калі суб'ект заканадаўчай ініцыятывы ва ўстаноўленым парадку ўнёсе яго ў Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. Мяркуюцца гэта зрабіць да 1 ліпеня. Але нам бы хацелася, каб і грамадскасць выказала сваю пазіцыю па праекце кодэкса, — падкрэсліў у гутарцы з журналістамі **міністр адукацыі Ігар КАРПЕНКА**. — Меркаванне прафесіяналаў, якія працуюць на розных ступенях адукацыйнай сістэмы, як і меркаванне яшчэ адных удзельнікаў адукацыйнага працэсу — бацькоў выхаванцаў і навучэнцаў, — для нас вельмі важнае. Менавіта таму зараз да абмеркавання праекта падключыліся прадстаўнікі Савета дырэктараў устаноў прафесійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, Савета рэктараў ВНУ, грамадскіх арганізацый і іншыя зацікаўленыя. Канчатковы дакумент павінен атрымацца якасным і адпавядаць патрабаванням сучаснай сістэмы адукацыі.

Па словах **Ігара Карпенкі**, сёння ў цэнтры ўвагі міністэрства знаходзіцца пытанні павышэння кантролю за якасцю ведаў. «Кіраўніком дзяржавы пастаўлена задача аптымізацыі дзяржапарату. Будзе прааналізавана колькасць супрацоўнікаў міністэрства, функцыянальнае абавязкі, нейкія з іх будуць пераарамкаваны. Частка паўнамоцтваў можа адысці нейкай структуры, якая і будзе займацца пытанні кантролю якасці. Можа быць, большыя паўнамоцтвы будуць прадастаўлены Рэспубліканскаму інстытуту кантролю ведаў», — патлумачыў міністр.

Ігар Карпенка падкрэсліў, што пытанне якасці адукацыі залежыць ад шматлікіх фактараў. У прыватнасці, ад таго, наколькі сістэма адукацыі аператыўна рэагуе на патрэбы ў падрыхтоўцы тых ці іншых кадраў, наколькі актыўна працуе з заказчыкам. Каментуючы пытанне стварэння асобнага незалежнага агенцтва, якое б займалася кантролем якасці (а гэтага патрабуе дарожная карта Балонскага працэсу), міністр адзначыў: «Мы павінны дзейнічаць, найперш у інтарэсах нашай сістэмы адукацыі, у інтарэсах падрыхтоўкі кадраў для нашай эканомікі. Ніхто не супраць дарожнай карты, ніхто не супраць адзінай адукацыйнай прасторы, але ў нас таксама павінны быць свае інтарэсы».

Што датычыцца выбарнасці рэктараў, то міністр падкрэсліў, што не хацеў бы рабіць нейкіх гучных заяў, гэта пытанне неабходна абмяркоўваць, у тым ліку з Саветам рэктараў. У той жа час ён адзначыў, што існуючая сістэма прызначэння і ўзгаднення рэктараў, вылучэння рэктараў канкрэтнымі заснавальнікамі, у тым ліку прыватных ВНУ, апраўдана.

Як вядома, у праекце **Кодэкса** плануецца занатаваць фазвол праводзіць у шосты школьны дзень дэдукацыйныя заняткі не толькі для старшакласнікаў.

— Бацькі пазітыўна ўспрымаюць шосты школьны дзень, — дадаў **Ігар Карпенка**. — Яны радыюцца магчымасці пагутарыць з настаўнікамі-прадметнікамі, абмеркаваць пытанні, якія тычацца канкрэтна іх дзяцей, наколькі яны паспяхова засвойваюць альбо не засвойваюць той ці іншы вучэбны матэрыял.

На думку міністра адукацыі, не трэба актыўна ўмешвацца ў адукацыйны працэс канкрэтнай навучальнай установы. Ёсць нарматыўная база, ёсць праграмы, планы, канцэпцыі выхавання. І граматны, прафесійны педагогічны калектыв у стане разгарнуць працу ў школьную суботу ў адпаведнасці з нарматыўнай базай. Галоўнае, каб школы праявілі большую ініцыятыву і рацыянальна выбудавалі шосты школьны дзень, зрабілі яго паўнацэнным, вельмі карысным днём у школьным раскладзе.

Надзея НІКАЛАЕВА. nukalaeva@zviazda.by

АДКРЫВАЕМ ДЛЯ СЯБЕ СІНЯВОКУЮ

1 лютага ў сталічным Палацы культуры прафсаюзаў урачыста адкрылася прафсаюзная экскурсійна-турыстычная выстава «Прафтур-2017».

На працягу трох дзён мінчане і госці сталіцы змогуць азнаёміцца з экскурсійна-турыстычным патэнцыялам усіх рэгіёнаў Беларусі, даведацца, як цікава і з карысцю правесці водпуск або выхадныя і ў нашай краіне, і за мяжой.

У Беларусі вельмі шмат самабытных традыцый. Кожны год праходзіць мноства падзей, цікавых фестываляў, тэматычных свят, конкурсаў, шоу, выстаў, якія могуць быць цікавымі і нам самім, і нашым замежным гасцям. Іх папулярнасць будзе спрыяць прасоўванню нашай краіны за мяжой, росту цікавасці да яе і павелічэнню турыстычнай прывабнасці. Таму на сённяшняй выставе прадстаўлены не толькі экскурсійныя напрамкі, але і такія новыя кірункі, як падзейны, прамысловы, медыцынска-аздараўленчы, спартыўны, навукова-пазнавальны, агра- і экатурызм і іншыя.

— Год таму мы паставілі перад сабой задачу адродзіць цікавасць да экскурсійнага турызму па роднай краіне, — расказаў на адкрыцці выставы старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Міхаіл ОРДА. — Калісьці ў прафсаюзаў былі моцныя традыцыі ў

Фота Сяргея Нікановіча.

гэтым кірунку. Людзі цэлымі калектывамі падарожнічалі, адпачывалі, зараджаліся энергіяй... Усё гэта па-сапраўднаму гуртуе калектывы. І гэту добрую традыцыю нам трэба адрадыць і прымножыць.

Дарэчы, на выставе, арганізатарамі якой выступілі турысцка-экскурсійнае ўнітарнае прадпрыемства «Беларустур» і ўнітарнае прадпрыемства «Белпрафсаюзкурорт», можна будзе адразу забраніраваць тур, прычым не толькі

на бліжэйшы час, а і на ўвесь гэты год, а таксама заключыць пагадненне для паездкі ўсім калектывам.

Акрамя таго, на выставе можна паўдзельнічаць у кулінарным шоу з наступнай дэгустацыяй, наведаць «эканумар», а яшчэ — апрабаваць на сабе найноўшае медыцынскае абсталяванне, прадстаўленае ў беларускіх санаторыях.

Святлана БУСЬКО.
busko@zviazda.by

Армія

Праверка гатоўнасці

Ва Узброеных Сілах — комплексная праверка ўзроўню баявой гатоўнасці. Праводзіцца яна не толькі з мэтай ацэнкі элементаў баявой падрыхтоўкі і сістэм забеспячэння беларускай арміі, а і дзеля таго, каб павысіць боегатоўнасць злучэнняў і вайсковых часцей.

Згодна з задумай, падчас праверкі задзейнічаны вайсковыя часці і падраздзяленні шматлікіх родаў войскаў і спецыяльных войскаў. Акрамя таго, прадугледжана праверка сістэмы супрацьпаветранай абароны. Выканаць пастаўленыя задачы паспрабуюць прадстаўнікі больш чым 30 вайсковых часцей і падраздзяленняў, з запasu прызвана амаль 3 тысячы ваеннаабавязаных.

— Гэта планавае мерапрыемства, але для некаторых злучэнняў, вайсковых часцей і арганізацый Узброеных Сіл, безумоўна, яно будзе раптоўным, — адзначыў начальнік

Генеральнага штаба Узброеных Сіл — першы намеснік міністра абароны Беларусі генерал-маёр Алег БЕЛАКОНЕЎ. — Асаблівасцю гэтай праверкі з'яўляецца тое, што яна дастаткова працяглая па часе, праводзіцца на шматлікіх узроўнях, паэтапна, з нарошчваннем сіл і сродкаў.

Складанасць у тым, што мерапрыемствы адбываюцца ў зімовых умовах, што дасць нам магчымасць у поўным аб'ёме правесці ўсю сістэму функцыянавання тылавога і тэхнічнага забеспячэння, здольнасць вайсковых часцей забяспечыць жыццядзейнасць сваіх «арганізмаў». Распрацавана дастаткова дынамічная абстаноўка, якая паставіць службовых асоб у складаныя рамкі ў ходзе прыняцця рашэнняў.

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@zviazda.by

Напярэдадні падзеі

УЗЯЦЬ РЭВАНШ

Афішу з удзелам гэтых каманд можна было ўбачыць яшчэ ў 2005 годзе, тады паядынак праходзіў у рамках 1-га круга Сусветнай групы і склаўся паспяхова для нашых сапернікаў. Два ачкі румынскай зборнай прынес Андрэй Павел, абыграўшы ў адзіночных сустрэчах спачатку Максіма Мірнага, а затым і Уладзіміра Валчкова. Зараз Павел — капітан зборнай Румыніі, а Валчкоў — капітан каманды Беларусі. Выходзіць, на мінскіх кортах будзе дадатковая інтрыга.

Румынія ўдзельнічае ў Кубку Дэвіса з 1922 года. За гэты час каманда тройчы падбіралася да фіналу (у 1969, 1971 і 1972 гадах), але кожны раз кубак пераможцы даставаўся зборнай ЗША. У 2011-м каманда страціла былую моц і спусцілася ў I групу Еўра-Афрыканскай зоны, дзе гуляе да гэтага часу.

Сёння зборная Румыніі займае 31-ы радок у камандным рэйтынгу Кубка Дэвіса, Беларусь — 38-ы.

— Я добра памятаю, як мы гулялі ў 2005 годзе... Я змагаўся на корце з Максам Мірным і Уладзімірам Валчковым. Тады поспех быў на нашым баку. Мы вельмі паважаем гульцоў зборнай Беларусі. Я даўно ведаю

Максіма, Уладзіміра і хлопцаў, якія цяпер гуляюць. Думаю, гэта будзе выдатны матч. Мы ўпэўненыя ў сабе і, вядома, жадаем выйграць, — заявіў Андрэй Павел, які ўжо прывёз сваю каманду ў Мінск.

У яе складзе чацвёра тэнісістаў: вопытны Хорыя Тэкаў і Адрьян Унгур, Марыус Копіл і дэбютант турніру Нікалае Фрунзэ.

— Гульцы, якія выступалі ў тым матчы ў 2005 годзе, ужо скончылі сваю кар'еру, — успамінае Максім Мірны. — Спадзяюся, новая хваля румынскіх тэнісістаў дасць нам больш шанцаў на перамогу. Варта ўлічыць і той факт, што мы гуляем дома, будзем спадзявацца, што родныя сцены нам дапамогуць, — дадаў лідар беларускай зборнай.

Дарэчы, Хорыя Тэкаў некаторы час выступаў у пары з Максімам Мірным (сезон 2013 года), але вялікіх поспехаў гэты тандэм не дасягнуў.

Праз 12 гадоў зборная Беларусі пазмагаецца з румынамі ў розыгрышы Кубка Дэвіса

— Сапернікі выглядаюць вельмі пераканаўча, у іх будзе вельмі моцная пара. Па адзіночных гульцах у іх таксама ёсць некаторая перавага, румынскі першы нумар у рэйтынгу вышэй за нашага лідара. Але ёсць і плюсы, Ягор Герасімаў і Ілья Івашка па гульні знаёмыя з канкурэнтамі, гэта можа нам дапамагчы, — адзначыў капітан беларусаў Уладзімір Валчкоў.

Наша каманда пачала выступаць у Кубку Дэвіса нашмат пазней за румынаў — толькі ў 1994 годзе. Лепшым дасягненнем зборнай з'яўляецца выхад у паўфінал Сусветнай групы ў 2004 годзе. У папярэднім сезоне ў першым крузе II Еўра-Афрыканскай зоны Кубка Дэвіса беларускія тэнісісты абгулялі зборную Егіпта — 3:1, затым на дамашніх кортах былі мацнейшыя за латышоў — 4:1, а ў верасні адолелі каманду Даніі з тым жа лікам (4:1).

Плануецца, што на мінскіх кортах за нашу каманду згуляюць Максім Мірны, Яраслаў Шыла, Ілья Івашка і Ягор Герасімаў.

— Наша мэта — Сусветная група, пастараемся зрабіць усё магчымае для перамогі, каб рухацца далей ужо сёлета, — заявіў Яраслаў Шыла.

У пятніцу ў Цэнтры тэніса пройдуць два адзіночныя паядынкі, у суботу адбудзецца парная сустрэча і завершыцца супрацьстаянне адзіночнымі матчамі ў нядзелю. Уваход на трыбуны — свабодны. Калі нашай камандзе ўдасца выйсці пераможчай беларуска-румынскай «бітвы», у красавіку нас будзе чакаць матч супраць Аўстрыі.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
lobazhevich@zviazda.by

Увага: прамая лінія

За што адказвае Дэпартамент аховы

У гэтую суботу, 4 лютага, адбудзецца прамая тэлефонная лінія з начальнікам Дэпартаменту аховы МУС Рэспублікі Беларусь генерал-маёрам міліцыі Сяргеем Мікалаевічам ХАМЕНКАМ. Звярнуцца са сваімі пытаннямі можна з 9.00 да 12.00 па тэлефоне (8-017) 218-55-30.

Сярод асноўных тэм — асаблівасці дзейнасці дэпартаменту, перспектывы развіцця, аказання паслугі, патрабаванні да кандыдатаў на службу. Прамыя лініі — эфектыўны спосаб для кожнага атрымаць дакладны адказ на пастаўленае пытанне. Газета «Звязда» падтрымлівае гэтую важную ініцыятыву, на сваіх старонках расказваючы не толькі пра графік іх правядзення, але і пра вынікі.

Новыя падарожжы Жыгамонта

Тэлепраграма «Падарожжа дылетанта» Юрыя Жыгамонта перабралася з тэлебачання ў інтэрнэт, дзе ўжо можна паглядзець першы спецыяльны выпуск, прысвечаны 500-годдзю беларускага кнігадрукавання. Гэта будзе пачаткам новай старонкі ў гісторыі падтрыманнага Velcom знакамітага «Падарожжа».

Накіраваўшыся ў Прагу, дзе ў 1517 годзе славуты Францыск Скарына выдаў першую кнігу на беларускай мове, Юрый Жыгамонт паказаў той самы будынак, дзе, на думку навукоўцаў, выйшла ў свет першая друкаваная кніга на беларускай мове, а таксама шмат іншых месцаў, звязаных з вядомым асветнікам і гуманістам.

— «Падарожжа дылетанта» выходзіла на тэлебачанні з 2001 года, — кажа вандруйнік, які стварыў некалькі сотняў выпускаў пра беларускія мясціны і быў узнагароджаны Міністэрствам культуры нагрудным знакам «За ўклад у развіццё культуры Беларусі». — За гэты час адбылося імклівае развіццё новых тэхналогій, і нам з камандай хацелася, каб як мага больш беларусаў працягвалі глядзець перадачу.

Парасон і чамаданчык (дарэчы, той, што быў некалі, ужо знасціўся), як заўсёды, пры дылетанце. Як і капялюш, паліто ды боты. І, вядома, родная мова. Пражская серыя складаецца з двух выпускаў, першы ўжо ёсць у доступе, а другі з'явіцца 7 лютага. Пасля паездкі ў Чэхію самы славуты дылетант вернецца да падарожжаў па Беларусі з новымі кірункамі і цікавымі фактамі.

«500-годдзе першай беларускай друкаванай кнігі Францыска Скарыны — значная дата, якая заслугоўвае асаблівай увагі, — адзначыў кіраўнік аддзела карпаратыўных камунікацый Velcom Вячаслаў СМІРНЮ. — Нацыянальная гісторыя і культура — вельмі важныя каштоўнасці для нашай кампаніі. Праграма «Падарожжа дылетанта» асабіста для мяне з'яўляецца такім скарбам, які для многіх беларусаў знаёмы з дзяцінства. Аднаўленне ў сучасным лічбавым фармаце дазволіць яшчэ больш пашырыць кола яе глядачоў і прыхільнікаў».

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by

ЗАПРАШАЕ ЛЫЖНЯ

Пад Навагрудкам выступяць спартыўныя каманды ўсіх раёнаў вобласці

«Гродзенская лыжня — 2017» 18 лютага збярэ на базе спартыўна-біятлоннага комплексу «Сялец» пад Навагрудкам мноства аматараў зімовых відаў спорту. У 11 гадзін будзе дадзены старт эстафеце зборных камандаў раёнаў: ад кожнага рэгіёна вобласці на старт выйдуча па чатыры чалавекі, у тым ліку кіраўнікі раённых выканаўчых камітэтаў. Пераможцаў вызначаць не толькі па выніках эстафеты, але і ў асабістым першынстве сярод кіраўнікоў.

Акрамя таго, падчас «Гродзенскай лыжні» адбудуцца спаборніцтвы для прадстаўнікоў сілавых ведамстваў, а таксама пройдуць масавыя забегі, у якіх змогуць прыняць удзел усе ахвотныя. Для гасцей свята будзе арганізаваны канцэрт і выязны гандаль.

Як адзначыў начальнік упраўлення спорту і турызму Гродзенскага аблвыканкама Алег АНДРЭЙЧЫК: «Гродзенская лыжня — кульмінацыя спартыўных мерапрыемстваў гэтага сезона: зіма сёлета парадавала аматараў актыўнага адпачынку мноствам магчымасцяў. Мы адзначаем рост людзей, хто займаецца спортам. Сёлета ў рэгіёне заліта больш за 300 каткоў і хакейных каробак. Гэта рэкордная колькасць для Гродзенскай вобласці. Але самае галоўнае, што ўсе яны запатрабаваныя як моладдзю, так і людзьмі старэйшага ўзросту. Пра тое, што зімовы адпачынак становіцца папулярным, кажа і рост продажаў інвентару, перш за ўсё лыж і канькоў».

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.
lobazhevich@zviazda.by

ЛЕКІ — ТОЛЬКІ З АПТЭКІ

У многіх краінах продаж лекаў у інтэрнэце дазволены, але пакуль не ў нас

Лекавыя сродкі — прадукцыя асабліва, гарантыю якасці тут дае дзяржава. На ўзроўні вытворчасці, дыстрыбуцыі і рознічнай рэалізацыі. Набываючы лекі ў аптэцы, мы можам быць упэўнены, што лекі адпавядаюць усім неабходным крытэрыям эфектыўнасці, якасці і бяспекі на папярэдніх этапах. А пакупка праз інтэрнэт — гэта немагчымаць кантролю якасці, адсутнасць гарантый адпаведных умоў вытворчасці і захоўвання. Тым больш, размова ў такім выпадку ідзе аб самалячэнні. Наш чалавек асабліва любіць эксперыментавать з лекамі для пахудзення і ад імпатэнцыі. А такіх прапаноў у інтэрнэце больш за ўсё.

— Мы сутыкаліся з продажам прэпарату для пахудзення, забароненага да выкарыстання ў нашай, і не толькі, краіне, — адзначае **начальнік**

фармацэўтычнай інспекцыі і арганізацыі лекавага забеспячэння Міністэрства аховы здароўя Людміла РЭУЦКАЯ. — Некалі ён быў распрацаваны адной вядомай фармкарпарацыяй, якая пазней адмовілася ад яго вытворчасці, бо выявіліся вельмі сур'ёзныя ўскладненні з боку сардэчна-сасудзістай сістэмы. Аднак продаж прадаўца. Мы бачым у інтэрнэце нямала аб'яў і сайтаў, якія прапануюць паправіць здароўе, маніторым сітуацыю і інфармуем аб парушэннях міністэрства гандлю, унутраных спраў, па падатках. Сусветная арганізацыя аховы здароўя сцвярджае, што інтэрнэт — галоўная крыніца распаўсюджвання фальшывых лекаў і біялагічна актыўных дабавак.

Факты размяшчэння рэкламы аб продажы лекаў выяўляюцца, яна прыпыняецца. Рэалізацыя лекавых сродкаў у нашай краіне дазваляецца толькі стацыянарным аптэкам, іншыя віды рэалізацыі заканадаўствам забаронены, нагадвае спецыяліст.

Што да БАДАў, то, па-першае, нельга прыпісваць ім лекавыя вартасці. Паводле заканадаўства, гэта дадатковая крыніца біялагічна актыўных рэчываў, вітамінаў і мінералаў, а зусім не лекавы сродка. Нельга прыпісваць БАДАм тэрапеўтычны эфект або медыцынскія паказанні, а рэалізацыя такога тавару павінна ажыццяўляцца пры наяўнасці пасведчання аб дзяржаўнай рэгістрацыі, што будзе пацвярджаць бяспеку і наяўнасць пералічаных вытворцаў кампанентаў.

Не толькі з інтэрнэтам, але і з рэкламнымі лісткамі нахалтал «Дзіўная моц прыроды», што раскідваюцца апошнім часам па нашых паштовых скрынях, трэба быць асцярожнымі. Звычайна там распісаны чудадзейныя прадукты, якія абяцаюць вылечыць усё! Аднак рэклама лекаў павінна, паводле заканадаўства, узгадана з Міністэрствам аховы здароўя, а апошняе сцвярджае, што да гэтай друкаванай прадукцыі не мае ніякага дачынення. Дарэчы, выпадкі прыцягнення да адміністрацыйнай адказнасці індывідуальных прадпрыемстваў, якім належыць прадукцыя, у нас ужо былі. Памер штрафу ў такім выпадку складае ад 10 да 40 базавых велічынь (для юрыдычнай асобы — 20—50 базавых). Праўда, ужо ідзе размова аб павелічэнні штрафу да 40—200 базавых для юрасоб, ад 30 да 100 — для індывідуальных прадпрыемстваў і для фізічных асоб — ад 10 да 50.

— «Вярнуць зрок стала магчымым», «мужчынская моц адновіцца» — гэта нагадвае спрэчку з Богам, — кажа **намеснік начальніка галоўнага ўпраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі — начальнік аддзела першаснай медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Людміла ЖЫЛЕВІЧ.** — Не заўсёды можна дасягнуць поспеху ў лячэнні, шлях да выздараўлення часам бывае працяглым і няпростым. Несумленныя людзі карыстаюцца нашай верай у цуд, але шлях да здароўя пачынаецца з прафілактыкі, а калі ўзнікла захворванне, неабходна звярнуцца да ўрача і выконваць яго рэкамендацыі. Адны лекі выклікаюць прывыканне, іншыя не дапамогуць у вашым выпадку, але справакуюць пры гэтым пабочныя эфекты. Толькі ўрач павінен узважыць усё. На жаль, імкненне займацца самалячэннем прывяло да антыбіётыхарэзістэнтнасці, калі з'яўляюцца пацыенты, на арганізм якіх не ўздзейнічае ніводзін з існуючых антыбіётыхаў. Са шкоднымі наступствамі самалячэння можна сутыкнуцца не адразу, а толькі праз нейкі час, а сцвярдженні суседа аб тым, што «яму дапамагло», проста пацвярджаюць эфект пустышкі.

Святлана БАРЫСЕНКА.
protas@sviazda.by

У ЧАКАННІ ДРУГОЙ ХВАЛІ ПАТАННЕННЯ

Прададзена на 20% больш

Тэндэнцыя росту колькасці здзелак куплі-продажу кватэр намяцілася яшчэ летась у лютым, калі колькасць зарэгістраваных пераходаў права ўласнасці на кватэры за месяц падскачыла ажно на 67% да паказчыка ў 920 здзелак. Пікавае значэнне гэтага паказчыка за апошнія дзесяцігоддзе было зафіксавана ў чэрвені 2016 года на ўзроўні 1 440 здзелак за месяц, што перавышала на 4% рэкордныя да гэтага паказчыкі снежня 2010-га, снежня 2012-га і красавіка 2016-га. Усяго летась было зарэгістравана больш як 13,7 тысячы здзелак куплі-продажу жыллёвай нерухомасці, што на 20% больш за паказчык 2015 года.

Далей — да трэцяга квартала — прапанова танных кватэр была павымывана з рынку, а адсутнасць аптымізму ў развіцці макраэканамічнай сітуацыі рэгіёна закранула сітуацыю па цэнах да канца года.

«Даўгабуды» — не ў пашане

Летась пакупнікі загараднай нерухомасці практычна не праяўлялі цікавасці да аб'ектаў, на якіх не завершана будаўніцтва. Такі апатычны настрой сфарміраваўся па некалькіх прычынах. Па-першае, большасць «даўгабудуў» з'яўляюцца маральна састарэлымі праектамі з неапраўдана вялікай для сённяшніх дзён плошчай і высокай цаной. Падобныя аб'екты пасля набыцця патрабуюць дадаткова яшчэ немалых укладанняў, што ў цяперашніх эканамічных умовах для большасці пакупнікоў з'яўляецца не зусім рацыянальным. Па-другое, цяпер патэнцыйны ўласнік асобнай нерухомасці можа купіць частак з аўкцыёну і пабудоваць аб'ект пад свае патрабаванні і за меншыя грошы.

Паводле прагнозаў спецыялістаў рынку жыллёвай нерухомасці, сёлета попыт на «старыя» кватэры можа зменшыцца на 10 — 15%.

Эксперты адзначаюць, што асноўны попыт пакупнікоў загараднай нерухомасці летась быў накіраваны на аб'екты плошчай 150—200 квадратных метраў, якія прадаюцца як з апрацоўкай, так і без яе. У большасці выпадкаў здзелкі ажыццяўляліся, калі індывідуальныя «фазэндзы» прадаваліся па цэнах у межах 70—150 тысяч долараў. А вось да больш дарагіх дамоў цікавасць была значна меншай. Спецыялісты адзначаюць, што здзелкі з аб'ектамі коштам 300—350 тысяч долараў былі адзінкавымі.

Аднапакаёўкі — ад 35 тысяч долараў

Цяпер на сталічным рынку жыллёвай нерухомасці існуюць варыянты прапановы сапраўды слабенькіх па якасці аднапакаёвых кватэр нават па 33—34 тысячы долараў, аднак гэта хутчэй выключэнне, чым правіла. Рэальны мінімальны цэннік маленькіх кватэр у старых пяціпавярховых дамах складае 35—37 тысяч долараў. Жыллё падобнага цэнавага дыяпазону таксама патрабуе рамонт, аднак сустракаюцца часам і годныя варыянты. Самы масавы кошт аднапакаёвых кватэр складае ад 43 да 55 тысяч долараў.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

○ У тэму

«ЧАРГАВІКАМ» ДАДУЦЬ ДАСТУПНЫЯ КРЭДЫТЫ

У лютым такое паўлыготнае фінансаванне будаўніцтва жылля пачаў ажиццяўляць Белаграпрамбанк.

Крэдыты выдзяляюцца грамадзянам, якія стаяць на ўліку для паляпшэння жыллёвых умоў, на будаўніцтва жылля тэрмінам карыстання да 20 гадоў. Працэнтная стаўка па крэдыце на дзеючых умовах складае 13,5% гадавых (працэнтная стаўка, устаноўленая банкам для крэдытаў на нерухомасць, паменшаная на палову стаўкі рэфінансавання Нацыянальнага банка). Максимальная сума такога крэдыту, які можна ўзяць у банку, 150 тысяч рублёў (але не больш за 90% ад кошту жылля).

Танныя крэдыты на жыллё для тых, хто мае патрэбу, як і ў мінулым годзе, будуць выдаваць толькі два банкі — Белаграпрамбанк і Беларусбанк. Агульная сума грошай, якія змогуць атрымаць за год «чаргавікі», — 30 мільёнаў рублёў. Доля Белаграпрамбанка складзе 10 мільёнаў рублёў.

○ У тэму

ПАДАТАК НА «ЗДЫМНАЕ ЖЫЛЛЁ» У СТАЛІЦЫ ПАВЯЛІЧЫЛІ НА 11%

Рашэннем Мінгарвыканкама былі зменены стаўкі падаходнага падатку з фізічных асоб у фіксаваных сумах. Пры ўстанаўленні іх памеру выкананы падатковы па дыферэнцыяцы ў залежнасці ад размяшчэння памяшканняў у эканоміка-планіровачных зонах (іх у сталіцы пяць).

Такім чынам, стаўкі падаходнага падатку за жылыя памяшканні (за кожны жылы пакой), садовыя домікі, дачы цяпер складаюць у месяц для першай эканоміка-планіровачнай зоны 30,5 рубля, для другой — 25,5, трэцяй і чацвёртай — 21,5, пятай — 17,5 рубля.

Памеры ставак падаходнага падатку з фізічных асоб у фіксаваных сумах прымяняюцца ў дачыненні да даходаў прыватных уласнікаў жылля, атрыманых ад здачы ў арэнду (субарэнду), наём (паднаём) жылых (або) нежылых памяшканняў, машына-месцаў, якія знаходзяцца на тэрыторыі Мінска.

Цяпер у сталіцы зарэгістравана амаль 58,5 тысячы гаспадароў жыллой нерухомасці, якія здаюць жыллё ў наём. Карэкціроўка памеру ставак падаходнага падатку ў Мінску звязана з тым, што ў Падатковы кодэкс Беларусі з 1 студзеня 2017 года ўнесены змяненні і дапаўненні.

Сёння на рынку ёсць і зусім танныя двухпакаёвыя кватэры. Такое жыллё па цэне ад 40 да 42 тысяч долараў сустракаецца звычайна на апошніх паверхах старых пяціпавярховых дамоў з агульнай плошчай да 43 — 45 квадратных метраў. Стандартнае бюджэтнае двухпакаёвае жыллё прапануецца па цэнніку ад 45 да 53 тысяч долараў. Больш распаўсюджаная цана для двухпакаёвых кватэр — 45 — 65 тысяч долараў.

Мінімальны кошт трохпакаёвых кватэр цяпер пачынаецца з 44 — 45 тысяч долараў. Праўда, гэта будуць нестандартна маленькія па плошчы жыллыя памяшканні (да 50 квадратных метраў) выключна на першых паверхах старых дамоў у Заводскім раёне сталіцы. Таксама таннымі лічацца трохпакаёўкі з плошчай да 70 «квадратаў», якія прадаюцца па цэне ад 50 да 70 тысяч долараў. Рэальны цэннік больш якасных шматпакаёвых кватэр складае цяпер ад 70 да 85 тысяч долараў.

Попыт будзе падаць?

Паводле прагнозаў спецыялістаў рынку жыллёвай нерухомасці, сёлета попыт на «старыя» кватэры можа зменшыцца на 10 — 15%, у выніку чаго сярэднемесячная колькасць зарэгістраванага набыцця жыллёвых памяшканняў можа знізіцца да ўзроўню каля 950 здзелак. У той жа час аб'ём прапановы будзе дастаткова высокім — каля 7 500 кватэр штомесяц. Падобны дысбаланс попыту і прапановы

павінен аказаць уплыў на цэны, з-за чаго чакаецца іх павольнае зніжэнне. Агульная карэкціроўка цэн да канца гэтага года можа скласці мінус 5 — 7% да ўзроўню студзеня 2017-га.

Для больш рэалістычнай карціны нагадаем сярэднія цэны здзелак, якія былі зафіксаваны ў першай палове першага месяца года. Для жылля стандартных спальнявых якасцяў квадратны метр аднапакаёвай кватэры пры продажы быў роўны 1 090 доларам, для двухпакаёвак — 970 доларам, для трохпакаёвак — 950 доларам. Па сегменце жыллёвай нерухомасці з рамонтам і мэбляй сітуацыя складалася крыху іншая. Квадратны метр аднапакаёвых кватэр падобнага рангу ў студзені прадаваўся за 1 340 долараў, двухпакаёвых — за 1 330 долараў, а трохпакаёвых — за 1 210 долараў.

Тут Святлана Кудзелка адзначае, што самымі стабільнымі ў плане попыту і цэнаўтварэння сёлета будуць адна- і двухпакаёвыя кватэры з «прапіскай» у непанельных дамах пасля 2000 года пабудовы, якія прадаюцца з рамонтам і мэбляй (гатоўныя да пражывання). «Зніжэнне коштаў на падобныя кватэры будзе мінімальным», — лічыць спецыяліст.

Акрамя таго, з-за недахопу попыту чакаецца павелічэнне тэрміну продажу кватэр. Усе перадумовы да гэтага ўжо пачалі фарміравацца ў апошнім месяцы мінулага года. Нягледзячы на тое, што па здзелках найбуйнейшых агенцтваў нерухомасці сярэдні тэрмін продажу кватэры па-ранейшаму застаецца на ўзроўні 30 дзён, па самастойна арганізаваных у апошнім квартале 2016-га тэрмін экспазіцыі ўжо павялічыўся з 70 да амаль 90 дзён.

Падзенне цэннікаў і па здымным жыллі

Эксперты паведамляюць, што ў сегменце арэнды жылля стаўкі таксама дэманстравалі зніжэнне і да канца 2016 года склалі 170 долараў за месяц для аднапакаёвых, 230 долараў для двухпакаёвых і 270 долараў для трохпакаёвых кватэр без уліку камунальных плацяжоў. Найбольш імаверна, такі ўзровень захавецца і ў першай палове гэтага года, прагназуюць эксперты.

Сяргей КУРКАЧ.
kurkach@sviazda.by

Імёны

Мастацтва з ноткамі трагізму

Распачынаць кар'еру на сцэне заўсёды цяжка, асабліва калі аддаеш перавагу досыць рэдкаму і нязвыкламу для большай часткі публікі стылю.

Вось і беларускі сінці-поп гурт SporSnoi сёння толькі «намацавае» свой шлях у музыцы. Але, варта адзначыць, робіць гэта досыць паспяхова. Улетку хлопцы прадставілі свой дэбютны альбом «Танцпляц», зрабілі якасную новую версію славацкай песні «Я, да жалю, не пан» і паступова збіраюць сваю публіку. Пра творчыя амбіцыі, размеркаванне абавязкаў у гурце, а таксама ноткі трагізму ў мастацтве мы сёння гутарым са SporSnoi — Сяргеем ІВАНОВЫМ, Раманам ЖАРАБЦОВЫМ і Раманам ЕЛЯНЕВІЧАМ.

(Заканчэнне на 8-й стар. «ЧЗ».)

Злева направа: Сяргей Іваноў, Раман Жарабцоў, Раман Еляневіч.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Бачыць мэту

У навуку я пайду...

Пра што моладзі лепш ведаць загадзя

У гасцей фестывалю была магчымасць пагуляць па выставе папулярнай навукі.

На якім этапе трэба распачынаць выхаванне будучага даследчыка: у аспірантуры, магістратуры або яшчэ ў школе? Ці можна сёння выжыць, займаючыся толькі навукай? Якім чынам трэба арганізаваць навуковую дзейнасць моладзі, каб атрымаць для эканомікі максімальны эфект? Ці патрэбна ў навуцы масавасць? Адказы на гэтыя і іншыя пытанні шукалі ўдзельнікі круглага стала «Маладзёжная навука: падтрымка, перспектывы, праблемы», які прайшоў у рамках Рэспубліканскага фестывалю маладзёжнай універсітэцкай навукі.

«Школы аксакалаў»

На думку старшыні савета маладых вучоных БДУ Ганны КАРАЛЁВАЙ, сёння адной з асноўных праблем з'яўляецца недастаткова высокі ўзровень абароны канды-

дацкіх дысертацый выпускнікамі аспірантуры: «Менавіта таму пры нашым савеце была створана «школа аксакалаў» — супрацоўнікаў БДУ, якія паспяхова абараніліся і гатовы падзяліцца з «маладзю» сваім практычным

досведам: як прайсці даволі складаную шматступенчатую працэдуру па абароне кандыдацкай з захаваннем ўсіх бюракратычных патрабаванняў? Тым больш, што калі першая спроба абароны аказваецца няўдалай, вельмі цяжка бывае адважыцца на паўторны штурм».

Як вядома, у ідэале кожны выпускнік аспірантуры павінен выйсці на абарону кандыдацкай або да заканчэння сваёй вучобы, або ў першы год пасля выпуску. Але так адбываецца далёка не заўсёды. І прычын на гэта шмат.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Пазнаёміцца з прафесіяй

ВЯРТАННЕ Ў ДЗЯЦІНСТВА, або Хто стварае цацкі

На першы погляд — звычайнае офіснае памяшканне: сталы, маніторы, камп'ютары, ручкі і алоўкі... Аднак замест стосаў папер практычна на кожным працоўным месцы — пластыкавыя грузавікі, караблікі і вядзерцы. Мы знаходзімся ў канструктарскім бюро найбуйнейшай у Беларусі цацачнай фабрыцы, што ў Кобрыне. Менавіта тут каманда з двух дзясяткаў інжынераў-канструктараў прыдумляе новыя забавы для дзяцей з больш чым 50 краін свету. Пра сакрэты сваёй працы і крыніцы натхнення маладыя стваральнікі цацак расказалі карэспандэнтам «Чырвонкі. Чырвонай змены».

Спецыялістаў такога вузкага профілю ў Беларусі нідзе не навучаюць, таму тут самі

займаюцца падрыхтоўкай маладых кадраў. Па словах Аляксея СЦЕПАНЧУКА, начальніка аддзела па развіцці прадпрыемства «Палессе», большая частка супрацоўнікаў КБ — жыхары Кобрына. На фабрыку прыходзяць саіскальнікі з самай рознай адукацыяй: школьныя настаўнікі, спецыялісты сельскай гаспадаркі, транспартнікі і многія іншыя. Тых, хто прайшоў гутарку, чакае спецыяльны курс навучання, разлічаны на доўгі тэрмін. За гэты час яны асвойваюць тэарэтычныя «азы» прафесіі пры дапамозе распрацаванай на прадпрыемстве літаратуры і пераймаюць досвед замацаваных за імі старэйшых калег. Прыкладна праз паўгода могуць прыступіць да самастойнай працы, а праз тры гады — выконваць буйныя праекты.

(Заканчэнне на 4-й стар. «ЧЗ».)

Яўген ПУНЬКО сцвярджае, што гуляць на рабоце не забаронена.

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

У навуку я пайду...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— Калі я заканчвала вучобу ў аспірантуры, мне было вельмі нявыгадна ў матэрыяльным плане не абараніцца ў тэрмін, — канстатвала Ганна Каралёва, — таму што стаўка старшага выкладчыка была значна меншая за стаўку дацэнта. І мне даводзілася пастаянна сябе падганяць, працаваць на нач. Але пасля павышэння старшым выкладчыкам, якія не абаранілі дысертацыю, тэрыфнай стаўкі на 50 працэнтаў стымулу для атрымання навуковай ступені цяпер у аспірантаў няма.

Дарэчы, у савецкія часы аклад асістэнта склаўся 100 рублёў, а дацэнта — 240 рублёў. Розніца — відавочная.

Метад бізуна і перніка

Агульнавядома, што мала хто з навучэнцаў дзённай формы аспірантуры і дактарантуры жыве за стыпендыю, усе яны або займаюцца выкладаннем, або рэалізуюць сябе ў іншых сферах. І вось тут паўстае ўжо іншая праблема: дзе знайсці час для таго, каб працаваць яшчэ і над сваёй будучай кандыдацкай ці доктарскай працай? Як трапна заўважыла адна з удзельніц, напісанне доктарскай — яшчэ больш складаная задача: за тры гады ты павінна фактычна зрабіць адкрыццё, здзейсніць прарыў у нейкай сферы. Дык навошта ставіць людзей у «сітуацыю выжывання» — прымушаць іх зарабляць сродкі на існаванне замест занятаў навукай?

Прадстаўнікі Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта пахваліліся, што ў іх колькасць абароненых у тэрмін аспірантаў павялічылася апошнім часам у 3,5 раза. Але як удалося дасягнуць такога фантастычнага прагрэсу ў рэгіянальнай ВНУ? Высветлілася, што дзякуючы метаду бізуна і перніка...

Перад аспірантамі паставілі ўмову: калі яны абараняюцца адразу пасля заканчэння аспірантуры, то застаюцца працаваць ва ўніверсітэце, а калі кіраўніцтва бачыць, што аспірант на абарону навуковай працы не выходзіць, то кантракт з асістэнтам кафедры заключаецца толькі на год. З улікам цяперашняй няпростай сітуацыі на рынку працы колькасць ахвотных застацца без работы паменшылася, адпаведна ўзраста і колькасць абароненых навуковых прац. А своеасаблівым пернікам для паспяховай выпускнікоў аспірантуры становіцца прэмія, якой іх заахвочваюць пасля абароны. Акрамя таго, на час праходжання абароны аспірантам змяншаецца вучэбная нагрузка на кафедры, плюс ім пакрываюцца ўсе камандзіровачныя выдаткі, паколькі ўсе саветы па абароне знаходзяцца ў Мінску.

Але ў сталічных ВНУ назіраецца іншая сітуацыя. Аспіранты за работу ва ўніверсітэтах не моцна трымаюцца. Больш таго, маладыя хлопцы ўвогуле часта кідаюць вучобу...

Колькасць ці якасць?

— У эканамічным універсітэце абараняюцца пераважна дзяўчаты, якіх, напэўна, утрымліваюць хлопцы, што былі адлічаны з аспірантуры раней, — жартуе старшыня Савета маладых навукоўцаў БДЭУ Вольга Маразевіч. — Натуральна, што для маладых людзей, якія ствараюць сем'і, фінансавае пытанне стаіць вельмі востра. У сілу аб'ектыўных прычын разважаць пра змяненне фінансавання падрыхтоўкі маладога навукоўца нам сёння не даводзіцца. А вось пра больш матываваны адбор у аспірантуру трэба казаць услых. Для таго, каб ісці ў аспірантуру і дактарантуру, павінен быць створаны навуковы зачын. Калі ісці туды «пустым», то за тры гады вучобы нічога ў навуцы здзейсніць дакладна

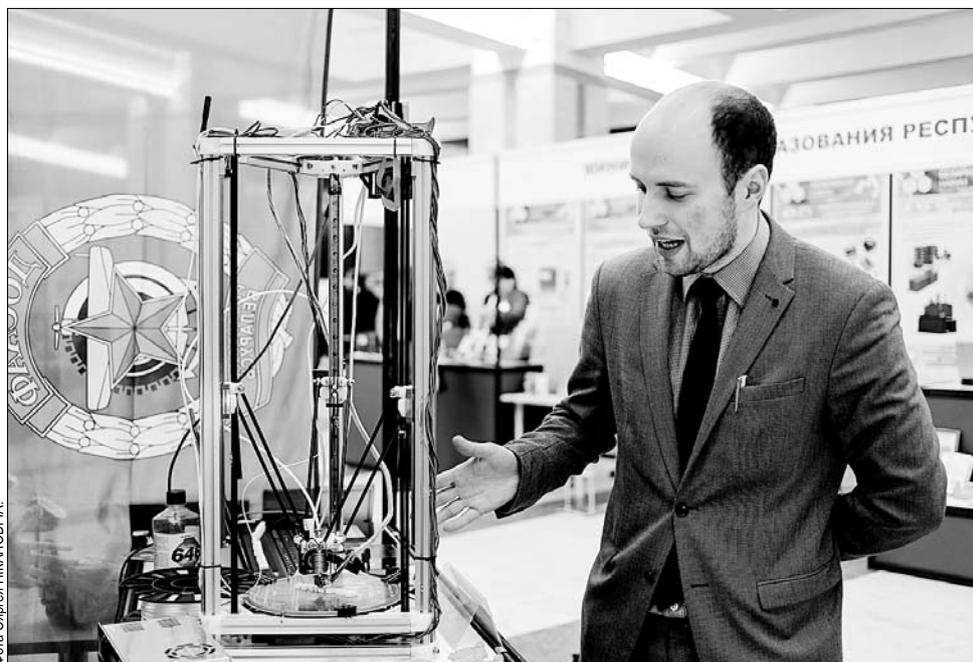
не атрымаецца. Павінна быць стратэгія, упэўненасць у тым, што выканаеш навуковае даследаванне, напішаш дысертацыю, абаронішся... Аспірантура прызначана толькі для тых, каму ёсць куды рухацца, і гэта трэба даводзіць да моладзі. Адназначна, пры такім падыходзе і ў аспірантуру, і ў дактарантуру прыйдзе менш людзей, але эфектыўнасць на выхадзе павысіцца. Масавасць у навуцы зусім не патрэбная. Вучоны — гэта «штучны тавар». Не з кожнага спартсмена можна зрабіць алімпійскага чэмпіёна, і не з кожнага атрымаецца добры навуковец.

Фаблабы і стартапы

У Магілёўскім дзяржаўным педагагічным універсітэце пайшлі яшчэ далей і вырашылі рыхтаваць будучых даследчыкаў... за школьнай партай. Тут упэўненыя, што вучні педагагічных класаў матываваны не толькі на атрыманне педагагічнай прафесіі, але і на даследчую працу, і арганізавалі для іх творчую лабараторыю «Навуковы свет педагагічнай прафесіі».

«Не з кожнага спартсмена можна зрабіць алімпійскага чэмпіёна, і не з кожнага атрымаецца добры навуковец».

Не сакрэт, што ў педагогіцы абараняецца не так шмат навуковых работ. Аспіранты часта скардзяцца, што ім не хапае эксперыментальнай базы для правядзення навуковых даследаванняў і праектнай дзейнасці. Калі гісторыкам дастаткова пасядзець у архіве, каб напісаць навуковую працу, то ў педагогіцы ўсё нашмат больш складана — патрабуецца аўдыторыя для правядзення эксперыментаў: школьнікі, навучэнцы, студэнты... Даказаць у Вышэйшай атэстацыйнай камісіі актуальнасць прадыкта даследавання так

Асістэнт кафедры тэхналогіі дызайну вырабаў з драўніны БДТУ Аляксей Скроцкі дэманструе 3D-прінтар, што на 70 працэнтаў зроблены з беларускіх камплектуючых і выкарыстоўваецца для навучання студэнтаў.

сама бывае праблематычным. Увогуле ў гуманітарных навуках не ўсё так відавочна — для асэнсавання часта патрабуецца час.

Праўда, дацэнт кафедры бранятанкавага ўзбраення і тэхнікі БНТУ, кандыдат тэхнічных навук Ігар ЯНКОЎСкі сцвярджае, што і прадстаўнікам тэхнічных навук не менш складана знайсці базу для збору інфармацыі для сваёй навуковай працы. Куды ісці і за якія сродкі праводзіць даследаванні і вымярэнні? Натуральна, за свае: звяртайся на прадпрыемства з суперсучасным абсталяваннем і дамаўляйся...

Кіраўнік бізнес-цэнтру Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта, дацэнт кафедры эканамічнай тэорыі і маркетынга Сяргей ШЫШЛО звярнуў увагу на неабходнасць стварэння ва ўніверсітэтах цэнтраў калектыўнага карыстання абсталяваннем, так званых фаблабаў, дзе маладыя вучоныя маглі б штосьці ствараць за мінімальныя сродкі. Яшчэ адна праблема — адсутнасць заканадаўства, якое б рэгулявала дзейнасць стартапаў на базе ўніверсітэтаў. «Заканадаўствам павінен быць дакладна вызначаны патэнцыял рас-

працоўкі з пункту гледжання размеркавання магчымага прыбытку: якую частку атрымлівае ўніверсітэт, якую — аўтарскі калектыў, а якую — ментар ці інвестар, — кажа Сяргей Шышло. — З-за таго, што распрацоўшчыкі не маюць гарантыі атрымання прыбытку, вельмі складана стымуляваць іх рухацца наперад. І калі згаданая праблема не будзе вырашана, то ўніверсітэцкія інфраструктуры ў выглядзе тэхнапаркаў і бізнес-інкубатары будучы прастойваюць і не прыносяць чаканага выніку.

Выхавальнікі талентаў

— Універсітэцкая навука працуе сёння марудна, — канстатаваў Сяргей Шышло. — Сярэдняя хуткасць стварэння інавацыйнай распрацоўкі павінна быць у межах аднаго квартала. Але ці можам мы пахваліцца такой апэратыўнасцю?

Увогуле неабходнасць камерцыялізацыі навуковых распрацовак — адна з найбольш актуальных праблем. Ці правільна гэта — патрабаваць ад вучонага, які вылучае ідэю і даводзіць яе да канчатковага прадукту, каб ён яшчэ гэты прадукт і ўкараваў, і прадаваў? Саветы ма-

ладых навукоўцаў ва ўніверсітэтах ладзяць спецыяльныя семінары, дзе даследчыкаў вучаць, што трэба зрабіць, каб твая праца не пылілася на паліцы...

Закранулі падчас круглага стала і яшчэ адно важнае пытанне — ролю ў паспяховай абароне кандыдацкіх работ навуковых кіраўнікоў аспірантаў. Некаторыя з іх, на жаль, фармальна ставяцца да сваіх абавязкаў. У Беларускай дзяржаўнай эканамічным універсітэце дацэнтам, у якіх ёсць абароненыя на працягу трох гадоў аспіранты, змяншаюць нагрузку на кафедры: калі ў цябе адзін аспірант — на 50 гадзін у год, а калі два — то на 100 гадзін. Гэта робіцца для таго, каб яны больш часу і сваёй увагі выдаткоўвалі на «выхаванне» маладых навукоўцаў. Як прызналася Вольга Маразевіч, «вызваленыя ад работы ў лекцыйных аўдыторыях 100 гадзін мне зусім не перашкаджаюць». Праўда годна ацанілі такую «палёжку» не ўсе ўдзельнікі круглага стала, нагадаўшы, што ў савецкія часы нагрузка на дацэнтаў у прынцыпе была значна меншай, а прэстыжнасць працы — нашмат вышэйшай...

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@viazda.by

Павесці за сабой

У МАЛАДЗЁЖНАЙ ПАЛІТЫЦЫ ЎСЁ ПА-ДАРОСЛАМУ

Напярэдадні выбараў у Маладзёжную палату пры Мінскім гарадскім Савеце дэпутатаў 5-га склікання прайшоў чарговы «Адкрыты дыялог». На ім патэнцыйныя кандыдаты даведзіліся, як у Мінску рэалізуюцца практыка маладзёжнага парламентарызму і што чакае іх падчас выбарчай кампаніі.

— На мой погляд, Маладзёжная палата — гэта шыкоўная пляцоўка, дзе могуць паспрабаваць свае сілы тыя хлопцы і дзяўчаты, якія з маладога ўзросту сур'ёзна задумваюцца звязаць сваю будучыню з палітыкай, — падкрэсліў старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў Васіль ПАНАСЮК. — За час існавання Маладзёжнай палаты (яна была ўтворана ў 2007 годзе) практыка паказала, што тыя, хто прайшоў праз яе калісьці, у баку ад палітычнага жыцця сталіцы і краіны не засталіся.

— Самае галоўнае ў Маладзёжнай палате — гэта магчымасці. Іх можна выкарыстаць як для асабістага росту маладога лідара, так і для развіцця нашай сталіцы, — выказаў сваю думку Сяргей КЛІШЭВІЧ, які выконвае абавязкі сакратара Мінскага гарадскога камітэта БРСМ. — Акрамя таго, я разглядаю

Маладзёжную палату ў якасці кадравага рэзерву, адкуль можна браць маладых ініцыятыўных хлопцаў і дзяўчат на кіруючыя пасады, і ў Мінскай рэспубліканскай саюз моладзі.

Пра змены ў чарговай выбарчай кампаніі ў Маладзёжную палату раскажаў яе дзеючы старшыня Ягор Макаравіч.

Па яго словам, сістэма выбараў у гэтым годзе стала больш складаная, але толькі для таго, каб іх вынікі былі больш аб'ектыўнымі. Кандыдатамі ў парламент могуць быць вучні 10—11-х класаў агульных сярэдніх устаноў, навучэнцы прафесійна-тэхнічных і сярэдніх спецыяльных устаноў адукацыі, студэнты першых — трэціх курсаў ВНУ Мінска.

Для таго каб зарэгістравацца ў якасці кандыдата, неабходна падаць наступныя дакументы ў электронным выглядзе: рэгістрацыйную форму, аўтабіяграфію і бланкі з сабранымі подпісамі (не менш за сотню). Аднак самым галоўным пунктам на этапе рэгістрацыі з'яўляецца праект на адным з 50 прыярытэтных напрамкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця сталіцы, які павінен прадставіць кандыдата.

Пасля рэгістрацыі кожны атрымае электроннае пасведчанне, якое дазволіць яму праводзіць у навучальных установах перадавыбарчыя агітацыйныя мерапрыемствы.

Першым этапам выбараў будзе пяцідзённае электроннае галасаванне — маладзёжны праймерыз, на аснове якога ад кожнай з 57 выбарчых акруг у наступны тур пройдуць па тры лідары. Далей яны павінны будучы правесці паўторную агітацыю сярод выбаршчыкаў і паўдзельнічаць у дэбатах. Заключным этапам выбараў стане адзіны дзень галасавання: па яго выніках і вызначацца члены Маладзёжнай палаты 5-га склікання.

І хаця афіцыйны старт выбарчай кампаніі будзе дадзены не раней чым праз месяц, хлопцы і дзяўчаты, якія збіраюцца ў ёй удзельнічаць, ужо актыўна рыхтуюцца. Адзінаццацікласніца 71-й школы Святлана Людчык лічыць, што беларускай моладзі не хапае палітычных ведаў. Таму яе перадавыбарчая праграма накіравана на правядзенне мерапрыемстваў у гэтым кірунку.

— Я планую прасоўваць ідэі, якія датычацца культуры, у прыватнасці, захавання і аднаўлення архітэктурных помнікаў, — падзяліўся Ігнат Цуканаў, вучань 11-га класа СШ №194. Хлопец ужо напісаў некалькі навукова-даследчых работ на гэту тэму і цяпер хоча прымяніць свае тэарэтычныя здабыткі на практыцы.

Ганна КУРАК,
студэнтка V курса Інстытута
журналістыкі БДУ.

Далымлівым на заметку

ПРА ДАСЯГНЕННІ — ПРСТАЙ МОВАЙ

Навукова-папулярны інтэрнэт-часопіс «UniverScience» (<http://us.bsu.by>) створаны ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце. Старт праекту дадзены ў рамках абвешчанага ў Беларусі Года навукі. Часопіс выходзіць пад дэвізам «Пра навуку — цікава!» Распрацоўкай анлайн-пляцоўкі для інтэрнэт-часопіса займаўся медыяцэнтр БДУ.

— Беларускай дзяржаўнай універсітэт — флагман беларускай універсітэцкай адукацыі і навукі. Навукова-даследчай і вытворчай дзейнасцю ў нас займаюцца тысячы супрацоўнікаў. На рахунок вучоных БДУ — велізарная колькасць фундаментальных і прыкладных распрацовак, многія з якіх укаранены ў вытворчасць. Жаданне расказаць грамадскай прастай і даступнай мовай пра навуковыя дасягненні БДУ і падштурхнула нас на стварэнне інтэрнэт-часопіса «UniverScience», — паведаміў нашаму журналісту кіраўнік медыяцэнтру Павел САЛАУЕЎ. — Адметнасцю часопісных матэрыялаў стала іх кросмедыйнае выкананне — публікацыі спалучаюць тэкст, ілюстрацыі і відэа. У інтэрнэт-часопісе публікуюцца рэпартажы, інтэрв'ю, кароткія відэаролікі. Яны дазваляюць максімальна поўна раскрыць сутнасць навуковых распрацовак, якімі займаюцца вучоныя БДУ. Часопіс адкрыты для супрацоўніцтва. Усім навуковым работнікам, выкладчыкам і студэнтам БДУ прапануецца стаць як героямі, так і аўтарамі публікацый.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@viazda.by

Грамадская думка

ВУЧОНЫ — ГЭТА ПРЭСТЫЖНА

Навукай і навуковымі дасягненнямі цікавяцца 65% рэспандэнтаў з ліку моладзі. Пра гэта сведчаць вынікі рэспубліканскага апытання сярод моладзі, праведзенага Маладзёжнай лабараторыяй сацыялагічных даследаванняў ЦК БРСМ напярэдадні Дня беларускай навукі.

У даследаванні прынялі ўдзел 1,2 тысячы маладых людзей ва ўзросце ад 16 да 31 года, якія пражываюць у гарадах і сельскай мясцовасці. Рэспандэнтам былі прапанаваны пытанні, якія ацэньваюць іх актыўнасць у навуковай сферы, вызначаюць кола цікавых для моладзі навуковых тэм, вымяраюць узровень праін-

фармаванасці аб навуковых дасягненнях і іншыя.

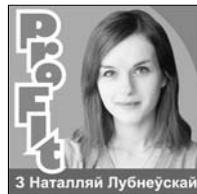
У сярэднім свой узровень дасведчанасці ў беларускай навукі, навуковых дзеячах і апошніх навуковых дасягненнях рэспандэнты ацэньваюць на 4 балы з 10. Нягледзячы на гэта, большасць рэспандэнтаў паведамлілі, што навукай і навуковымі дасягненнямі

яны ўсё ж такі цікавяцца. Папулярнымі крыніцамі навуковай інфармацыі для моладзі з'яўляюцца навуковыя і навукова-папулярныя сайты і блогі, а таксама групы і суполкі ў сацыяльных сетках, прысвечаныя навукі. Аб кар'еры навукоўца задумваецца 21% рэспандэнтаў. Кола сфер, у якіх яны хацелі б працаваць, уключае каля 40 розных профіляў, самыя папулярныя — медыцына і вывучэнне космасу. Рэспандэнты лічаць прафесію вучонага больш прэстыжнай, чым прафесію ўрача,

інжынера, юрыста, бухгалтара, кухара, настаўніка, маркетолога або журналіста. Пры гэтым у ступені прэстыжнасці вучоны прайграе ІТ-распрацоўшчыку, пілоту і ваеннаслужачаму. Пытанні, якія закранаюцца ў даследаванні, вельмі актуальныя, паколькі амаладжэнне кадраў і перспектывы развіцця навуковай галіны напрумаю залежаць ад стаўлення маладога пакалення да навуковай дзейнасці.

Надзея НИКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

ВАШ МАБІЛЬНЫ ТРЭНЕР

3 Наталля Лубнеўская

Бадай, палову дня мы праводзім «у тэлефоне». Гуляем, перапінваемся з сябрамі, чытаем навіны. Чаму б не дапоўніць гэты спіс заняткамі спортам? З дапамогай мабільных праграм можна склапаць план трэніровак і сачыць за харчаваннем. Многія з праграм бясплатныя. Пра некаторыя раскажу з асабістага досведу ў сённяшняй рубрыцы.

Вядомае правіла: калі не хочаш таўсцець, трэба расходваць энергію столькі ж, колькі атрымліваеш з ежай. Я, напрыклад, часам падлічваю калорыі праз праграму MyFitnessPal. Пры рэгістрацыі ўводзіце свае рост, вагу, пазначаеце, які лад жыцця ведзеце (маларухомы ці актыўны), і выбіраеце мэту — напрыклад, пахудзець на некалькі кілаграмаў. Праграма сама разлічыць вашу дзённую патрэбу ў калорыях. Усё, што застаецца вам, — запісваць, што з'елі цягам дня. MyFitnessPal ацэньвае каларыйнасць не толькі асобных прадуктаў (бананаў, рысу), але і страў: супоў, катлет, пюрэ (прыблізна, вядома). Плюс, што вельмі важна, падлічвае, колькі бялкоў, тлушчаў і вугляводаў вы ўжылі: баланс пажыўных рэчываў трэба захоўваць, каб быў добры метабалізм. (Калі лянота гатаваць і я думаю, ці не з'есці на вечэру пару бутэрбродаў, адразу ўспамінаю гэту табліцу.) Вялікія лічбы на экране нагадваюць, колькі яшчэ калорый сёння дазваляеца атрымаць.

З дапамогай гэтай праграмы можна таксама разлічыць, колькі энергіі затрачваецца на трэніроўку. І дазволіць сабе ў якасці кампенсацыі... піражок. Жартую: калі я бачу, што падчас славых практыкаванняў «спаліла» калорый не так шмат, як хацелася б, лішні раз думаю, ці варта ўсё псаваць душэўным парывам да салодкага.

Аматарам бегу і велазязездаў будзе карысна праграма Runtastic. Падчас прабежкі яна паведамляе, колькі кіламетраў вы пераадолелі, з якой хуткасцю (перамяшчэнні асочваюцца праз GPS). Тут жа можна дадаць музыку. А статыстыка паказвае, якога прагрэсу вы дасягнулі са сваёй першай трэніроўкі. Каб было цікавей, стаўце перад сабой пэўныя мэты (напрыклад, пераадолець 10 кіламетраў за гадзіну) ці спрабуіце бегаць з пераменнай хуткасцю.

Тым, каму больш спадабаўся фітнес, як мне, раю праграму Nike+ Training Club. Яна прапануе трэніроўкі (працягласцю ад 5 да 45 хвілін) у залежнасці ад таго, што вы хочаце развіць: сілу, вынослівасць ці гнуткасць. Пры выбары відэа бачна, які інвентар патрэбны. Калі ў вас дома няма ні гантэляў, ні мяча для фітбола, не страшна: у праграме ёсць шмат варыянтаў трэніровак, дзе працуеш толькі з уласнай вагай. У апісанні відэа знойдзецца таксама інфармацыя пра інтэнсіўнасць заняткаў і ўзровень падрыхтоўкі, неабходны для выканання пэўных практыкаванняў. Гэта дапаможа выбраць найбольш прыдатны для вас варыянт. Яшчэ адзін плюс — гатовыя праграмы, разлічаныя на некалькі тыдняў.

Мне асабіста падабаецца, што паралельна можна слухаць свой плейліст: калі інструктар тлумачыць тэхніку практыкавання, музыка аўтаматычна робіцца цішэйшай, і ты нічога не ўпускаеш.

Калі Nike+ Training Club разлічаны на дзяўчат, то наступная праграма больш спадабаецца хлопцам (але гэта не значыць, што яна карысная толькі для мужчынскай аўдыторыі). Я зараз кажу пра праграму Jefit. У ёй сабрано больш за 1300 (!) практыкаванняў рознай складанасці (мара, для тых, хто, як і я, не любіць кожны раз рабіць адно і тое ж). Яны разбіты па катэгорыях — біцэпсы, прэс, кардыя і гэтак далей, таму самастойна скласці трэніроўку з улікам таго, якія цягліцы вам хацелася б прапрацаваць, нескладана. Шмат практыкаванняў на трэнажорах з падрабязным тлумачэннем тэхнікі — будзе карысна тым, хто набывае абанементаў у залу. Адзіны мінус — англійская мова праграмы. Але, па-першае, як выконваць практыкаванні, зразумела і па карцінках, а па-другое, за-своіць некалькі англійскіх слоў і паралельна з цэлым патрэніраваць мозг таксама будзе не лішнім.

Цяпер усё, што вам трэба, каб пачаць займацца спортам, — проста ўключыць тэлефон.

Ідзі/маладых

Як стаць

або Што такое «Сонца ў руках»

першым сакратаром... БРСМ?

Ды проста! Дастаткова скарыстацца мабільнай гульнівай праграмай «Мой БРСМ», якую прадаставіць у фінале рэспубліканскага маладзёжнага конкурсу «100 ідэй для Беларусі» адзін з пераможцаў гомельскага абласнога этапу вучань жлобінскай сярэдняй школы №10 Рэнат Тахаўтдзінаў. Сутнасць гульні ў тым, што карыстальнік «гадуе» галоўнага героя з простага члена маладзёжнай арганізацыі ў яе кіраўніка, выконваючы розныя заданні па тэме «БРСМ». Праўда, апошнія ў хлопца пакуль яшчэ ў распрацоўцы.

Дарэчы, іншы пераможца абласнога этапу конкурсу, гэтым разам з Міншчыны, прапануе на разгляд журы анімацыйную камп'ютарную гульні з падобнай назвай — «У Саюз з сябрамі» («Хачу ў БРСМ»). Яе распрацаваў педагог дадатковай адукацыі смалевіцкай сярэдняй школы №2 Максім Буракоў. У гульні можна ўявіць сябе валанцёрам з «Добрага Сэрца», прыняць удзел у конкурсе «100 ідэй для Беларусі». Аўтар лічыць, што яго праект зацікавіць і прыцягне юнакоў і дзяўчат у маладзёжны саюз.

Увогуле было б дзіўна, каб у час гаджэтаў маладыя і дапытлівыя розумы не скарысталіся магчымасцю давесці іх «да толку». І такіх прапаноў ад пераможцаў абласных і мінскага гарадскога этапаў сапраўды вельмі шмат. Праект мабільнай праграмы для школы School 201, якая дазволіць быць у курсе навін, раскладу ўрокаў і іншай карыснай інфармацыі, прэзентуе настаўнік інфарматыкі сталічнай сярэдняй школы №201 Сяргей Мінец, а каманда эканамічнага аддзялення Каледжа бізнесу і права з Мінска — мабільную праграму «Карма». Апошні праект, сцвярджаюць аўтары, не мае аналагаў ні ў нас, ні ў іншых краінах. У чым яго актуальнасць? Сёння ўсе грамадскія арганізацыі маюць патрэбу ў адзінай сістэме прыцягнення валанцёраў, што і заклікана зрабіць памянёная праграма. Пераможца брэсцкага абласнога этапу конкурсу «100 ідэй для Беларусі» студэнт Палескага дзяржаўнага ўніверсітэта Васіль Марчук з чэрвеня мінулага года распрацоўвае мабільную праграму для пакупак і плацяжкоў анлайн «RhoenixPay». Пры яе дапамозе можна будзе плаціць, браніраваць тавары і паслугі, сачыць за сваімі выдаткамі і выдаткамі самі. «Для бізнесу гэта яшчэ і магчымасць прыцягнення і ўтрымання кліентаў», коротка характарызуе сваю распрацоўку аўтар.

Дабрачыннасць, валанцёрства сёння, на шчасце, знаходзяць месца ў сэрцах і душах вельмі многіх маладых людзей. Не дзіва, што менавіта ў гэтых кірунках многія ўдзельнікі конкурсу стваралі свае праекты. Напрыклад, студэнтка Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта Ганна Рагінская прапануе ўвазе журы свой — валанцёрскі тэатр пантэмімы «Мімы сляшчаюцца на дапамогу». Ён задумваецца спецыяльна для дзяцей з парушэннем слыху, для якіх звычайныя забавы не даступныя ў поўнай меры. «Гэты праект дапаможа ім далучыцца да новых відаў мастацтва, даведацца пра нешта новае, а таксама паспрыяе пераадоленню сарамлівасці і няўпэўненасці ў сабе, павысіць іх жыццёвы тонус», — лічыць Ганна.

А студэнткі факультэта эканомікі і права Магілёўскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А.А. Куляшова Вікторыя Залогіна і Настася Фядосенка разам са сваім навуковым кіраўніком распрацавалі дабрачынны сацыяльны праект з фінансава-эканамічнай выгадай «Сонца ў руках». Яго мэтай з'яўляецца «камерцыялізацыя вырабаў ручной работы сацыяльна неабароненых катэгорый грамадзян, а менавіта выхаванцаў дзіцячых дамоў і людзей з абмежаванымі магчымасцямі». Праект дасць мажлівасць зарабляць ім грошы праз інтэрнэт-краму, а таксама замежны інтэрнэт-пляцоўкі і аўкцыёны. Вучаніца Крупскай сярэдняй школы Алеся Валасач правяла сапраўдную даследчыцкую работу па аднаўленні рэцэпта хлеба ваенных часоў. Асноўнай мэтай яе праекта «Хлеб жыцця — Хлеб Перамогі» з'яўляецца выхаванне беражлівага стаўлення да хлеба і пачуцця ўдзячнасці ўсім удзельнікам і відавочцам ваенных падзей.

Яшчэ адна даволі вялікая частка аўтарскіх распрацовак прадстаўнікоў пакалення XXI прысвечана рэчам даволі ўтылітарным і разам з тым карысным у многіх сферах. Вучань уздзенскай сярэдняй школы №1 Арцём Новікаў стаў пераможцам мінскага абласнога этапу конкурсу з праектам «Міні-свідравальны настольны станок». Апошні прызначаны для свідравання адтулін маленькага дыяметра і падыдзе, на думку аўтара, для вырабу друкаваных плат, стане ўвогуле сапраўднай знаходкай для радыёаматараў. «Вібрастол для вырабу тратуарнай пліткі» прапануючы увазе журы пераможцы мінскага абласнога этапу конкурсу — педагог дадатковай адукацыі Барысаўскага дзяржаўнага каледжа Валерый Пацына з навучэнцам гэтай жа навучнай установы Уладзіславам Тышкевічам. Асабліва сцю вібрастала з'яўляецца аўтаматычная выгрузка з формаў бетонных вырабаў у адрозненне ад прамысловых аналагаў.

Студэнткі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту Вольга Пахвалава, Настася Талантава і Іван Рудакоў прапануюць свой праект «З'еш мяне». Аўтары кажуць, што

адметная рыса стартапа крыецца ва ўнікальнасці і навізне ідэй для нашай краіны. У заходніх краінах вытворчасць ядомых посуду ўжо даўно існуе, а для Беларусі яна пакуль у навіну, асабліва калі гаварыць пра прамысловыя маштабы. Студэнты кажуць, што іх фірма будзе спецыялізавацца на выпуску ядомых посудзінаў, якія яны збіраюцца пастаўляць у кавярні і рэстараны. Плануюць арганізаваць нават дастаўку на дом, каб гаспадыні маглі здзівіць і парадаваць сваіх гасцей. Ядомы посуд, які можа замяніць аднаразовыя пластыкавыя, — гэта, апроч іншага, яшчэ і экалагічны аспект, што дазволіць зрабіць горад больш чыстым, даводзяць аўтары стартапа. Праект «Камплект пасцельнай бялізны «Камфорт» дапамог стаць пераможцам магілёўскага абласнога этапу конкурсу «100 ідэй для Беларусі» навучэнцы філіяла БНТУ — Бабруйскага дзяржаўнага аўтатранспартнага каледжа Таццяне Курловіч. Камплект бялізны выглядае арыгінальна, калі не сказаць больш. На прасціне знаходзяцца... кішэні для мабільнага тэлефона, планшэта і іншых рэчаў. «Практычнасць яшчэ і ў тым, што ў падкоўраніку ёсць адтуліны для рук. Гэта дапаможа з задавальненнем займацца сваімі любімымі справамі ў цяпле і ўтульнасці», — прэзентуе сваю ідэю Таццяна. Аўтарка праекта прапануе апроч таго выкарыстоўваць для вырабу комплекта пасцельнай бялізны тканіну з малюнкам... клавіятуры. Дзяўчына бачыць сваю задуму ўвасобленай у серыйную вытворчасць на айчынных прадпрыемствах, паколькі аналагаў, якія шыліся б прамысловымі спосабам, у краіне няма.

Гэта толькі зусім невялікая частка праектаў, якія будуць прадстаўлены сёлета падчас фіналу рэспубліканскага маладзёжнага конкурсу «100 ідэй для Беларусі», што ўжо не першы год праводзіць БРСМ. А чым яшчэ здзівіць журы, глядачоў і чытачоў маладыя і крэатыўныя розумы? Усяго ў фінале будуць удзельнічаць 119 праектаў з усёй краіны. Пачакаем, да падвядзення вынікаў гэтага адмысловага творчага спаборніцтва засталася зусім няшмат часу...

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

Свой выбар

Сакрэт добрай усмешкі

Што на першым месцы ў стаматолага?

У маленстве Саша, як і ўсе дзеці, баяўся стаматолагаў. А цяпер сам ходзіць у белым халаце і запрашае пацыентаў у «страшнае» зубалічэбнае крэсла. Летаць Аляксандр РАЧКОЎ, урач-стаматолаг-хірург 14-й цэнтральнай раённай паліклінікі Партызанскага раёна Мінска, стаў найлепшым сталічным маладым спецыялістам у сферы аховы здароўя ў сталіцы. Пра інтарэс да навукі, практыку на аднакурсніках і заробкі медыкаў-пачаткоўцаў мы даведаліся з першых вуснаў.

АД МАДЭЛІ ДА ПАЦЫЕНТА

Нікога, звязанага з медыцынай, у сям'і Аляксандра няма. Юнак захацеў паступаць у медуніверсітэт, бо яму добра даваліся профільныя прадметы. Па хіміі меў дзевятку, па біялогіі — дзясятку.

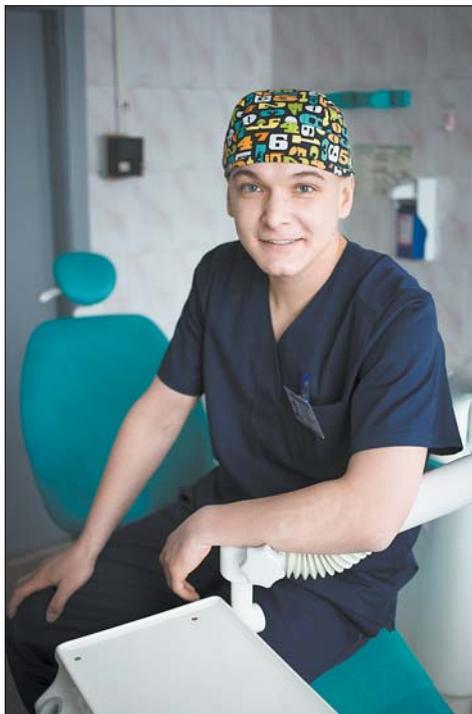
— На ЦТ па хіміі атрымаў 90 балаў, па біялогіі — 87, — успамінае Аляксандр. — Але для ліцэя гэта нямнога (хлопец вучыўся ў Ліцэі БДУ. — Аўт.). Калі не памыляюся, пяць чалавек з майго класа атрымалі стабальны сертыфікат па хіміі. У мяне ў суме было 340 балаў. Крыху не хапіла для таго, каб паступіць на бюджэт. Калі б не адзін чалавек перада мной, вучыўся б на бясплатным. Але нястрашна: гэта ж не Гарвард, каштуе нашмат танней.

«Сакрэт добрай усмешкі — у душы.

Калі ў чалавека ўнутраны свет у парадку, то ён і ўсміхаецца прыгожа».

Стаматалагічны факультэт Аляксандр выбраў, бо там ужо з першага курса можна было працаваць рукамі. Спачатку адточвалі навыкі на мадэлях, потым на аднакурсніках. Праводзілі адно аднаму прафгігіену, здымалі адбіткі, спрабавалі рабіць анестэзію і выдаляць «студэнцкія» (гэта значыць простыя) зубы.

— *І не страшна было доверыцца яшчэ нявопытным аднакурснікам?*

Фота Надзеі БУЖАН.

— Не. Я працаваў у пары з сяброўкай, якая была адной з найлепшых на факультэце. Таму ведаў, на што яна здольная.

А вось самому, прызнаецца хлопец, першы раз рабіць розныя маніпуляцыі было страшнавата і няёмка. Незразумела, як да крэсла падысці, як правільна ўзяць інструмент.

На трэцім курсе будучыя зубныя ўрачы ўжо дапамагаюць на прыёме пацыентаў. Аляксандр раскавае, што на практычных занятках па хірургічнай стаматалогіі, якія праходзілі я раз у 14-й паліклініцы, выкладчыца яго заўважыла, пачала зваць на дзяжурствы, даваць рабіць анестэзію, зашываць раны. «Да пачатку інтэрнатуры ўжо было пэўнае ўяўленне аб прафесіі», — дзеліцца суразмоўца.

Свайго першага пацыента Аляксандр добра памятае. «У яго быў фурункул верхняй губы. Трэба было зрабіць анестэзію, разрэз, паставіць дрэнаж. Гэта цяпер займае пяць хвілін. А тады ўражанню было, быццам бы на фронт трапіў».

Хлопец працуе ў паліклініцы 2,5 года. За змену — яна доўжыцца шэсць гадзін — прымае 25—30 чалавек. Атрымліваецца, што на кожнага пацыента адводзіцца ў сярэднім 12 хвілін.

— *Якімі якасцямі павінен валодаць той, хто хоча стаць стаматолагам?*

— Цярпеннем і пачуццём гумару. Калі ўсё ўспрымаць сур'ёзна, не ўмець пажартаваць, можна вельмі хутка «перагарэць». Але на першае месца трэба ўсё ж такі ставіць цікавасць. Калі чалавеку не падабаецца, то вы хоць зрабіце яму суперрамонт у кабінэце, дайце аднаго пацыента на тыдзень, выдзеліце трох асістэнтак — усё роўна будзе дрэнна.

У ПЛАНХ — ЗАЙМАЦА НАВУКАЙ

Скарыстаўшыся выпадкам, не маглі не спытаць: у чым сакрэт добрай усмешкі?

— Вы хочаце пачуць пра суадносіны зубных радоў з прапорцыямі твару? — жартуе Аляксандр. — Пра гэта раскаваць не буду, вельмі доўга. А сакрэт добрай усмешкі — у душы. Калі ў чалавека ўнутраны свет у парадку, то ён і ўсміхаецца прыгожа.

Чарадзейнага сродку, які зрабіў бы зубы белымі і моцнымі, на жаль, няма. Гумка, якую пастаянна рэкламуюць, узнаўляе кіслотна-шчолачны баланс, не больш. А прадукты, багатыя на кальцый і фосфар, кардынальна сітуацыю не змяняць. Зубныя рады закладваюцца ў раннім узросце, таму паўплываць на структуру тканкі і эмалі ў 20 гадоў немагчыма.

У паліклініцы Аляксандр заняты на палову стаўкі. Заробак — 250 рублёў. Акрамя гэтага, хлопец працуе яшчэ асістэнтам на кафедры хірургічнай стаматалогіі ў Беларускай дзяр-

жаўным медыцынскім універсітэце. Вядзе заняткі ў рускамоўных і англамоўных групах. Плюс кіруе студэнцкім навуковым гуртком. Цікавіцца навукай хлопец пачаў яшчэ падчас вучобы на факультэце. Займаў высокія месцы на ўніверсітэцкіх і міжнародных конкурсах, ездзіў на алімпіяду па хірургічнай стаматалогіі ў Маскву. Цяпер малады спецыяліст працягвае публікаваць свае артыкулы ў зборніках, удзельнічае ў навукова-практычных канферэнцыях.

«Першы раз рабіць розныя маніпуляцыі было страшнавата і няёмка. Незразумела, як да крэсла падысці, як правільна ўзяць інструмент».

— У далейшым хацеў бы заняцца навукай, — дзеліцца планами Аляксандр. — Мне цікава даследаваць прымяненне астэапластычных матэрыялаў — яны выкарыстоўваюцца, напрыклад, для аднаўлення аб'ёму страчанай коснай тканкі.

У свабодны час — дзіву даёмся, як ён пры такой занятасці застаецца, — малады спецыяліст катаецца на снаўбордзе, ходзіць у басейн і трэнажорную залу. А яшчэ збірае вінілавыя пласцінкі. Калекцыя пакуль невялікая, штук 20. Любімы гурт Аляксандра — Pink Floyd: у хлопца ёсць увесь «вініл» гэтых выканаўцаў.

— *Не пашкадавалі, што выбралі прафесію стаматолага?*

— Не. Можна было б, вядома, пайсці ў тэхнічную ВНУ, адвучыцца на айцішніка і атрымаваць грошай нашмат больш, чым цяпер. Але сядзець 7—8 гадзін за камп'ютарам было б для мяне вельмі сумна. І гэта напружвала б больш, чым невялікі заробак. У прафесіі стаматолага для мяне плюсаў больш.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@zviazda.by

ВЯРТАННЕ Ў ДЗЯЦІНСТВА...

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Адзін з тых, хто прайшоў «курс маладога інжынера», — **начальнік аддзела па распрацоўцы 3D-мадэляў цацак Валерыя РАЖКОЎ**. Хлопец родам з Кобрына, адразу пасля школы пайшоў працаваць на мясцовы інструментальны завод, потым — на завод гідраўлічнага машынабудавання. Пасля службы ў арміі ён вярнуўся ў родны горад і даведаўся, што на прадпрыемстве ёсць вакансія. Паспрабаваўшы сябе на новым месцы, зразумеў, што гэта работа — для яго.

«Калі жонка прыносіць дадому няякасную цацку, адразу ж раблю вымову! Я ж бачу, добра над ёй папрацаваў канструктар, ці не».

— Ніякай прадзятасці да такой работы ў мяне не было, наадварот, толькі цікаўнасць, — усміхаецца інжынер. — Хоць ужо і працаваў на вялікіх прамысловых заводах, вучыцца прыйшлося, фактычна, з нуля. За шэсць гадоў прыдумаў і стварыў не дзесяць, а 30 вырабаў. Не магу сказаць, што больш запамнілася, — люблю ўсе свае работы аднолькава. Можна вылучыць больш маштабныя па памеры, напрыклад, грузавік «Майк», накіштат амерыканскага трылера. З драбнейшых — серыя «Дру-

жок», гэта таксама аўтамабіль, толькі для маленькіх дзетак. Доўга займаўся лінейкай будаўнічага інструменту для малечы — распрацоўваў пілы, малаткі.

Пытаемся ў Валерыя, адкуль бярэцца натхненне? За кожным супрацоўнікам КБ замацавана пэўная тэма, у якой ён разбіраецца найлепш. Інжынеры атрымліваюць канкрэтныя тэхнічныя заданні, у якіх прапісана, якая цацка патрабуецца прадпрыемству цяпер. З гэтага моманту пачынаецца збор матэрыялу: пошук інфармацыі ў інтэрнеце, аналіз існуючых праектаў на гэту тэму. Усё апрацоўва-

ецца аўтарам будучай цацкі, пасля чаго робяцца першыя накіды.

Большую частку свайго працоўнага часу інжынер-канструктар праводзіць за камп'ютарам, дзе ўсталяваны спецыяльныя праграмы для аб'ёмнага мадэлявання. Тут ствараецца трохмерная матэматычная мадэль будучай цацкі. Па ёй на 3D-прінтары (у КБ ёсць цэлае памяшканне, якое займаюць некалькі такіх суперсучасных апаратаў) вырабляецца першы рэальны прататып з пластыку. Гэта дазваляе візуальна ацаніць дызайн, збіральнасць і іншыя характарыстыкі. На гэ-

тай жа стадыі ў макет могуць уносіць карэктывы.

— Я прыйшоў на фабрыку пасля заканчэння Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта, дзе вучыўся на спецыяльнасці «Тэхналагічнае абсталяванне машынабудаўнічай вытворчасці», — раскавае **інжынер-канструктар Яўген ПУНЬКО**. — Да гэтага паспеў

папрацаваць на двух прадпрыемствах па вытворчасці сельскагаспадарчай тэхнікі. Ранейшая праца не прыносіла задавальнення, я шукаў нешта новае, таму вырашыў паспрабаваць уладкавацца сюды. Асабліва падабалася, што тут малады калектыў — гэта заўсёды палягчае адаптацыю на новым месцы.

пер у сям'і чакаюць трэцяе дзіця, у Яўгена — таксама дзяўчынка). Гэта, вядома, спрыяе таму, каб супрацоўнікі сачылі за трэндамі і былі ў курсе «цацачнай моды».

— Калі працуеш у гэтай сферы, пачынаеш іншымі вачыма глядзець на ўсю прадукцыю, — прызнаецца Яўген. — Калі раней выбіраў падарунак пляменніку, лічыце, рабіў усё наўздагад: нешта трапіла на вочы, спадабалася знешне, каштуе нядрэва — набываю! Цяпер усё інакш — калі жонка прыносіць дадому няякасную цацку, адразу ж раблю вымову! Я ж бачу, добра над ёй папрацаваў канструктар, ці не.

— Ці трэба інжынерам гуляць са створанымі цацкамі? — смяецца Валерыя. — Гэта неабавязковае патрабаванне, але нават трымае такую рэч у руках, абавязкова пратэсціруе яе. Быў выпадак, калі набытаў нешта ў гандлёвым цэнтры, і пара непадальскі выбіраў падарунак дзіцяці. Узалі ў рукі распрацаваны мной кантэйнеравоз, пачала «выпрабаваць». Кажуць: «Глян, якая класная цацка!» Гэта, напэўна, тое, за што я люблю сваю работу, бо яе вынікам становяцца канкрэтныя рэчы, якія, спадзяюся, падабаюцца дзецям і іх бацькам.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ.
lyskavets@zviazda.by
Мінск — Кобрын — Мінск.

Камп'ютар — галоўны працоўны інструмент інжынераў-канструктараў: Валерыя Ражкоў (злева) і Яўгена Пунько.

Усміхаючыся, хлопец сцвярджае, што для такой работы трэба заставацца ў нейкай ступені дзіцем — ацэньваць, ці лёгка зламаць будучую цацку, ці можа яна прычыніць шкоду. Сярэдні ўзрост супрацоўнікаў КБ — менш за 30 гадоў. І гэта не выпадкова — у большасці ёсць свае маленькія дзеці (у Валерыя — дзве дачкі, ця-

Вось ужо дзе наш карэспандэнт «адарваўся»!

3 дахам над галавой

Як атрымаць арэнднае жыллё

АД ТЭОРЫІ ДА ПРАКТЫКІ

Пра тое, хто з маладых спецыялістаў можа прэтэндаваць на арэнднае жыллё, якія дакументы для гэтага патрэбны і як увогуле атрымаць бюджэтныя метры, расказвае наш карэспандэнт, якая ўжо больш за паўгода жыве ў такой кватэры.

Яно вам сапраўды трэба?

Перш за ўсё варта пачаць з цвёрдага разумення, што вам «гэта» сапраўды патрэбна. «Паляванне» на арэнднае жыллё — справа нялёгкая, таму лепш адразу ўзважыць свае сілы. Прычым датычыцца гэта як фізічных, так і маральных выдаткаў. Добра, калі побач з вамі будзе такі ж, як і вы, змагар за бюджэтныя метры.

Акрамя «каманды», сабраць трэба і пакет дакументаў. Адзначу адразу, што ў Мінску, напрыклад, у залежнасці ад раёна пералік неабходных папер можа вар'іравацца, таму лепш асабіста загадзя даведацца, чаго ад вас чакаюць. Увогуле, неабходна зрабіць копію працоўнага дагавора, накіравання на працу (завізіраваўшы іх у аддзеле кадраў), пашпарта, дыплама аб адукацыі, працоўнай кніжкі. Таксама трэба ўзяць даведку аб адсутнасці права на аб'екты нерухомай маёмасці на тэрыторыі Беларусі. Памятайце,

АФІЦЫЙНА

Настасся ПАПКОВА, галоўны спецыяліст аддзела прававой работы і рэалізацыі жыллёвай палітыкі ўпраўлення жыллёвай палітыкі Мінгарвыканкама:

— Першыя заявы на арэнднае жыллё ў сувязі з характарам працоўных (службовых) адносін службы «Адно акно» адміністрацый раёнаў Мінска або выканкамаў пачалі прымаць з красавіка 2014 года, калі ўступіў у сілу Указ Прэзідэнта №563. Раней такое права было прадастаўлена толькі вайскоўцам.

У 2016 годзе ў Мінску не было запланавана будаўніцтва арэнднага жылля, у сувязі з чым фонд жылых памяшканняў гэтага тыпу фарміраваўся ў асноўным толькі з ліку вызваляемых жылых памяшканняў, колькасць якіх адносна невялікая. Пры гэтым попыт на такое жыллё значна перавышае яго прапанову. Летась у сталіцы фонд камунальнага арэнднага жылля папоўніўся ўсяго толькі 100 кватэрамі ў двух дамах па вуліцы Солтыса. З іх 30 кватэр (з агульнай колькасці незаселеных жылых памяшканняў толькі 30% у адпаведнасці з заканадаўствам могуць выкарыстоўвацца на мэты забеспячэння арэндным жыллём асоб, якія маюць першачарговае права на яго атрыманне) былі прадастаўлены першачаргавікам, у тым ліку і маладым спецыялістам.

уладальніку палацаў бюджэтныя метры «не свецяць». Неабходна і даведка аб жылым памяшканні і «складзе» сям'і (дзе вы зарэгістраваны). Адным з найважнейшых дакументаў з'яўляецца індывідуальнае хадайніцтва за подпісам кіраўніка арганізацыі, у якую вы былі накіраваны як малады спецыяліст.

Права на першачарговае прадастаўленне жылых памяшканняў камерцыйнага выкарыстання камунальнага жыллёвага фонду згодна з Палажэннем аб уліку грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, і аб парадку прадастаўлення жылых памяшканняў

дзяржаўнага жыллёвага фонду, зацверджанага Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 16.12.2013 года №563 «Аб некаторых пытаннях прававога рэгулявання жыллёвых адносін», маюць грамадзяне ў сувязі з характарам працоўных (службовых) адносін з ліку маладых спецыялістаў, якія атрымалі адукацыю за кошт рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў і прыбылі па размеркаванні, суддзьяў, пракурорскіх работнікаў, ваеннаслужачых, навукоўцаў і інш. (пункт 77).

Трымаць руку «на пульсе»

Пра наяўнасць свабодных арэндных кватэр у Мінску паведамляецца на сайце Мінгарвыканкама. Але я параіла б сачыць за «гарачым жыллём» на сайтах адміністрацый раёнаў сталіцы. Там звесткі аб бюджэтных метрах з'яўляюцца трохі хутчэй, а ўжо потым гэта інфармацыя групуецца на адзінай старонцы гарвыканкама. Тут трэба разумець, якую ролю адыгрывае час. Пасля заканчэння тэрміну прыёму заяў галоўным прэтэндэнтам на кватэру становіцца менавіта той, хто першым падаў дакументы. Некалькі разоў сама становілася «закладніцай» хвіліны. Вельмі крыўдна, калі перад тваім носам падаюць заяву на тое ж жыллё, што і ты...

Яшчэ мінулае вясной у сталіцы існавала практыка паведамляць

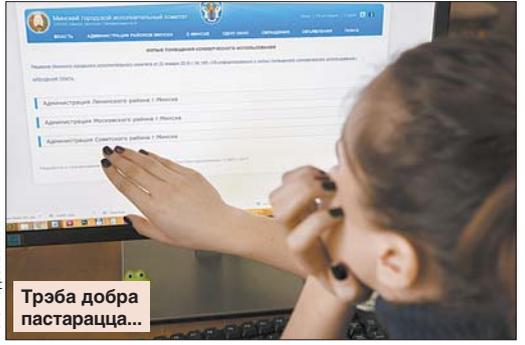
пра арэнднае жыллё «загадзя». Так, інфармацыя аб наяўнасці кватэр у тым ці іншым раёне горада магла з'явіцца напярэдадні вечарам, у той час калі дакументы прымаўся толькі на заўтра з 8 гадзін ранку. Каб быць першымі, людзі літаральна пачавалі каля адміністрацый. І гэта, трэба адзначыць, працавала, правярана. Цяпер пра свабодныя жылыя памяшканні паведамляецца толькі ў дзень прыёму дакументаў.

Памятайце, што «пагоня» за арэндным жыллём з часам ператвараецца ў работу, на якую трэба хадзіць рэгулярна і заўжды своечасова. Таму, каб не «праспаць», трымайце заўсёды адкрытымі зладкі з бюджэтнымі кватэрамі на тэлефоне, камп'ютары, планшэце. Я, напрыклад, 12 разоў падала дакументы, і толькі трынаццаты стаў шчаслівым.

Сама падача ўсіх гэтых неабходных паперак — працэдура нескладаная. Да пакета дакументаў, які проста па змаўчанні павінен быць заўсёды з вамі, трэба яшчэ напісаць заяву на ўжо канкрэтную, абраную вамі кватэру (з указаннем адраса). Узор заявы можна запітаць у «Адным акне». Тэрмін разгляду вашага звароту — месяц. Аб любым рашэнні вам павінны паведаміць пісьмова. Падаваць дакументы на арэнднае жыллё можна ў любы раён Мінска незалежна ад таго, дзе знаходзіцца ваша работа.

Кватэра ўсё ж часовая...

Яшчэ адзін важны аспект датычыцца таго, ці можаце вы адзін, без мужа/жонкі, дзяцей, прэтэндаваць на двух-трохпакаёвую кватэру? Заканадаўства не ўтрымлівае нарматываў па гэтым пытанні. Вядома, што ў сталіцы існуе практыка прадастаўляць арэндную кватэру зыходзячы з колькасці складу сям'і прэтэндэнта з разліку 15—20 квадратных метраў на чалавека. Так, адзінокі прэтэндэнт або жонка з мужам могуць прэтэндаваць на аднапакаёўку, з адным дзіцем —

Трэба добра пастарацца...

на двухпакаёўку і г.д. Для першачаргавікоў падобнае жыллё заўсёды даецца на перыяд працоўных (службовых) адносін, і скасаванне працоўнага дагавора з'яўляецца падставай для высялення. Трэба памятаць, што арэндную кватэру можна страціць без прадастаўлення якой-небудзь альтэрнатывы і ў выпадках запазычанасці па арэнднай плаце або за камунальнымі плацяжы больш чым за два месяцы, здычы арандаванага жылля трэцім асобам.

Што тычыцца пражывання ў кватэры, то зрабіць мінімальны касметычны рамонт вам ніхто не забараняе, а вось цалкам мяняць знешні выгляд кватэры не рэкамендуецца. Плата за карыстанне арэнднай кватэрай уключаецца ў жыроўку. Кошт залежыць ад плошчы жылога памяшкання. Напрыклад, за 22 квадратных метры прыйдзецца заплаціць каля 18 рублёў (без уліку камунальных паслуг). Тут пры разліку памеру арэнднай платы прымяняецца дадатковы паніжальны каэфіцыент 0,2. Таксама кошт залежыць і ад размяшчэння кватэры. У цэнтры горада арэндная плата будзе большай, чым на ўскраіне сталіцы. Кватэры прапануюцца або ў новабудулях, або з жыллёвага фонду, які вызваляецца (паўторнае засяленне).

Наймальнік мае права прапісацца сам і прапісаць членаў сваёй сям'і (мужа/жонку, дзяцей) у арандаванай кватэры. Жылыя памяшканні камерцыйнага выкарыстання камунальнага жыллёвага фонду не могуць быць прыватызаваны і не перадаюцца ў спадчыну.

Кацярына АСМЫКОВІЧ.
asmyskovich@vziazda.by

...каб нарэшце атрымаць жаданае.

Фота Уладзіслава НІКАЛАЕВА.

І так бывае

«МАГІСТР» НАДЗЕЙ НЕ СПРАЎДЗІЎ

І інтэлігентныя суседзі не дапамаглі

Некаторыя маладыя людзі, яшчэ не сутыкнуўшыся ў рэальнасці з арэндным жыллём, думаюць, што адзін толькі факт яго атрымання вырашыць адну з галоўных жыццёвых праблем. Насамрэч гэта, бывае, не зусім так. Маладая пара — назавём іх Таццяна і Міхаіл — пажылі некаторы час у вядомым сталічным жылым комплексе для маладых навукоўцаў «Магістр», але потым мусілі добраахвотна адмовіцца ад арэнднай кватэры. Сваю гісторыю пагадзілася расказаць Таццяна:

— У 2014 годзе я, скончыўшы ўніверсітэт, па размеркаванні патрапіла ў адзін з даследчых інстытутаў Акадэміі навук. Паколькі мы з мужам не з Мінска, адразу напісалі заяву на інтэрнат. Тады ж даведалася пра чаргу на арэнднае жыллё: дамы яшчэ будавалі, іх павінны былі здаць у эксплуатацыю праз некалькі месяцаў. Ахвотных было крыху больш, чым абяцаных кватэр. Аднак з-за невялікай колькасці аднапакаёвак (двухпакаёвыя былі даражэйшыя і па плошчы іх маглі займаць толькі сем'і мінімум з двух чалавек) і з-за таго, што абяцаны для работнікаў навукі пані-

жальны каэфіцыент не быў прыменены, колькасць тых, хто меў патрэбу ў жыллі, і саміх кватэр стала прыкладна аднолькавай. Я, як малады спецыяліст, з самага пачатку была ў першачарговым спісе.

Як расказала далей Таццяна, заяву яны напісалі ў канцы жніўня, пачулі, што да лістапада ўсё вырашыцца. Потым тэрмін расцягнулі да снежня. У рэшце рэшт ключы ад кватэры пара атрымала толькі ў канцы лютага.

— Паколькі дом быў новы, кватэры атрымалі па жэрабю. Нам дасталася двухпакаёвая кватэра на першым паверсе, яна была па плошчы крыху большай, чым двухпакаёўкі на паверхах вышэй, — каля 60 квадратных метраў разам з балконам, — прыгадвае дзяўчына.

На кухні меліся і пліта, і ракавіна. У кватэры быў зроблены рамонт, усё выглядала чыста і акуртатна. Шпалеры і сантэхніка, праўда, былі самымі таннымі («краны пачалі цячы літаральна праз некалькі месяцаў»). Мэблі не было ніякай, з-за чаго пары па першым часе было цяжкавата, бо давялося набываць усё «з нуля» і адразу: у кватэры не мелася нават табурэтка. Суседзямі Тані і Мішы былі выключна работнікі Акадэміі навук, таму шумна было толькі

Фота Надзеі БУЖАК.

падчас пераезду і рамонт у ва ўсіх і адразу, пасля ніякіх праблем не ўзнікала.

З-за чаго ж пара мусіла адмовіцца ад такога доўгачаканага яшчэ зусім нядаўна арэнднага жылля?

— Памер платы за кватэру складаў 270—280 рублёў разам з камунальнымі плацэжамі, — кажа Таццяна. — Галоўнай прычынай адмовы ад арэнднага жылля стала тое, што сярэднямесячны заробак у мяне на той час быў каля 250 рублёў. Кватэра «прывязвала» да работы, бо дагавор заключаўся на час працоўных адносін. Таму паўставаў выбар: або ўсе грошы аддаваць за арэнднае жыллё, як быццам бы «таннае», або мяняць работу і пераязджаць на здымную кватэру. Мы з мужам зрабілі выбар на карысць другога варыянта.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by

А тым часам

Такое жаданае ложка-месца...

Мінск — горад студэнцкі. Усяго на яго тэрыторыі размяшчаюцца 353 інтэрнаты розных формаў уласнасці. У 118 з іх пражываюць студэнты і навучэнцы прафесійна-тэхнічных і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў. Нядаўна былі абвешчаны пераможцы мінскага гарадскога конкурсу на лепшы інтэрнат.

Лепшым для навучэнцаў прызнаны інтэрнат Мінскага дзяржаўнага прафесійна-тэхнічнага каледжа мантажных і пад'ёмна-транспартных работ (вуліца Будзённага, 8а). Другое і трэцяе месцы занялі адпаведна інтэрнаты Мінскага дзяржаўнага прафесійнага ліцэя будаўніцтва №12 (вуліца Усходняя, 170) і Мінскага дзяржаўнага механіка-тэхналагічнага прафесійна-тэхнічнага каледжа (вуліца Казінца, 19, корпус 2).

У намінацыі «Лепшы студэнцкі інтэрнат» уладальнікам першага месца стаў інтэрнат Беларускага дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта (вуліца Бабруйская, 27). На другім месцы апынуўся інтэрнат №3 Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (вуліца Курчатава, 6). На трэцім — інтэрнат Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта фізічнай культуры (праспект Пераможцаў, 105). У спецыяльнай намінацыі за «Лепшую арганізацыю ідэалагічнай і выхаваўчай работы са студэнцкай моладдзю ў інтэрнаце» ўзнагародзілі інтэрнат №7 БНТУ (вуліца Сурганава, 27, корпус 2).

Усяго ў студэнцкіх інтэрнатах у сталіцы пражывае больш за 50 тысяч будучых дыпламаваных спецыялістаў.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@vziazda.by

Частное предприятие «Эволюция Бизнеса» проводит повторные открытые торги в форме аукциона по продаже имущества ООО «НАНОХИМ», находящегося в ликвидации

№ лота	Наименование лота	Кол-во, шт.	Начальная цена лота без НДС, руб.	Шаг торгов (5%), руб.	Ставка НДС при реализации
1	Упаковочная машина УМ-1 «Эконом»	1	2 016,00	100,80	20%
2	Установка компрессорная СБ4/с-100	1	117,00	5,85	20%
3	Электронагреватель	1	112,00	5,60	20%

Ознакомиться с предметом аукциона можно, связавшись с продавцом либо с организатором аукциона, тел.: (+375 29) 651-81-61; (+375 29) 625 26 71

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагаются следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, свидетельству о гос. регистрации; индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о гос. регистрации; физ. лица – паспорт, представители физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально; организациям и физ. лицам (нерезидентам РБ) – легализованные в установленном порядке копии кредитных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ. лиц (нерезиденты РБ) – легализованная в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявитель (представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

Условия аукциона

1. Шаг аукциона 5%. Победитель аукциона либо, в случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5% (пять процентов), Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов в течение 2 (двух) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. Оплата стоимости приобретенного на аукционе предмета торгов осуществляется в следующем порядке: не позднее 5 (пяти) рабочих дней со дня подписания договора купли-продажи победитель торгов обязан оплатить первую часть в размере 10 процентов от стоимости предмета торгов, вторую часть в размере 90 процентов победитель торгов обязан будет оплатить не позднее 25 (двадцати пяти) рабочих дней с момента получения предмета торгов по накладной (ТН либо ТТН). Данные условия будут установлены в договоре купли-продажи предмета торгов между Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом.

3. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Отчет об использовании имущества

Местного экологического фонда «Заказники Брестской области» (УНП 290927647) за 2016 год

- количество учредителей фонда – 7;

- информация о стоимости имущества фонда, в том числе: доходы, полученные от осуществляемой в соответствии с уставом фонда предпринимательской деятельности, – 60317,22 руб.;

- информация об общей сумме расходов, понесенных фондом на достижение общественно полезных целей, указанных в уставе, – 60289,55 руб.

Местный экологический фонд «Заказники Брестской области» не является участником и учредителем унитарных предприятий, хозяйственных обществ, созданных для осуществления предпринимательской деятельности.

Извещение о проведении «23» февраля 2017 года повторных торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белагропромбанк»

Сведения о продаваемом имуществе:

Номер предмета торгов	Информация об имуществе	Площадь, кв. м	Начальная цена, руб.	Размер задатка, руб.
1	Киоск пункта обмена 3 класса с инв. №3978, по адресу: Брестская обл., г. Малорита, ул. Лермонтова	5,1	8 811,74	881,20
2	Пункт обмена валют по 3 классу стойкости с инв. №8839, по адресу: Брестская обл., г. Пинск, ул. Ленинградская, 15	8,5	7 034,02	703,40
3	Капитальное строение с инв. №124/С-23162, здание гаража по адресу: Брестская обл., г. Пружаны, ул. Парковая. Земельный участок с кадастровым №125650100001004031, площадью – 0,0157 га; назначение участка – для обслуживания здания гаражей	85,0	13 632,48	1 363,25
4	Капитальное строение с инв. №110/С-91200, здание гаража, по адресу: Брестская обл., г. Барановичи, ул. Пролетарская, д. 32. Земельный участок с кадастровым №14100000003000437, площадью – 0,0219 га; назначение участка – для обслуживания здания гаражей	21,0	7 498,80	749,90

Продавец имущества: Открытое акционерное общество «Белагропромбанк», 220036, г. Минск, пр. Жукова, 3.

Организатор торгов: Консалтинговое унитарное предприятие «Агробизнесконсалт», 220123, г. Минск, ул. В. Хоружей, 22, к. 1703.

Торги проводятся в форме аукциона в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и условиями проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Белагропромбанк».

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с условиями проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет Консалтингового унитарного предприятия «Агробизнесконсалт» №3012201310011 в ОАО «Белагропромбанк», г. Минск, код 153001964, УНП 190982374 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов.

Данный участник объявляется победителем торгов, а высшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в условиях проведения торгов. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся «23» февраля 2017 года в 12.00 по адресу: г. Брест, ул. Куйбышева, 76, пом. 216.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 01.02.2017 по 21.02.2017 включительно в рабочие дни с 08.30 до 13.00 и с 14.00 до 17.30 (по пятницам – до 16.15) по адресу: г. Минск, ул. В. Хоружей, 22-1703.

Получить дополнительную информацию и ознакомиться с документацией по условиям и предметам торгов можно на сайте www.torgi.agroconsult.by, e-mail: torgi@agroconsult.by

Телефоны для справок: Филиал ОАО «Белагропромбанк» – Брестское областное управление, Главный специалист отдела обеспечения деятельности банка Кононич Татьяна Анатольевна, тел. 8 (016) 27 72 36. Организатор аукциона: Тел/Факс 8 (017) 399 66 39, GSM VEL 8 (029) 816-64-46, GSM MTS 8 (044) 540-64-46.

«Ликвидатор УП «Брестская мебельная фабрика» – ООО «Центр правовых услуг» проводит открытые аукционы по продаже недвижимого имущества Унитарного предприятия «Брестская мебельная фабрика»

ЧЕТВЕРТЫЙ ПОВТОРНЫЙ АУКЦИОН

№ лота	Наименование	Ед. изм.	Кол-во	Начальная стоимость предмета торгов без НДС, бел. руб.	Ставка НДС, %	Сумма НДС, бел. руб.	Цена предмета торгов с НДС, бел. руб.	Сумма шага аукциона в размере 5%, бел. руб.	Размер задатка за участие в аукционе 10%, бел. руб.
1	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78157, площадью 118,3 кв. м, наименование – насосная, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 14010000001029345 площадью 0,1518 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 6В, стоимость которого уменьшена на 20%. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,1518 га; в охранный зоне линий электропередачи, код 13,2, площадь – 0,0093 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,1212 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,0547 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0288 га	шт.	1	17464,08	20	3492,82	20956,90	1047,84	2095,69
2	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78153, площадью 342,6 кв.м, наименование – установка мокрых фильтров, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 14010000001029346 площадью 0,1094 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 4Б. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,1094 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,0613 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,0418 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0306 га	шт.	1	55009,80	20	11001,96	66011,76	3300,59	6601,18
3	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78155, площадью 331,9 кв.м, наименование – ангар, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 14010000001029348 площадью 0,1030 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 6Г. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,1030 га; в охранный зоне линий электропередачи, код 13,2, площадь – 0,0114 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,0302 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0188 га	шт.	1	57088,30	20	11417,66	68505,96	3425,30	6850,60
4	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-73132, площадью 536,3 кв.м, наименование – склад тарного хранения ЛБЖ, назначение – здание специализированного склада, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 14010000001029353 площадью 0,1925 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 6Б, стоимость которого уменьшена на 20%. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,1925 га; в охранный зоне линий электропередачи, код 13,2, площадь – 0,0225 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,0685 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,0176 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0690 га	шт.	1	88610,40	20	17722,08	106332,48	5316,62	10633,25
5	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78154, площадью 610,9 кв.м, наименование – компрессорная, трансформаторная, зарядная, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 140100000001011766, площадью – 0,2526 га, по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 2Г/4, стоимость которого уменьшена на 20%. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне р. Мухавец, площадь 0,2526 га; в охранный зоне подземной линии электропередачи, площадь – 0,0453 га; в охранный зоне сетей и сооружений водопровода, код 13,4, площадь – 0,0596 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,0558 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0827 га	шт.	1	106979,20	20	21395,84	128375,04	6418,75	12837,50
Итого:			5	325151,78		65030,36	390182,14	19509,11	39018,21

Четвертый повторный аукцион состоится 16 февраля 2017 года в 10 часов 00 минут по адресу: г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203

Предыдущие объявления о проведении аукционов были опубликованы в газете «Звезда» №160 20.08.2016 года, №190 01.10.2016 года, №212 02.11.2016 года, №6 11.01.2017.

№ лота	Наименование	Ед. изм.	Кол-во	Начальная стоимость предмета торгов без НДС, бел. руб.	Ставка НДС, %	Сумма НДС, бел. руб.	Цена предмета торгов с НДС, бел. руб.	Сумма шага аукциона в размере 5%, бел. руб.	Размер задатка за участие в аукционе 10%, бел. руб.
1	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С78148, площадью 12070,2 кв.м, наименование – главный корпус, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 14010000001029350 площадью 0,8928 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 4, стоимость которого уменьшена на 10%. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь – 0,8928 га; в охранный зоне линий электропередачи, код 13,2, площадь – 0,0168 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,2047 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,1721 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0140 га	шт.	1	2055086,88	20	411017,38	2466104,26	123305,21	246610,43
2	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78151, площадью 1671,7 кв.м, наименование – ремонтно-механический цех, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельном участке с кадастровым номером 14010000001029344 площадью 0,3886 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 6, стоимость которого уменьшена на 10%. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,3886 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,1390 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,1350 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,0750 га	шт.	1	671381,04	20	134276,21	805657,25	40282,86	80565,72
3	Капитальное строение с инвентарным номером 100/С-78152, площадью 5604,4 кв.м, наименование – вспомогательный корпус и тепловой пункт, назначение – здание неустановленного назначения, находящееся на земельных участках с кадастровыми номерами 14010000001029351 и 14010000001029352 общей площадью 0,676 га по адресу: г. Брест, ул. Краснознаменная, 4Б, стоимость которого уменьшена на 10%. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании земель – земельные участки, находящиеся: в водоохранной зоне водного объекта, код 4,1, площадь 0,676 га; в охранный зоне линий связи и радиодифракции, код 13,1, площадь – 0,0035 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,2, площадь – 0,0316 га; в охранный зоне сетей и сооружений водоснабжения, код 13,4, площадь – 0,1585 га; в охранный зоне сетей и сооружений канализации, код 13,5, площадь 0,2308 га; в охранный зоне сетей и сооружений теплоснабжения, код 13,6, площадь – 0,2125 га	шт.	1	948501,20	20	189700,24	1138201,44	56910,07	113820,14
Итого:			3	3674969,12		734993,82	4409962,94	220498,15	440996,29

Второй повторный аукцион состоится 16 февраля 2017 года в 10 часов 30 минут по адресу: г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203

Предыдущие объявления о проведении аукционов были опубликованы в газете «Звезда» №229 26.11.2016 года, №6 11.01.2017.

Заявления на участие в аукционе

с приложением копий свидетельств о государственной регистрации, доверенностей, выданных представителю (для юридических лиц и ИП), или копий паспортов (для физических лиц), заверенных банком документов, подтверждающих внесение суммы задатка на текущий (расчетный) банковский счет УП «Брестская мебельная фабрика», принимаются с момента опубликования настоящего извещения по 15 февраля 2017 года до 16 ч. 30 мин по адресу: г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203.

Шаг аукциона равен пяти процентам от начальной цены имущества. Договор купли-продажи между Продавцом и Покупателем заключается в течение 10 (десяти) дней с даты проведения торгов. Победитель аукциона обязан оплатить предмет торгов в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее пятнадцати банковских дней с момента заключения договора. Победитель аукциона возмещает расходы, связанные с проведением торгов в части оплаты объявления о проведении торгов и оценки предмета торгов в течение 5 дней с даты проведения торгов.

Размер задатка для участия в аукционе составляет 10% от начальной цены имущества и перечисляется на расчетный счет УП «Брестская мебельная фабрика» №3012440572034 в дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Брестской области, код 153001739, УНП 200274176 в срок до 15 февраля 2017 года.

Победителем аукциона признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за лот.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Результаты по проведению торгов оформляются протоколами.

Сведения об организаторе торгов: ООО «Центр правовых услуг», адрес: 224000 г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203, контактный телефон 80162-33-93-88.

Сведения о продавце: Унитарное производственное предприятие «Брестская мебельная фабрика», юридический адрес: г. Брест, ул. Краснознаменная, 2, контактный телефон 80162-33-93-88.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказаться от их проведения при продаже имущества должника на аукционе – в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты его проведения.

Иную информацию о порядке и условиях проведения торгов, ознакомления с предметом торгов можно получить в рабочие дни с 9 ч. 00 мин до 16 ч. 30 мин по адресу: 224022 г. Брест, ул. Ясеневая, 20А, офис 203, тел./факс 80162-33-93-88.

2 02 2017 г.

ЛЫЖНЮ!

**ТУТ СНЕГ І ЛЁД
ГАРАЧЫЯ!**

Першы медаль у скарбонку студэнцкай зборнай Беларусі на XVIII Сусветнай зімовай універсіядзе ў Алматы прынёс Арцём Башлакоў, заняўшы другое месца ў турніры па фрыстайле.

Ён у фінале паказаў вынік 90,94 бала. Беларуска Вера Ляшкевіч спынілася за крок ад п'едэстала, заняўшы чацвёртае месца — 50,96 бала. Гарналыжніца Марыя Шканавя заняла восьмае месца ў супергіганце. Лыжніца Анастасія Майнгарт стала 11-й у гонцы на 5 кіламетраў.

Універсіяды ў Алматы будзе праходзіць па 8 лютага. Прэстыжныя міжнародныя спаборніцтвы праводзяцца пад эгідай Міжнароднай федэрацыі студэнцкага спорту (FISU).

Больш як 60 краін заявілі пра сваё жаданне ўдзельнічаць ва Універсіядзе. Паведамлялася, што ў Алматы збярэцца да 5 тысяч спартсменаў. Спаборніцтвы будуць праводзіцца па 12 відах спорту: біятлоне, гарналыжным спорце, кёрлінгу, канькабежным спорце, лыжным дваябор'і, лыжных гонках, скачках на лыжах з трампліна, снаўбордзе, фігурным катанні, фрыстайле, хакеі з шайбай, шорт-трэку. Будуць разыграны 86 камплектаў медалёў. У склад беларускай спартыўнай дэлегацыі ўвайшлі 23 спартсмены з шасці ўстаноў вышэйшай адукацыі.

P.S. Залаты і сярэбраны медалі выйгралі беларускія атлеты ў трэці дзень універсіяды. Канькабежка Марына Зуева стала лепшай у бегу на 3 тысячы метраў, а гарналыжніца Марыя Шканавя заняла другое месца ў суперкамінацыі.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by

СВОЙ СТЫЛЬ

ПА ГУРБАХ НА... ДВУХ КОЛАХ

Пазнаць Аляксандра РЫЦІКАВА можна здалёку: не так многа веласіпедыстаў катаюцца зімой па заснежаных трагуарах. Па прафесіі ён праграміст, на працу ездзіць на двух колах і мяняць звычкі з-за халоднага надвор'я не збіраецца. Экстрэмалам сябе таксама не лічыць, кажа, што язда на веласіпедзе стала стылем жыцця і асаблівых цяжкасцяў у такіх вандроўках няма.

— Галоўнае для паездак зімой — правільная вопратка. Ёсць спецыяльнае адзенне для заняткаў зімовым спортам: снаўбордам, лыжамі. Яно не замінае і не збірае вільгаць, можна ездзіць пры мінус трыццаці і не адчуваць марозу.

Цікавы і сам транспартны сродак: колы ў яго незвычайна шырокія, каля дзесяці сантыметраў. Гума на іх «упрыгожана» металічнымі шыпамі. «Практычна як на аўтамабілі», — падцвярджае Аляксандр. — Зімою замёрзлыя рэкі і азёры па зручнасці язды можна параўнаць з аўтамабільнымі магістралямі. Толькі трэба памятаць, што на коўзкай паверхні нельга рэзка тармазіць, іначай руль ідзе ўбок і гэта ўжо немінучае падзенне».

Яшчэ, як заўважае суразмоўца, у халодную пару трэба асцерагацца пешаходаў. Чалавек на двух колах сярод гурбаў — дзіўнае і рэдкае відовішча для многіх, таму і па веласіпедных дарожках яны ходзяць без аглядак, што на самрэч небяспечна, бо на снезе немагчыма выканаць рэзкі манеўр.

«Балючай тэмай» для зімовага веласіпедыста застаюцца бруд і соль, з-за якіх тэхніка пасля кожнай паездкі патрабуе пэўнага догляду. Затое, як аказалася, мароз, лёд і завея мужчыну не палохаюць. Не выязджае на «двухколавым сябры» Аляксандр, толькі калі тэмпература на дварэ набліжаецца да нуля і ідзе дождж ці мокры снег. Аднойчы прагулка

Фота: Навіны БУЖАК.

па сырасці і коўзкай дарозе ледзь не прывяла да хваробы, так што больш жадання выпрабуваць сябе на трываласць такім чынам не ўзнікае.

— Я не згодны, што зімой ездзіць на веласіпедзе куды небяспечней, чым летам. Папершае, у снег падаць прасцей, бо ён мяккі. Па-другое, на табе заўсёды цёплая вопратка, якая дадаткова абароніць, калі не справішся з кіраваннем.

Аляксандр кажа, што мае... сем веласіпедаў. Уявіць іх у кватэры, дзе жывуць муж і жонка, цяжка, ды, як запэўнівае гаспадар, і не трэба. Транспартны сродкі «не па сезоне» чакаюць свайго часу ў гаражах. Там жа знаходзяцца машыны і матацыкл, але праграміст аддае перавагу тэхніцы, дзе трэба самому круціць педалі.

— Першы веласіпед купіў адзінаццаць гадоў назад з першай зарплаты. Тады нават не задумваўся, што буду на ім так многа ездзіць, — успамінае мужчына. — На той час праца знаходзілася за 25 кіламетраў ад дома, я зразумеў, што веласіпед у некаторых выпадках больш хуткі, чым грамадскі транспарт. Так з'явілася звычка ездзіць на двух колах без матара. Праз нейкі час месца працы зноў «перасунулася» на 19 кіламетраў ад кватэры, але мяняць звычку

я не жахаецца, замест гэтага стаў думаць, як зрабіць дарогу больш хуткай і лёгкай. Для гэтага пачаў падбіраць ідэальны варыянт веласіпеда, які б не патрабаваў вялікіх выдаткаў сіл. Так паступова і з'явілася сённяшня «калекцыя».

Тэхніку мужчына рамантуе сам, а веды бярэ з інтэрнэту. Пачалося ўсё з цікаўнасці — карцела ведаць, чаму спецыялізаваны веласіпед каштуе ў некалькі разоў болей за звычайны. А яшчэ не было даверу да рамонта ў майстэрнях, бо да гэтага некалькі разоў меў непрыемны вопыт.

Цяпер Аляксандр можа сам даваць парады навічкам, калі працуе ў гаражах Мінскай веласіпеднай суполкі. У гэтую арганізацыю яго прывёў сябар сем гадоў таму, так што там яго лічаць старажылам.

— У нас пакуль што чалавек, які круціць педалі, па Правілах дарожнага руху не мае прыярытэту ні перад аўтамабілем, ні перад пешаходам. Аб'яднанне веласіпедыстаў стваралася, каб вырашаць праблемы, даносіць прапановы зацікаўленых у двухколавым руху людзей да ўлады, — кажа суразмоўца.

Ездзіць праграміст не толькі на працу і дамоў. Разам з аднадумцамі ладзіць зімовыя вандроўкі на адзін дзень. Для гэтага кампанія выбірае які-небудзь не вельмі складаны маршрут. Мэта сустрэч — пабыць разам з цікавымі людзьмі, атрымаць задавальненне ад паездкі і гутаркі. Сёлета аматары паспелі пабыць у Раўбічах, у канцы снежня паспрабавалі пакатацца на лёдзе Мінскага мора. Даводзілася Аляксандру бываць і ў далёкіх падарожжах, мінным летам, напрыклад, выпраўляўся разам з жонкай у Вільнюс. Вядома ж, на веласіпедзе.

— Калі я не толькі езджу, але і рамантую тэхніку, то жонка, у асноўным, проста катаецца, — смеяецца мужчына. — Але ёй, як і мне, такое захапленне даспадобы.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ. yurgel@vziazda.by

Спрыймі Сіла

«ЗАТКНУЦЬ ЗА ПОЯС», ці Барацьба з гісторыяй

На думку даследчыкаў, узрост гэтага віду барацьбы — каля трох тысячгагоддзяў. Яго варыяцыі пад рознымі назвамі сустракаюцца ў многіх народаў. Такім чынам паказвалі сваю сілу і спрыт продкі сучасных кіргізаў, іранцаў, японцаў, украінцаў, літоўцаў... Сляды падобных спаборніцтваў сустракаюцца ледзь не па ўсім свеце, бо асабліва сцю ці не кожнага нацыянальнага строю быў пояс. Сапернікі хапалі адзін аднаго за гэты элемент адзення, спрабавалі падняць у паветра і паваліць спінай на зямлю. Так без зброі вызначаўся самы спрактыкаваны.

Спецыяльна для чытачоў!

Фота: Юліяна ПРЭСЦІКАВА.

Ніка Кацэня і Ілья Мароз.

На барцоўскі дыван у Беларусі гэты від спаборніцтваў трапіў дзякуючы казахскім спартсменам каля дзесяці гадоў таму. Традыцыйная барацьба на паясах «алыш» ператварылася ў прызнаную дысцыпліну са сваімі правіламі, спецыфічнымі прыёмамі і адмысловай спартыўнай формай. Сёння від спорту падтрымліваецца ў аддзяленнях фізічнай культуры БНТУ, БДУ і, безумоўна, у Беларускай дзяржаўнай універсіядзе фізічнай культуры.

А ВЫ ВЕДАЛІ?

ЗМАГАЛІСЯ «ДА КРЫЖА»

Дарэчы, свая барацьба на паясах «да крыжа» (яго нагадваў павалены на спіну сапернік) існавала і ў Беларусі. Дакладна прасачыць, калі ўзнікла і якім чынам развівалася гэта народная забава, немагчыма, бо не хапае звестак. **Трэнер Беларускай федэрацыі традыцыйных відаў барацьбы Андрэй САХАНЬКО** расказаў, што праходзілі паядынкі звычайна ў час значных свят. Сапернікі выходзілі адзін супраць аднаго басаною, апранутыя ў штаны і кашулю з адмыслова падвязаным поясам.

Што агульнага ў традыцыйнай барацьбы і дзюдо і як перамога на паясах дапаможа ў будучым знайсці работу, расказаў **студэнт БНТУ Ніка КАЦЭНЯ, Аляксей СОБАЛЬ і Ілья МАРОЗ.**

— **Якім чынам вы трапілі ў гэты від спорту?**

Ніка, студэнтка трэцяга курса факультэта маркетынгу, менеджменту і прадрывальніцтва, майстар спорту: — Напачатку спецыялізавалася па дзюдо. У Брэсцкай вобласці, адкуль я родам, з пятнаццаці гадоў хадзіла ў секцыю. Бацька ініцыятыву займацца барацьбой падтрымаў адразу. Мама напачатку адгаворвала, казала, што барацьба — гэта занятак не для дзяўчат. Калі пасля пачатку трэнеровак прыйшла з сінякамі, яна толькі сказала, што не будзе перашкаджаць майму выбару. А цяпер, калі ўжо вынікі з'явіліся, нават ганарыцца. У Мінску вучуся на маркетолога-эканаміста і працягваю трэнеруючы ў зале дзюдо БНТУ. А год назад мне прапанавалі паўдзельнічаць у спаборніцтвах па традыцыйных відах барацьбы. Спачатку зацікавілася, што гэта такое, а потым нават упадала.

Ілья, студэнт чацвёртага курса факультэта тэхналогіі кіравання і гуманітарызаванай, майстар спорту: — Я таксама займаўся дзюдо

каля дзесяці гадоў. Даўно сімпатызаваў усходняй культуры, вывучаў яе, займаўся адзінаборствамі. Цяпер далучыўся да барацьбы на паясах: кіргізкай, іранскай... Думаю, тое, чым мы займаемся, дапамагае самаразвіццю.

Аляксей, студэнт чацвёртага курса трактарабудульнічага факультэта, майстар спорту міжнароднага класа: — Барацьбой займаюся з пяці гадоў. Спачатку гэта былі дзюдо, самба. У 2013 годзе згадзіўся з'ездзіць на чэмпіянат Еўропы па барацьбе на паясах і нечакана зразумеў, што ў мяне атрымліваецца. Першы вопыт адзначыўся перамогай. Не дзіва, што новы від барацьбы зацягнуў. Сёння спаборнічаю ў суперцяжкай вагавой катэгорыі.

— **У чым асаблівасці барацьбы на паясах? Яна спраўды так падобна на дзюдо?**

Ілья: — Некаторыя яе віды (напрыклад, іранская) больш падобныя на грэка-рымскую барацьбу. Спартсмены, што спецыялізуюцца на дзюдо, удзельнічаюць у традыцыйнай казахскай барацьбе, бо ведаюць прыёмы, калі саперніка хапаюць за адзенне і гэта павялічвае шанцы перамагчы.

Ніка: — Мне падаецца, што традыцыйныя віды больш разлічаны на

сілу, чым на тэхніку выканання. Патрэбна сіла, каб падняць саперніка. Калі ўдаецца адразу перакуліць яго на спіну, то гэта чыстая перамога. Наогул, барацьба на паясах даволі дынамічная, у дзюдо спачатку трэба правесці захват, а барцы на паясах ужо трымаюць адзін аднаго за адзенне. Перамагае больш дужы і спрытны.

— **Што дае барацьба, апроч сілы?**

Аляксей: — Часам да спартсменаў ставяцца як да людзей, што найперш развіваюцца фізічна. Маўляў, калі ёсць сіла і спрыт, то навошта на спаборніцтвах яшчэ і галаву ўключаць. Гэта не так. Любы від спорту патрабуе разлікаў. У барацьбе ты папярэдне аналізуеш саперніка, выбудоўваеш тактыку паядынку. Спартыўнае званне карыснае не толькі для самаразвіцця. Калі ў рэзюмэ кіраўнік бачыць, што прэтэндэнт на вакансію займаецца званні, гэта адразу павялічвае шанцы трапіць на месца. Спартсмены — людзі па-добраму ўпарта, яны ўмеюць ставіць мэты і планамерна ісці да іх. Значыць, і ў рабоце такі чалавек будзе імкнуцца да найлепшага выніку.

Рагнеда ЮРГЕЛЬ. yurgel@vziazda.by

SEX=БАЛЯСЫ

Я І МОЙ КОТ

У наш час, калі ўсё больш жанчын становяцца прэзідэнтамі не толькі кампаній, але і дзяржаў, як думаеце, што можа зрабіць у адказ моцны і незалежны мужчына? Не-не, нават не спрабуеце здагадацца, усё роўна не атрымаецца! Гэта бомба, разрыў шаблону! Ён павінен... завесці ката! Так-так, мужчыны-кашатнікі становяцца сімвалам «новай мужнасці». Ці незалежнасці. («Часам, калі я гляджу на свайго ката, мне здаецца, што ён усім сваім выглядам кажа мне: «Вось я — кот! А чаго ў жыцці дабіўся ты?») Як нагадваюць даследчыкі, у пачатку XX стагоддзя вывявы кошак у жаночых строях выкарыстоўваліся ў амерыканскай антысупражыскай прапагандзе, каб паказаць, што дам, якія дабіваюцца праваў і свабод, нельга ўспрымаць усур'ёз. («Чаму ўсе завуць цябе Маланкай? — Бачыў брутальны шрам у мяне на шыі? — Ну, так. — Я атрымала яго, калі зашпільвала пухавік».) У віктарыянскую эпоху расквітнеў вобраз «моцнай незалежнай жанчыны» — вевахуі, што праводзіць дні ў акружэнні шматлікіх пушыстых гадаванцаў. І ён дайшоў да нашых дзён. («Калі скласці статусы адзіночкі жанчын «УКантакце», атрымаецца любая песня Стаса Міхайлава».)

Толькі цяпер гэты вобраз перанеслі на мужчын. Даследчыкі лічаць, што такім чынам сучасныя маладыя людзі даюць бой стэрэатыпам адносна мускулістасці, згодна з якімі лепшым сябрам сапраўднага мужыка павінен быць не грозны сабак, і даюць «зьялёнае святло» больш інтэлігентнаму тыпу мужнасці. (Ага. «Сямейнае становішча — сплю з катом». І гэта ўжо не анекдот.) У сёціве ёсць старонка «Гарачыя хлопцы з коцікамі», на якую падпісана больш за... 70 тысяч чалавек. («Калі ваш кот сядзіць перад дзвярыма і чакае, што вы іх адчыніце, але потым, калі вы падышлі і адчынілі, не выходзіць, значыць, ён проста хацеў, каб выйшлі вы».) Дарыць гадаванцам прыгожае адзенне (?), адзначаць дзень нараджэння любімай жывёлы — усё гэта «гарачыя хлопцы з коцікамі» лічаць цалкам прымальным. («Патрапіць у рай пры жыцці цалкам рэальна — трэба проста нарадзіцца катом у рыбным аддзеле рынка».)

Здавалася б, мужчыны заводзяць катом, бо іх не цікавяць адносіны з прадстаўніцамі прыгожай паловы чалавечтва. («Чаму, калі чуюцца стук у дзверы, мой кот заўсёды думае, што гэта да яго?») А што, захацеў раней збегчы з карпаратыву, заўсёды можна спаслацца, што дома любімая жывёла не кормленая! («У п'янай дзяўчыны дзве крайнасці: кандыдат псіхалагічных навук і сексуальная кошачка».) Даследчык з Аўстраліі (там з 2,3 мільёна ўладальнікаў катом адзін мільён — мужчыны) абвяргае гэтую думку, сцвярджаючы, што мужчыны-кашатнікі аддаюць перавагу настольным гульням і чытанню замест спартыўных мерапрыемстваў і начных клубаў і ўвогуле — лічаць сябе інтэлектуаламі. І галоўнае: насуперак стэрэатыпам 70 працэнтаў уладальнікаў катом жанатыя ці знаходзяцца ў адносінах, а не праводзяць час у адзіноце. («Запіска ад сужэнца, прымацаваная магніцікам на халадзільніку: «Люся, пакінь грошай! Мне на корм і кату на ежу!»)

У сапраўднага мужыка кот і на сталае, і на маніторы.

Хаця... Хто яго насамрэч ведае, можа, у гэтых даследаваннях нешта і ёсць? Вось чаму мог навучыць, напрыклад, персанаж амерыканскага мультыка? («Дзяцінства — гэта калі ты глядзіш «Тома і Джэры» і радуешся за мышку. Сталася — калі ты разумееш, што Джэры — закончаны казёл, садыст і мярзотнік, і становіцца рэальна шкада ката».) Хіба толькі ката ў ботах (яго яшчэ ў «Шрэку» можна пабачыць) можна лічыць станоўчым персанажам, які дапамагае іншым. («Учора з дачкой намалювалі кацяня. Ранкам знайшлі такога ж за дзвярыма. Сёння будзем малюваць дом у Іспаніі і машыну...») Зусім іншая справа — нашы героі мультыкаў. Не, зразумела, што кот Леапольд з яго заклікам «Давайце жыць дружна!» быў пачуты не заўсёды. («Каб даказаць, хто ў доме гаспадар, я тры гадзіны тычкаў ката носам у дакументы на кватэру».) Вось у каго мы сапраўды многа чаму навучыліся, дык гэта ў ката Матроскіна! Усе ж дзякуючы яму ведаюць, як правільна есці бутэрброды, так? («А ці нельга неяк больш сціпла корм для катом называць? Чаму мой кот жарэ рагу з труса ў сметанковым соусе, а я — макароны з сасіскай?») Гэта ўвогуле не кот, а сапраўдны філосаф, скарбонка мудрасці! Памятаеце: «Каб нешта непатрэбнае прадаць, гэта самае непатрэбнае спачатку трэба купіць»? Невыпадкова бацька дзядзькі Фёдара сказаў: «Быў бы ў мяне такі кот, я, магчыма б, і не жаніўся ніколі». Жартую, канешне. Бо самі ж ведаеце пра жанчын... («У краме. «Дарагі, я так рада, што ты зараз купіш мне футра! — Я гэта гаварыў? — Не, але ты гаварыў, што ў нас заўсёды думкі сыходзяцца!»)

Сацыёлаг з універсітэта Фліндэрсавы вывучае прадмет, які называецца «котамужнасць». («Так і хочацца быць нармальнай жанчынай, але... мяў».) На думку даследчыка, на станаўленне анлайн-супольнасці кашатніку паўплывала некалькі фактараў. Па-першае, гэта ўрбанізацыя: у горадзе больш практычна трымаць ката, а не сабаку. Па-другое, гэта метрасексуалізацыя: з'яўленне ў XXI стагоддзі маладых людзей, дастаткова ўпэўненых у сабе, каб не хаваць ад навакольных жаночы бок свайго «я». («Падчас тых рэдкіх выпадкаў, калі мой кот падыходзіць да мяне, каб я яго пагладзіў, я ўцякаю і хаваюся пад ложак. Няхай ведае — як гэта!»)... Як адносіцца да такіх даследаванняў? Дачыталі і добра. Галоўнае, свайму гадаванцу нічога не гаварыце. Бо «калі мірныя жыхары засынаюць, прачынаюцца каты»...

Кастусь ХАЦЕЛАЎ-ЗМАГЕЛАЎ.

Мастацтва з ноткамі трагізму

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

— *Першы канцэрт SnopSnoy адбыўся ў чэрвені, а ўжо ў ліпені вы прадставілі свой дэбютны альбом. Зазвычай музыканты ў нашай краіне не спяшаюцца з рэлізамаі, спрабуюць найперш арганізаваць больш канцэртных выступленняў. Чаму ў вас усё адбылося так хутка?*

Рома Ж.: — Насамрэч, песні мы запісалі яшчэ раней, да канцэрта амаль паўгода працавалі над музычным матэрыялам.

Сяргей: — Мы былі падрыхтаваныя, пачалі запіс у верасні-кастрычніку 2015 года, з лютага мінулага года рэпечывалі, таму ў чэрвені ўжо былі гатовыя і да канцэрта, і да прэзентацыі альбома на патрэбным узроўні.

— *Іграць на рэпетыцыях, падчас запісу і на канцэрте перад публікай — розныя рэчы. Не страшна было выходзіць на сцэну?*

Сяргей: — Страшна, вядома, але нам гэта было патрэбна. Калі доўгі час ладзіць толькі рэпетыцыі, то можна «перагарэць». Мы імкнуліся выступаць, і з'явілася нагода. Пасля першага канцэрта я са сцэны выходзіў расчараваны, мне не падабалася літаральна ўсё. Мы рабілі памылкі, не наладзілі належным чынам гук. Але тое, як мы ўспрымалі выступленне, адрознівалася ад таго, як яго ўспрымалі людзі ў зале.

Рома Ж.: — Водгукі пасля канцэрта былі добрыя, глядачам спадабалася. Безумоўна, мы маглі сыграць лепш, але для першага разу гэта даравальна.

«Нам не надта падабаецца вясялая музыка. У мастацтве павінны прысутнічаць ноткі трагізму».

— *Часам вас называюць сінці-поп гуртом, нехта адносіць да індзі-рока. Як бы самі вызначылі тую музыку, якую граеце?*

Рома Ж.: — Мы граем добрую музыку (смяецца).

Рома Е.: — Я не так даўно сам для сябе спрабаваў вызначыць наш стыль адным словам і вырашыў, што гэта ўсё ж электроніка.

Сяргей: — Вельмі смешнае азначэнне дала адна з расійскіх музычных суполак у сацыяльных сетках, дзе напісалі, што SnopSnoy — гэта «вельмі папсовы сінці-поп на беларускай мове». Насамрэч самі не ведаем, як вызначыць кірунак нашага гурта. У гучанні шмат электронікі, але мы не электронны гурт у чыстым выглядзе. Рокерамі нас таксама не назавеш, але на мой погляд, да рока мы бліжэйшыя, чым да электронікі. Увогуле, для нас гэта пытанне другаснае.

— *Сёння часцей за ўсё музыку слухаюць не альбомамі, а асобнымі песнямі, якія выходзяць як сінглы. Вы ж прадставілі ў альбоме «Танцпляц» цэласную гісторыю, якую варта слухаць таксама цалкам, а не па частках.*

Фота Сяргея НІКАЛАЕВІЧА.

Сяргей: — На мой погляд, альбом не павінен складацца з песень, якія музыкі дастаюць са сваіх скарбонак і проста камплектуюць у альбом. Ёсць дыскі, якія можна параўнаць са зборнікам апаваданняў, а ёсць параўнальныя з раманамі. Мне структурна больш падабаецца варыянт альбома як рамана. Але ніхто не кажа, што калі-небудзь мы не запішам зусім іншы альбом.

— *Той міні-дыск, над якім цяпер працуеце, таксама нагадвае раман?*

Сяргей: — Не, гэта, хутчэй, зборнік апаваданняў. Але там таксама можна будзе вылучыць некаторыя элементы, якія яднаюць песні, але яны схаваныя намнога глыбей.

— *Назва вашага альбома — «Танцпляц» — гучыць на першы погляд весела і легкадумна. Але ў музыцы, калі прыслушацца, хаваюцца вельмі сур'ёзныя матывы чакання Апакаліпсіса, нават постапакаліпсіса...*

Сяргей: — Танцпляц — алегорыя, якая адносіцца не зусім да музыкі. Гэта, хутчэй, месца дзеяння. Калі разглядаць альбом як раман, то ў ім павінны быць героі, паміж імі мусіць прысутнічаць антаганізм і яны павінны дзейнічаць у пэўным месцы і ў часе. Менавіта месца дзеяння — танцпляц — мы вынеслі ў назву. Нам не надта падабаецца вясялая музыка. У мастацтве павінны прысутнічаць ноткі трагізму. Але гэта не трэба ўспрымаць як наша крэда ў жыцці і творчасці, проста быў настрой, з'явілася ідэя, і альбом выйшаў менавіта такім. Быць пазнавальнымі, але кожны раз выдаваць штосьці свежае, непаўторнае і адрознае ад мінулага — гэта майстэрства, якога мы яшчэ не дасягнулі. Досыць цяжка з кожным рэлізам паказваць штосьці новае, але каб было відаць і чуваць, што гэта ўсё ж такі мы.

— *Вы стварылі новую версію вядомай песні «Я, да жалю, не пан» са славутага супольнага праекта «Народны альбом». Ці ёсць планы абнавіць гучанне яшчэ якога-небудзь старога хіта?*

Рома Ж.: — Магчыма, паспрабуем нешта яшчэ зрабіць для наступнага конкурсу «Заспявай». Не абавязкова гэта будзе кавер, можа, паспрабуем пакласці нейкі верш на музыку. Увогуле, у нас пакуль што дастаткова сваіх напрацовак.

Сяргей: — Можна сказаць, што гэта версія песні была створаная выпадкова. Для конкурсу «Заспявай 3.0» мы працавалі з іншай кампазіцыяй, гэта быў твор гурта «Мроя», але потым знайшлі «Я, да жалю, не пан». Мне не вельмі падабаецца, што наша самая вядомая песня — кавер. Гэта мяне, як творцу, крыху абражае. Але, з іншага боку, пісаць добрыя каверы — пэўнага кшталту мастацтва.

«У гучанні шмат электронікі, але мы не электронны гурт у чыстым выглядзе. Рокерамі нас таксама не назавеш, але да рока мы бліжэйшыя, чым да электронікі».

— *Як размяркоўваюцца абавязкі ў гурце: хто піша словы, а хто — працуе над музыкай?*

Рома Ж.: — Словы — заслуга Сяргея, а стварэннем музыкі мы займаемся ўсе разам.

Сяргей: — Усё адбываецца парознаму. Калі мы працавалі над «Танцпляцам», то я прынёс хлопца «шкілет» музыкі і разам мы яе дапрацавалі. Аснова засталася нязменнай, але на яе наклалася шмат новага. Цяпер, працуючы над новымі песнямі, мы дзелім кампазітарскія абавязкі.

— *А паэтычныя?*

Сяргей: — Не. Увогуле, да напісання слоў я стаўлюся менавіта як да абавязку. Не люблю інструментальную музыку, мне падабаецца менавіта песенная форма, але пісаць тэксты — гэта вялікая праца. Я самасцвярджаюся перадусім праз музыку. А словы — неабходны элемент нашай песеннай творчасці. Каб іх напісаць, «капаюся» ў сабе, у тым, што бачу, у іншай музыцы, кіно, літаратуры.

— *Над чым працуеце цяпер, ці ёсць задумкі канцэртаў?*

Сяргей: — Заканчваем запіс новага міні-альбома. Спадзяюся, што да вясны яго выдадзім. Таксама хочам запісаць жывое студыйнае відэа. Канцэртаў пакуль не плануем. Магчыма, пасля выдання міні-альбома зладзім яго прэзентацыю.

Марына ВЕСЯЛУХА.
vesialuha@vziazda.by

ЧЫРВОНКА
Чырвоная змена

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ №12

ад 19 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі газеты —

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда»,
грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».

Дырэктар — галоўны рэдактар
СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

Адказны за выпуск: рэдактар аддзела

Надзея НІКАЛАЕВА, рэдактар аддзела Сяргей РАСОЛЬКА.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда».

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А.

Кантактныя тэлефоны: 292 44 12, 287 17 41.

e-mail: info@vziazda.by

Газета адрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве

«Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

ЛД №02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008.

Нумар падпісаны ў 19.30 1.02.2017 г.

АСОБНА АД ЦЫВІЛІЗАЦЫІ І РАЗАМ З ЛЮДЗЬМІ

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар.)

— **Айцец Яўсеўі, колькі часу вы жывяце ў Лаўрышаўскім манастыры і калі сталі ігуменам?**

— Больш за 10 гадоў знаходжуся ў манастыры, з 2006 года. Прызначэнне ігуменам атрымаў у 2009 годзе. Што датычыцца адраджэння святаці, то яно пачалося ў поўнай меры, думам, з 2007 года. Мы тады вярнулі статус манастыра, атрымалі рэгістрацыю і пачалі жыць па манастырскім статусе.

— **Што вылучае Свята-Елісееўскі мужчынскі манастыр?**

— Мне цяжка меркаваць, што вылучае Свята-Елісееўскі манастыр сярод іншых, бо гэта вопыт, які перажыў асабіста я. Але магу сказаць, што само размяшчэнне ўжо асаблівае. Бо часцей манастыры знаходзяцца ў населеных пунктах з вялікай колькасцю жыхароў. Наш аддалены ад цывілізацыі, і нават вёска знаходзіцца праз раку. Гэта дае некаторыя перавагі, асабліва ў духоўным плане, бо манах імкнецца жыць адасоблена, каб ніхто і нішто не перашкаджала манаскаму служэнню Богу. Таму я палічыў гэта спрыяльным, каб рэалізаваць сябе як манах. У далейшым бачу, што манастыр застанеца менавіта ў такім выгадным з духоўнага пункту погляду стане: каб і людзі прыязджалі, і адасобленасць захоўвалася.

— **Калі я прыязджаю ў святаці, то ўзнікае адчуванне, што жыццё тут кіпіць.**

— Гэта сведчыць пра тое, што мы не сядзім склаўшы рукі, а працуем. Асабліва не спадзяёмся, што нехта прыйдзе і нешта для нас зробіць. Але мы не адмаўляемся і ад той дапамогі, якая прыходзіць з боку.

— **Паломнікаў шмат прыязджае?**

— Большасць прыязджае летам. Увосень, узімку і ўвесну паломнікаў менш, але прыязджаюць у суботу і нядзелю, штогод усё больш і больш. Мы не спрабуем сябе аддзяліць ад грамадства, не перашкаджаем прыезду да нас паломнікаў. Наадварот, садзейнічаем, сустракаем, праводзім гутаркі, каб зацікавіць людзей, каб наш манастыр палюбілі. І са свайго боку аказваем духоўную дапамогу.

— **Хто цяпер жыве ў манастыры?**

— Чатыры манахі, тры паслушнікі і насельнікі. Насельнікам можа стаць той, у каго ёсць сур'езнае стаўленне да святаці. Калі чалавек прыехаў, каб сабе дапамагчы і манастыру аказаць пасільную дапамогу, мы прапануем затрымацца, застацца на больш працяглы перыяд часу.

— **Гэтыя людзі жывуць у вёсцы або на тэрыторыі манастыра?**

— Большая іх частка жыве ў манастыры, меншая на падвор'і ў пасёлку. Няма ў нас магчымасці пакуль усіх размясціць на востраве.

— **Колькі такіх людзей?**

— Каля 30 чалавек. Ёсць тыя, хто жыве пастаянна, — брація, ёсць тыя, хто прыязджае і з'язджае. Колькасць апошніх увесь час мяняецца.

— **Айцец Яўсеўі, з самага пачатку вы марылі стварыць рэабілітацыйны цэнтр для людзей, якія выпалі з сацыялу. Вы не адмовіліся ад гэтай задумкі?**

— Нашы чаканні апраўдаліся, і тыя планы рэалізуюцца. Адзін з паверхаў Дома міласэрнасці заселены браціямі, астатнія — гэта і ёсць тыя людзі, якія згубілі сябе і нічога не маюць, акрамя жадання змяніцца да лепшага. Манастыр

аказвае ім пасільную дапамогу. Працатэрапія і ўдзел у таінствах царкоўных спраў іх выздараўляюць.

— **Ці можна назваць працэнт людзей, якія вяртаюцца да нармальнага жыцця?**

— Па-першае, у нас няма строгага кантролю за колькасцю тых, хто прыязджае ў манастыр. Па-другое, нельга сказаць адназначна, наколькі гэта дапамагло чалавеку. Часам бывае, што чалавек змяняецца за кароткі перыяд — у сваім выбары, падсумаваннях — і прымае для сябе цвёрдае рашэнне стаць лепшым. Былі такія выпадкі, калі чалавек прыязджаў у манастыр і адразу з'язджаў, а праз некаторы час высвятлялася, што нават гэтага было дастаткова, каб ён змяніў свой лёс.

Што датычыцца тых, хто жыве ў манастыры або на падвор'і працяглы час, то і тут нельга адназначна сказаць, што яны ўжо здаровыя. Гэта дастаткова доўгі працэс. Нават калі ён праходзіць не ў манастыры, а па-за яго сценамі, важна, што мы закладаем закваску: жаданне жыць, жаданне працаваць, ставім мэту, да якой яны імкнуцца. А працэнтныя суадносіны... Па шчырасці, я губляюся ў здагадках.

— **Ёсць безнадзейныя людзі?**

— Не, безнадзейных людзей няма. Ёсць людзі, якія не хочуць нічога мяняць. І гэта самая галоўная праблема, бо прымусяць мы іх не можам. І Бог гэтага не робіць. Таму, калі чалавек прыязджае з жаданнем змяніцца і гэта відаць, мы спрабуем яму садзейнічаць. Астатняе залежыць ад гарачыні жадання. Досыць шмат выпадкаў, калі людзі за самы кароткі тэрмін мяняюцца: ствараюць сем'і, кідаюць свае шкодныя звычкі — відаць, што гэта дзейнічае ласка Божая. Ёсць людзі, якія жывуць пры манастыры гадамі, але цяжка сказаць, што яны моцна змяніліся.

Ігумен Яўсеўі і яго Нікі.

Так, змены адбываюцца, і з боку яны больш заўважныя, але я бачу, што гэтыя людзі дагэтуль не могуць выкараніць галоўную прычыну сваіх праблем. Але яны імкнуцца, хапаюцца за ўсе магчымыя і немагчымыя сродкі.

— **А ў чым галоўная прычына глабальных страт, якія людзі перажываюць: калі яны губляюць саміх сябе, мэты ў жыцці, жаданне жыць?**

— Гэта пашкоджанасць чалавечай натуры грахам. Грэх настолькі глыбока пранікае ў сутнасць чалавека, што мяняе яе, і прыходзіць крытычны момант, калі чалавек самастойна справіцца не можа. Грамадства таксама не можа з ім справіцца, бо губляе надзею. І чалавек нідзе не знаходзіць дапамогі. Вось тады вельмі важна трапіць у манастыр, бо тут аказваецца дапамога ў тым, каб прыйсці ў сябе,

Дом міласэрнасці.

агледзецца, зрабіць вынікі, вызначыцца і прыняць важнае рашэнне: што рабіць далей і як жыць.

— **Што тут залежыць ад блізкіх?**

— Думам, што адносіны блізкіх павінны быць самымі непасрэднымі. Ад іх удзелу шмат залежыць. Нельга проста аддаць сваяка ў манастыр. Інакш кажучы, пазбавіцца ад яго, маўляў, няма чалавека, няма праблемы. Важна працягваць падтрымку, наведваць, а калі чалавек сарвецца, знайсці спосаб угаварыць яго прадоўжыць намаганні. Гэта вельмі важна. Бо, калі той, хто прыехаў у манастыр па духоўную падтрымку, адчуе, што ад яго проста пазбавіліся, што ён

леннем. А калі з боку ёсць пэўны ўплыў з самых добрых намераў, не для таго, каб падпарадкаваць чалавека, выкарыстаць яго, як рэч, і кінуць, а менавіта, неабякавае разуменне, але строгае, бацькоўскае, тады чалавек гэта прымае і спрабуе прыстасавацца да такога жыцця.

— **Разам з гэтым вы праводзіце ў манастыры і работу з моладдзю. Менавіта за яе былі ўзнагароджаны прэміяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне».**

— Як і ўсе, напэўна, людзі, я бачу, што наша будучыня ў дзецях, у моладзі. Ад іх залежыць і будучыня манастыра, і дабрабыт сем'яў, і дабрабыт дзяржавы. Таму мы ўдзельнічаем у сацыяльных праектах, якія дапамагаюць моладзі ўстаць на ногі, выбраць правільны кірунак у сваім жыцці, адмовіцца ад рознага глупства, празмернасці, каб гэта не ўкаранілася глыбока і не стала праблемай, з-за якой да нас прыходзяць людзі сталага ўзросту. Лепш гэтыя рэчы папярэдзіць, чым потым з імі змагацца. Больш правільна фарміраваць дрэўца, пакуль яно не вырасла, чым выпраўляць яго потым. Таму мы запрашаем моладзь і плануем сацыяльныя праекты на будучыню. Іх мэта — выхаванне ў праваслаўных традыцыях, укараненне любові да Радзімы, да прыроды, навучанне зносінам паміж людзьмі.

Адна з нагод прыехаць да нас — удзел у археалагічных раскопках.

Цяпер мы распрацоўваем праект па стварэнні вёскі, у якой будуць пражываць сем'і, што выхоўваюць дзяцей з прытулкаў і дзіцячых дамоў. У нас ужо ёсць адзін прыклад, і мы запланавалі на гэты год будаўніцтва яшчэ аднаго дома для падобнай сям'і.

— **За якія сродкі?**

— За сродкі манастыра і тых, хто возьме ўдзел у праекце. Гэта будзе адзін з першых дамоў, але маецца на ўвазе, што будуць пабудаваны некалькі дзясяткаў — практычна новы пасёлак. Гэта дасць магчымасць дзецям жыць у шчаслівай сям'і, дазволіць адрадіць вёску і дасць новыя сілы манастыру, бо гэтыя сем'і стануць нашымі прыхаджанамі. Летам мы збіраемся правесці фестываль, запросім бацькоў, якія ўжо ўзялі дзяцей на выхаванне, і тых, хто толькі плануе гэта зрабіць. Самі дзеці прыедуць — гэтакі маладзёж-

ны рух. Думаем прывязаць свята да юбілейных дат — 700-годдзя стварэння Навагрудскай епархіі і 25-годдзя з моманту яе адраджэння. Удзельнікі фестывалю, па задумцы, і возьмуць удзел у стварэнні дома сямейнага тыпу.

— **3 уладамі ёсць тут паразуменне?**

— Мы ўжо абмяркоўвалі гэта з мясцовым кіраўніцтвам, яны падтрымліваюць ідэю. Кіраўнік нашай епархіі таксама.

— **Айцец Яўсеўі, такі напрамак, як аграрызм, застаўся?**

— Так, людзі прыязджаюць, каб адпачыць і паўдзельнічаць у жыцці манастыра. Едуць не толькі з розных рэгіёнаў Беларусі, але і з Расіі, Германіі. У нас ёсць лодкі, катамараны, мы прапануем паходы, збор траў, наведванне навакольных замкаў. Людзі на пэўны час адрываюцца ад цывілізацыі з яе навіязлівымі тэхналогіямі. Гэта вельмі карысна ў духоўным і фізічным плане.

— **Што манастыру ўдалося пабудаваць за дзесяць гадоў?**

— Купель, Дом міласэрнасці, гаспадарчы комплекс, чатыры капліцы, летні храм, дзве трапезныя, цяпер адбываецца рэканструкцыя храма ў гонар прападобнага Елісея, бо ў цяперашнім выглядзе ён не ўмяшчае ўсіх паломнікаў. У найбліжэйшы час плануецца будаўніцтва сабора ў гонар Нараджэння Прасвятой Багародзіцы — гэта будзе цэнтральная святаціна манастыра. Цяпер распрацоўваецца праект.

Усё, што мы плануем, рана ці позна ажыццяўляецца. Уся наша праца не была дарэмнай. Усё залежыць і ад нас, і ад людзей, якія да нас прыязджаюць. Мы залежым адно ад аднаго: не будзе паломнікаў — манастыр не будзе дабудаваны.

— **Быццам бы манастыр адасобіўся, але...**

— Але без людзей ён не можа існаваць. Таму мы і клапоцімся, каб побач з манастыром жыло як мага больш сем'яў. У старыя добрыя часы сем'і прысвячалі сваіх дзяцей манастыру. І сёння патрэбны здаровыя, шчаслівыя, шматдзетныя сем'і, якія б захацелі пакінуць дзіця на служэнне Богу. Безумоўна, кожны сам прымае рашэнне, які шлях абраць, але ёсць магчымасць, што нехта жадае застацца ў манастыры.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.
medvedeva@vziasda.by

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации»

17 февраля 2017 г. проводит повторный открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность в Минском районе

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право частной собственности на земельный участок.

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Инженерная инфраструктура*	Расходы по подготовке документации для проведения аукциона, бел. руб.	Начальная цена земельного участка, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	Боровлянский с/с, д. Лесковка, участок №574	623680605601001228	0,1496	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, газ	1 651,16	60 000,00	12 000,00
2	Боровлянский с/с, д. Чертяж, участок №253	623680608601000423	0,1333	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, газ	1 601,86	45 000,00	9 000,00
3	Горанский с/с, д. Аксаковщина	623681300101000246	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, газ, водопровод	1 816,94	24 005,00	4 800,00
4	Горанский с/с, д. Аксаковщина	623681300101000249	0,1435	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	2 045,03	17 648,00	3 520,00
5	Горанский с/с, д. Великая Борздынь, участок №1	623681301601000028	0,1498	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	796,72	9 055,00	1 810,00
6	Горанский с/с, д. Великая Борздынь, участок №2	623681301601000027	0,1496	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	812,02	9 045,00	1 800,00
7	Горанский с/с, д. Дуброва, участок №23	623681304101000085	0,1485	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	45,00	20 000,00	4 000,00
8	Горанский с/с, д. Дуброва	623681304101000103	0,1422	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	2 011,64	18 530,00	3 700,00
9	Горанский с/с, д. Дуброва	623681304101000104	0,1443	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	2 059,11	18 800,00	3 760,00
10	Горанский с/с, д. Лисовщина, участок №1	623681310601000065	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	426,92	10 410,00	2 080,00
11	Горанский с/с, д. Черемуха, участок №2	623681319601000090	0,1230	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	2 108,92	19 000,00	3 800,00
12	Ждановичский с/с, д. Волковщина, участок №1	623681701101000060	0,1299	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 527,35	21 500,00	4 300,00
13	Ждановичский с/с, д. Волковщина, участок №2	623681701101000061	0,1334	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 530,10	22 000,00	4 400,00
14	Ждановичский с/с, д. Дегтяревка, ул. Парковая, участок №3	623681702101000315	0,0861	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	620,00	43 970,00	8 790,00
15	Ждановичский с/с, д. Дегтяревка, ул. Парковая, участок №6	623681702101000314	0,1087	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	620,00	55 510,00	11 100,00
16	Ждановичский с/с, д. Дегтяревка, ул. Парковая, участок №9	623681702101000313	0,1033	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	620,00	52 800,00	10 560,00
17	Ждановичский с/с, д. Ляховщина, квартал №1, участок №1	623681706601000193	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 523,51	30 000,00	6 000,00
18	Ждановичский с/с, д. Ляховщина, квартал №1, участок №2	623681706601000194	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 519,31	30 000,00	6 000,00
19	Ждановичский с/с, д. Ляховщина	623681706601000205	0,1122	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 542,77	21 500,00	4 300,00
20	г. Заславль, ул. Грибная, участок №17	623650100001005017	0,0880	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, водопровод	1 710,64	24 142,40	4 820,00
21	г. Заславль, ул. Загородная, 32А	623650100001005005	0,1309	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, водопровод	1 817,20	42 207,00	8 440,00
22	Крупичский с/с, д. Еськовичи	623683904101000038	0,2030	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	72,00	12 200,00	2 440,00
23	Крупичский с/с, д. Еськовичи, участок №30	623683904101000048	0,1054	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 467,36	6 100,00	1 220,00
24	Крупичский с/с, д. Еськовичи, участок №31	623683904101000049	0,1009	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 467,36	6 100,00	1 220,00
25	Крупичский с/с, д. Еськовичи, участок №32	623683904101000050	0,0999	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 467,36	6 100,00	1 220,00
26	Крупичский с/с, д. Еськовичи, участок №33	623683904101000047	0,1001	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 467,36	6 000,00	1 200,00
27	Крупичский с/с, д. Загатье, участок №1	623683904601000043	0,1496	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 688,27	8 800,00	1 760,00
28	Крупичский с/с, д. Загатье, участок №2	623683904601000042	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 688,27	8 900,00	1 780,00
29	Крупичский с/с, д. Паздерки, участок №1	623683907601000062	0,1492	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 673,66	8 300,00	1 660,00
30	Крупичский с/с, д. Паздерки, участок №2	623683907601000061	0,1481	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 637,11	8 200,00	1 640,00
31	Крупичский с/с, д. Столбуневичи	623683909101000142	0,1030	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	газ, водопровод	1 901,36	17 000,00	3 400,00
32	Лошанский с/с, д. Мауки, участок №9	623684006601000061	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 640,00	6 547,00	1 300,00
33	Лошанский с/с, д. Саевщина	623684009101000053	0,1499	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 870,00	7 240,00	1 440,00
34	Михановичский с/с, д. Березина	623684200601000071	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	900,00	15 000,00	3 000,00
35	Михановичский с/с, д. Березина	623684200601000073	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	900,00	15 000,00	3 000,00
36	Михановичский с/с, д. Березина	623684200601000074	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	900,00	15 000,00	3 000,00
37	Михановичский с/с, д. Березина	623684200601000075	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	900,00	15 000,00	3 000,00
38	Михановичский с/с, д. Березина	623684200601000080	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 281,00	15 000,00	3 000,00
39	Михановичский с/с, д. Серафимово, ул. Восточная	623684206101000231	0,1405	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество, газ, водопровод	100,00	20 000,00	4 000,00
40	Острошицко-Городокский с/с, д. Бродок, участок №10	623685201101000192	0,0906	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 812,12	10 244,00	2 040,00
41	Острошицко-Городокский с/с, д. Бродок, ул. Центральная, участок №5	623685201101000196	0,1059	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 840,56	15 000,00	3 000,00
42	Острошицко-Городокский с/с, д. Буденного, участок №17	623685201601000029	0,1480	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	63,00	31 974,90	6 390,00
43	Острошицко-Городокский с/с, д. Буденного	623685201601000030	0,1497	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	63,00	31 974,90	6 390,00
44	Острошицко-Городокский с/с, д. Галица, участок №3	623685202101000178	0,1489	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 080,89	21 362,00	4 270,00
45	Острошицко-Городокский с/с, д. Марьяливо, ул. Новая, участок №6	623685204101000572	0,0833	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 126,53	33 000,00	6 600,00
46	Острошицко-Городокский с/с, д. Околица, участок №81	623685205601000541	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 812,12	61 000,00	12 200,00
47	Острошицко-Городокский с/с, д. Раубичи, участок №1	623685206601000954	0,0823	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 126,53	48 000,00	9 600,00
48	Папернянский с/с, д. Нелидовичи, участок №3	623685506601000213	0,1350	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 962,85	23 500,00	4 700,00
49	Папернянский с/с, д. Нелидовичи, участок №6	623685506601000206	0,1001	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	749,11	20 000,00	4 000,00
50	Папернянский с/с, д. Нелидовичи, участок №10	623685506601000205	0,1018	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	618,78	20 000,00	4 000,00
51	Папернянский с/с, д. Нелидовичи, участок №11	623685506601000189	0,1013	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	628,63	20 000,00	4 000,00
52	Папернянский с/с, д. Нелидовичи, участок №12	623685506601000190	0,1013	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	618,78	20 000,00	4 000,00
53	Папернянский с/с, д. Семков Городок, участок №1	623685510101000210	0,1415	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 224,55	63 000,00	12 600,00
54	Папернянский с/с, д. Семков Городок, участок №2	623685510101000209	0,1034	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 200,76	46 000,00	9 200,00
55	Папернянский с/с, д. Семков Городок, участок №3	623685510101000208	0,1159	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 232,29	51 500,00	10 300,00
56	Папернянский с/с, д. Семков Городок, участок №4	623685510101000207	0,1137	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 161,49	50 500,00	10 100,00
57	Папернянский с/с, д. Семков Городок, участок №6	623685510101000205	0,1464	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 161,49	65 000,00	13 000,00
58	Папернянский с/с, аг. Семково, участок №2	623685510601001546	0,0968	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 045,56	40 000,00	8 000,00
59	Папернянский с/с, аг. Семково, участок №4	623685510601001549	0,1036	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 045,56	40 000,00	8 000,00
60	Папернянский с/с, аг. Семково, участок №5	623685510601001550	0,1038	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 045,56	40 000,00	8 000,00
61	Папернянский с/с, аг. Семково, участок №6	623685510601001551	0,1029	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 045,56	40 000,00	8 000,00
62	Петришковский с/с, д. Ермаки	623685703301000037	0,1380	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	2 321,72	10 578,00	2 110,00
63	Петришковский с/с, д. Киричи	623685704101000207	0,1168	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	2 367,82	25 163,80	5 030,00
64	Сеницкий с/с, аг. Сеница, ул. Случок шоссе	623686605101001138	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, газ, водопровод	181,21	91 758,90	18 350,00
65	Хатевинский с/с, д. Головки	623687502101000150	0,1400	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 709,94	44 000,00	8 800,00
66	Хатевинский с/с, д. Птичь, ул. Садовая, участок №15	623687506101000465	0,1167	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 598,69	30 000,00	6 000,00
67	Хатевинский с/с, д. Таборы, ул. Центральная, участок №21А	623687507601000137	0,1400	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	-	1 756,27	54 500,00	10 900,00
68	Шершунский с/с, д. Чирковичи	623685819601000042	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 846,00	4 065,00	810,00
69	Шершунский с/с, д. Шершунь	623685820101000043	0,1499	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 677,00	3 450,00	690,00
70	Шершунский с/с, аг. Шершунь	623685820601000176	0,1001	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, газ	1 615,00	5 650,00	1 130,00
71	Щомыслицкий с/с, д. Заболотье, участок №5	623688003101000285	0,1500	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	723,86	39 000,00	7 800,00
72	Щомыслицкий с/с, д. Заболотье, участок №6	623688003101000283	0,1500	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	723,86	41 000,00	8 200,00
73	Щомыслицкий с/с, д. Заболотье, участок №7	623688003101000287	0,1500	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	723,86	41 000,00	8 200,00
74	Щомыслицкий с/с, аг. Озерцо, участок №4	623688005601000447	0,1501	Для строительства и обслуживания жилого дома	-	-	90 500,00	18 100,00
75	Щомыслицкий с/с, д. Прилукская Слобода, участок №222	623688006601000507	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, газ	1 237,07	54 300,00	10 860,00
76	Щомыслицкий с/с, д. Прилукская Слобода, участок №223	623688006601000506	0,1500	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество, газ	1 237,07	54 300,00	10 860,00
77	Щомыслицкий с/с, д. Строчица, участок №13	623688007601000126	0,1463	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	10,50	41 250,00	8 250,00
78	Щомыслицкий с/с, д. Строчица, участок №18	623688007601000155	0,1413	Для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома	электричество	1 428,49	39 700,00	7 940,00
79	Щомыслицкий с/с, д. Строчица, участок №21	623688007601000138	0,1423	Для строительства и обслуживания жилого дома	электричество	-	41 500,00	8 300,00

Аукцион проводится в порядке, определенном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. №462.

Аукцион состоится 17 февраля 2017 года в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 320, по 13 февраля 2017 г. включительно в рабочие дни с 08.30 до 13.00 и 13.30 до 17.00.

Контактные телефоны: +375 (17) 205-46-61, +375 (44) 789-10-18.

Задатки для участия в аукционе перечисляются не позднее 13 февраля 2017 года на следующие расчетные счета:

на лоты 1–2 перечисляется на расчетный счет №3641900000163 Боровлянского сельисполкома, филиал №614 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 520, УНП 600052345, код платежа – 04901;

на лоты 3–11 перечисляется на расчетный счет №3641900000150 Горанского сельисполкома, филиал №614 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 520, УНП 600052360, код платежа – 04901;

на лоты 12–19 перечисляется на расчетный счет №3641621030047 Ждановичского сельисполкома, филиал №614 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 520, УНП 600052317, код платежа – 04901;

на лоты 20–21 перечисляется на расчетный счет №3641621200079 Заславского горисполкома, филиал №614 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 520, УНП 600012999, код платежа – 04901;

на лоты 22–31 перечисляется на расчетный счет №3641900000091 Крупичского сельисполкома, филиал №614 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 520, УНП 600052399, код платежа – 04901;

на лоты 32–33 перечисляется на расчетный счет №3641900000046 Лошанского сельисполкома, филиал №614 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 520, УНП 600228670, код платежа – 04901;

■ Здагадкі і адкрыцці

ДЗЕ МОЖА ЗНАХОДЗІЦЦА
ПРАХ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ?

Некалькі падказак-арыенціраў для пошукаў

У даследаваннях жыцця і спадчыны першадрукара — Францыска Скарыны — шмат загадак і таямніц. Так, мы пакуль не ведаем, дзе памёр і дзе спачывае гэты асветнік, нястомны працаўнік, прыхільнік збліжэння і ўзаемаразумення ўсіх народаў і канфесій, асабліва хрысціянскіх.

Даследаванні
пачынаюцца

І вельмі добра, што за высякародную справу пошукаў праху Францыска Скарыны ў Чэхіі і пераносу яго на Радзіму, у касцёл Святых Сімона і Алены, узяліся святары гэтага храма на чале з ксяндзом-пробашчам, кандыдатам гістарычных навук Уладзіславам Завальнюком. Таму, каб аблегчыць іх пошукі, старанні іншых скарыназнаўцаў, падзяляюся вынікамі сваёй работы на працягу апошняга часу — як з вуснымі і друкаванымі, так і з віртуальнымі крыніцамі.

Найперш маю ўвагу прывабіў Чэскі-Крумлаў, дзе пры замку працаваў так званым садоўнікам, а па сутнасці як асветнік, батанік-лекар, старэйшы сын нашага першадрукара Сімяон.

Аднак тут часова патрэбна вярнуцца да віленскага перыяду жыцця і выдавецкай дзейнасці Францыска Скарыны, бо ў чытача могуць узнікнуць пытанні: адкуль жа ў Скарыны ў Чэхіі ўзяліся два сыны, адзін з якіх там — дакладна, а другі — магчыма, займаўся тым жа, што і бацька, — батанічна-садоўніцка-лекарскай дзейнасцю. І чаму наш славетны суйчынік вымушаны быў пакінуць роднасную і блізкую да Полацка Вільню, каб вярнуцца ў больш аддаленую і чужую Прагу? Для гэтага трэба хоць бегла спыніцца на падзеях ранейшых, 1520-х гадоў жыцця і дзейнасці Скарыны. Выдаўшы ў Празе не менш як 22 кнігі перакладаў з Бібліі, ён дзеля сувязі са сваім рэальным, пераважна праваслаўным чытачом, паехаў працягваць святую дзейнасць у Вільню — сталіцу агульнага і для продкаў беларусаў, амаль што самастойнага Вялікага Княства Літоўскага. Правёў там звыш дзесяці гадоў. У 1522 годзе выдаў запатрабаваную, амаль што агульнахрысціянскую «Малую подорожную книжцу». А ў 1525 годзе — «Апостол». І ўсё!

Аднак мы ведаем, што Скарына быў вельмі працавітым, не мог сядзець склаўшы рукі. Ведаем таксама, што ў другой палове 1520-х гадоў ён дапамагаў віленскаму біскупу Яну, сыну тагачаснага караля першай Рэчы Паспалітай. Мяркую, што менавіта па заданні біскупа наш першадрукар выконваў адказную і пачэсную работу — складанне першага Статута Вялікага Княства Літоўскага. Па традыцыі лічыцца, што гэтая па сутнасці першая ў Еўропе канстытуцыя стваралася ў асноўным Альбрэхтам Гаштольдам, з 1522 года адначасова канцлерам ВКЛ і віленскім ваяводам, уладальнікам Геранёнаў, Астраўца і яшчэ дзясятка іншых маёнткаў. Але ўсебаковае вывучэнне гэтай магнацкай постаці майго земляка пераканала мяне, што ён мог толькі арганізаваць напісанне. Адзінай жа постаццю ў ВКЛ, якая магла спалучыць у Статуце «права боскае» і «права чалавечае», з'яўляўся тады якраз сакратар біскупа Яна Францыск Скарына! Толькі ён з грамадзян ВКЛ паспяхова, за

два гады, раней закончыў Ягелонскі ўніверсітэт у Кракаве і бліскачуга стаў доктарам Падуанскага ўніверсітэта ў Італіі.

Летам аўтары Статута (відаць, пад зацікаўленай апекай біскупа Яна і яго бацькі, самога Жыгімонта Старога, мужа каралевы-рэфарматаркі Боны Сфорца, а можа, і яе самой) накіроўваліся на ўсход па «каралеўскім гасцінцы», падсілкоўваліся па дарозе ў спецыяльна адкрытай з іх дазволу карчме ў Касіне Вялікай і ехалі далей, у Астравец. Відаць, Скарына павінен быў і выдаць у Вільні першы Статут друкам, бо іначай для чаго ж ён выкрадаў у Каралеўцы друкара-габрэя і потым цярэў за гэта пераследаванні прускага герцага?! Але як яно было з гэтым далей, я пакуль што не ведаю. Ва ўсякім выпадку, пасля першага Статута выйшлі ў абноўленых выданнях на працягу таго ж стагоддзя другі і трэці!

Адначасова з дзяржаўна-грамадскімі Скарына выконваў і сямейныя абавязкі, выхоўваў двух сыноў сваёй першай і адзінай жонкі Маргарыты, удавы ягонага віленскага грашовага дабрадзея Рыгора Адверніка, які памёр якраз у 1525 годзе, калі з'явілася другая з віленскіх кніжак. Праз год, вытрымаўшы жалобу, Маргарыта (узрост яе пакуль невядомы) выйшла замуж за Францыска, але неўзабаве і сама памерла.

Сыны — ці родныя?

Нарэшце ў 1534 годзе, перажыўшы пераследаванне прускага герцага Альбрэхта, прэтэнзіі на спадчыну (камяніцу) сваёй жонкі ў Вільні і, хутчэй за ўсё, няслушнае заключэнне ў познаньскую турму за даўгі свайго старэйшага брата Івана, Францыск Скарына павёз абодвух сыноў з сабой у Прагу, і неўзабаве яны ўжо там памагалі бацьку ў «садоўніцтве», разам і пасобку. Але ў мяне яшчэ ўзнікае пытанне: ці яго гэта былі сыны? Не магла іх Маргарыта нарадзіць за нейкія нялёкія тры гады, калі той

быў пераважна ў ад'ездзе. Хутчэй за ўсё, падумалася, працягваючы хрысціянскую міласэрнасць, Францыск усынавіў іх, даволі дарослых, і навучаў знаёмай для сябе (прыгадаем яго экзамены ў Падуі), патрэбнай чалавецтву і прыродзе справе — медыцыне, тады пераважна прыродазнаўству.

А цяпер пераходзім да самай важнай часткі: дзе Скарына памёр і быў пахаваны? Адны сцвярджаюць, што, безумоўна, у Празе, іншыя — што яго кароль Чэхіі Фердынанд вывез як вопытнага спецыяліста і вернага слугу з сабой у Аўстрыю, трэція... Мяне ж найбольш пераконваюць супастаўленыя факты, прыведзеныя ў артыкуле вопытнага скарыназнаўца Вячаслава Чамярыцкага і змешчаныя ў шматтомным энцыклапедычным даведніку «Беларускія пісьменнікі».

Найбольш імаверна, што памёр Скарына ў 1551 годзе, бо ў пачатку наступнага года чэшскі кароль выдаў Скарынаваму сыну Сімяону спецыяльную грамату (ад 29 студзеня) на права адшукваць па ўсёй краіне і наследаваць маёмасць свайго бацькі, ужо нябожчыка.

Працитуем адтуль самы важны для нас крыху скарачаны абзац. У 1535 годзе Скарына вярнуўся (напэўна ж з дзвума сынамі, Сімяонам і Францішкам) «у Прагу, дзе ўладкаваўся вучоным садоўнікам у каралеўскім батанічным садзе, які тады закладваўся. У садзе чэшскага караля Фердынанда I Ф. Скарына прапрацаваў да лета 1539-га. Дзе ён жыў і чым займаўся пасля гэтага, мы не ведаем. У Чэхіі (магчыма, у Паўднёвай) (учэпімся за апошніяе слова! — Аўт.) беларускі гуманіст знайшоў свой вечны спачынак, нам нявядомыя ні дакладны час, ні месца пахавання. Найбольш імаверна, што памёр ён у 1551 годзе, бо ў пачатку наступнага года чэшскі кароль выдаў Скарынаваму сыну Сімяону спецыяльную грамату (ад 29 студзеня) на права адшукваць па ўсёй краіне і наследаваць маёмасць свайго бацькі, ужо нябожчыка. У 1552-м справа аб нейкай частцы маёмасці разглядалася і ў Вільні, пра што сведчаць два нядаўна выяўленыя судовыя дэкрэты (ад 17 жніўня і 15 снежня) караля Жыгімонта Аўгуста. Сімяон Скарына ў 1570-я гг. жыў у Паўднёвай Чэхіі і таксама займаўся ле-

каваннем і садоўніцтвам (вядома ж, пры замку. — Аўт.). Другі сын першадрукара Францішак загінуў у 1541 годзе ў Празе ў час пажару. Нашчадкі Сімяона Скарыны жылі ў Чэхіі і Славакіі».

Кіруемся
ў Чэскі-Крумлаў

Ад сябе дадам, што адзін з далёкіх, але свядомых у сваяцтве нашчадкаў, Ежы Скарына, жыў у сталіцы Мексікі, займаўся там таксама друкарствам, актыўна перапісваўся са мной. У адным з лістоў я спытаў у яго: што азначае, калі Францыск Скарына сапраўды перад смерцю «жыў у Паўднёвай Чэхіі», у старэйшага сына? Ён адказаў мне, што гэта быў Чэскі-Крумлаў, цэнтр нібы незалежнага герцагства. Ім кіравалі спачатку чэхі, а потым, пасудску з Маравіяй, аўстрыйцы ці саксонцы...

І вось цяпер, калі такая інфармацыя вельмі спатрэбілася для пошукаў праха нашага першадрукара, я два дні, дзякуючы інтэрнэт-крыніцам «падарожнічаў» па Чэскі-Крумлаве. І аказалася, што рэальныя пошукі па гэтым паўднёвамаравійскім горадзе, а таксама пошукі ў архівах суседніх дэканатаў могуць быць вельмі перспектыўнымі.

Мяркуюць самі. У Чэскі-Крумлаве — усяго два касцёлы. Адзін, у акружаным мурамі кляштары, адпадае як «ведамасны», закрыты. Другі — у імя Святога Віта, парафіяльны, гатычны па стылі, стаіць на беразе-паўвостраве Влтавы і якраз паблізу замка, асвечаны яшчэ задоўга да прыбыцця абодвух Скарынаў: парафіяльным ён стаў у 1329-м, цэнтрам Доўдлебскага дэканата ў 1374-м, а пасля перабудовы яшчэ раз асвечаны ў 1439 годзе. Скарынаў, як адказных прынамжы асоб, маглі хаваць, прытым з належнымі надмагіллямі, толькі там, а факты пахавання — паведамляць і ў дэканат, назвы якога мяняліся.

Аднак далейшая гісторыя прыдворнага і парафіяльнага касцёла імя Святога Віта развівалася, як сведчаць крыніцы, пакурачаста. У 1583 годзе ён стаў месцам пахавання прадстаўнікоў Рожмбергскага дома, у 1591 годзе быў адміністрацыйна перададзены ордэну езуітаў, які, напэўна ж, усходніх славыя, не дужа шанавалі. Прытым у прэсвітэрыі ад надмагілляў, размешчаных нават у цэнтры касцёльнай залы, стала цесна. Таму новая ўладальніца замка, Марыя Эрнэсціна фон Эгенберг, у 1717 годзе загадала іх вынесці (але куды, на якія могількі?). Быў складзены спіс надмагілляў, які, сведчаць крыніцы, адзін захаваўся. Таму можа паслужыць каардынатамі ў пошуках праху нашага першадрукара. Аднак аказваецца, план графіні не быў тады выкананы: яна памерла ў 1719 годзе. Нават у 1750 годзе надмагільныя таблічкі з чырвонага мармуру ўсё ж віселі на сценах пры ўваходзе ў «капэлу» Яна Непамуцкага. Можа, вісяць там і цяпер?

Не, без пошукавага візіту ў касцёл Святога Віта і архівы навакольных дэканатаў тут яўна не абысціся.

Ну то за работу: духоўную, інтэлектуальную, пошукавую! Дакументаў пра Скарыну, першага нашага кнігавыдаўца і тым самым галоўнага нашага юбіляра сёлета, у Чэхіі павінна быць шмат і ў розных сховішчах.

Прафесар Адам МАЛЬДЗІС

Да 500-годдзя беларускага кнігадрукавання ў айчынных выдавецтвах (а сярод іх — і «Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі», і Выдавецкі дом «Звязда», і «Народная асвета») адна за другой выходзяць яркія, цікавыя кнігі, звязаныя і з гісторыяй беларускага кнігадрукавання, і з імем Францыска Скарыны. У «Мастацкай літаратуры» — яшчэ адна навінка: пабачыла свет кніга Францыска Скарыны «Маем найбольшае самі». Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі паэт Алесь Разанаў у паэтычнай форме пераказаў прадмовы са скарынаўскіх кніг.

Урыўкі з гэтага выдання ўжо друкаваліся ў часопісе «Польмя» і газеце «Літаратура і мастацтва». Сёння чытач мае магчымасць прычыніцца да мастацкіх адкрыццяў першадрукара і яго перакладчыка. Дарэчы будзе заўважыць, што беларуская старасветчына, гісторыя культуры Беларусі ў даўнія стагоддзі — заўсёдна хвалюючая тэма для Алеся Разанава. Сёння можна смела і аб'ектыўна павіншаваць лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь Алеся Разанава і выдавецтва «Мастацкая літаратура», якое пры фінансавай падтрымцы дзяржавы здзейсніла выключна вялікую справу. Прыемна, што кніга выдадзена ў чаканні 500-годдзя беларускага кнігадрукавання. Вядома даследчык, кнігазнаўца Алесь Суша з'яўляецца аўтарам прадмовы да кнігі «Маем найбольшае самі». Вось што піша даследчык: «Неўміручасць слоў Францыска Скарыны даўно спрыяе развіццю аргументацыі ў духоўных памкненнях народа Беларусі. І празорлівыя чытачы гэта бачаць і ўсведмляюць...»

У свой час менавіта Алесь Разанаў быў сярод ініцыятараў нараджэння паэтычнай кнігі «Францыск Скарына на мовах народаў свету». Яна, між іншым, двойчы пабачыла свет у Выдавецкім доме «Звязда». Тварэнне мастацкай гісторыі працягваецца. Сёння следам за Скарынам і Алесем Разанавым мы працывітаем, паўтарам, асэнсоўваем, разважаем: «Пісанне, натхнёнае Богам, / карыснае ўсякаму чалавеку: / для навучання / і разважання, / для ачышчэння / і высвядчэння, / для выпраўлення / і для здзяйснення праўды, / каб дасканалы быў чалавек / і здатны / да ўсякае добрае справы, / як піша апостал Павел».

У свой час кнігі Скарыны яго сучаснікі заўважалі яшчэ і таму, што ён быў наватарам у ілюстраваным, мастацкім працывітанні Бібліі. Важную ролю і цяпер адыгрывае ў падобных выданнях мастацкі складнік. Дызайн і афармленне кнігі ажыццявіла вядомы кніжны графік, дызайнер Тамара Мельянец. Менавіта яна калісьці працавала серыю філакартычных выданняў — «У пошуках страчанага». Зразумела, грунтам яе творчых пошукаў у кнізе «Маем найбольшае самі» стала ілюстрацыйная спадчына Францыска Скарыны. Тыраж кнігі, якая бачыцца добрым падарункам для ўсіх, хто неаб'якава да беларускай культуры, беларускага асветніцтва, — 500 экзэмпляраў. Мо як для юбілейнага года і не так шмат?.. Але ж час пакажа — і, пэўна, будзе ў кнігі і другі тыраж.

Кастусь ЛАДУЦКА.

Касцёл Святога Віта ў горадзе Чэскі-Крумлаў.

■ Нефармат

ДОЎГАЕ ВЯРТАННЕ

У гэтыя дні ўспамінаюць Тадэвуша Касцюшку. Герой двух кантынентаў, брыгадны генерал арміі ЗША, ганаровы грамадзянін Францыі і Польшчы, наш зямляк, бо сябе ён называў ліцвінам, нарадзіўся 4 лютага па адных звестках — у Сяхновічах Жабінкаўскага раёна, па іншых — у Мерачоўшчыне Івацэвіцкага. У Сяхновічах цяпер стаіць адзіны на Беларусі помнік — бюст, выраблены яшчэ ў 30-х гадах мінулага стагоддзя Альбінай Відацкай, а ў Мерачоўшчыне працуе музейны комплекс, адроджаная сядзіба Касцюшкаў. Намаганні работнікаў музея, фундатараў, дыпламатаў краін, дзе шануюць памяць героя, сабралася неблагая экспазіцыя.

А 4 лютага тут заўсёды праходзіць памятнае мерапрыемства. Гадоў дзесяць таму імпрэзы былі вельмі прадстаўнічымі, збіраліся паслы і дзяржаўныя чыны. Цяпер сходы сталі больш сціплымі, ды ад гэтага не менш значымі. І раней, так супадала, у гэты дзень стаялі моцныя маразы, цяпер жа звычайнымі сталі адлігі і непагодзь. Усё мяняецца.

Дык вось на адным з такіх мерапрыемстваў гадоў з дзесятак таму, калі выступоўцы згадвалі вехі біяграфіі неардынарнага чалавека, калега сказаў задумлена: «Каб не адмовілі яму бацькі каханай, не было б ніякага героя двух кантынентаў, не ваяваў бы ён у далёкай Амерыцы, не кіраваў бы паўстаннем 1794 года. Асеў бы ў маентку ды жыў як звычайны памешчык». Хто ведае, можа, і так склалася б жыццё бліскава адукаванага і надзвычай таленавітага чалавека. У Амерыцы ён вызначыўся як ваенны інжынер, што ўдала ўзводзіў фартыфікацыйныя збудаванні, на радзіме засталіся музычныя творы, яшчэ ён

пісаў карціны і выкладаў выяўленчае мастацтва. Менавіта апошняе сыграла ракавую ролю. Сямейныя фінансавыя праблемы прымусілі маладога Тадэвуша наняцца хатнім настаўнікам да смаленскага ваяводы, а пазней гетмана польскага Вялікага Княства Літоўскага (па-нашаму, губернатара) Язэпа Сасноўскага навучаць яго дачок Людвіку і Кацярыну маляванню.

Яе звалі Людвіка. Яна хутка запоўніла сабой душу маладога чалавека. Каханне было ўзаемным. Яны адважыліся на адчайны крок — вырашылі збегчы і павянчацца тайна. Калі б план удаўся, хто ведае, можа, бацька змірыўся б. Але верныя слугі данеслі гаспадару. Гнеў яго быў вялікі і скандал таксама. «Галубкі не для вераб'ёў, а дочки магнатаў не для шляхціцоў», — паставіў кропку ў любоўнай гісторыі гетман.

Што заставалася Тадэвушу? Ён паехаў у Францыю, потым у Амерыку, дзе ваяваў адчайна, рызыкаўна, нібы шукаў смерці. Ды калі ён не баяўся кацялявай, то яна баялася яго, і ён нязменна заставаўся жывы. Сваё новае каханне ён сустраў праз многа гадоў зноў на роднай зямлі. Новаму таксама не ўсміхнуўся лёс. Юлія была на 27 гадоў маладзейшай. І бацька, хоць і не гетман, стаў на шляху закаханых. Не спазнаўшы асабістага шчасця, Касцюшка ўсё жыццё змагаўся за волю і шчасце іншых...

Не ведаю, ці ўзрадавалася б яго душа, але ўжо ж дакладна не прычыла б таму, што ў ягонай мемуарыяльнай сядзібе на адным з вадаёмаў абсталівалі востраў Каханя. І хутка стала традыцыяй, што маладыя пары пасля рэгістрацыі з райцэнтра прыязджаюць на востраў. Вядома, напачатку ўскладаюць кветкі да валуна з мемарыяльнай дошкай у гонар вялікага зема-

ляка. А апошнімі гадамі ў музеі сталі рэгістраваць шлюб. Пасля ўрачыстасці маладыя сужэнцы ўваходзяць на востраў разам. Адна дзяўчына расказала супрацоўнікам музея, што яна загадала жаданне быць з каханым на мосціку вострава, і хутка хлопец зрабіў прапанову, а праз тры месяцы яна ўзышла на гэты мосцік у вясельнай сукенцы разам з суджаным. Пасля таго работнікі музея сталі рэкамендаваць усім наведвальнікам хадзіць на востраў Каханя і прамаўляць там свае самыя заветныя мары. Турыстам тут, вядома, расказваюць пра гісторыю Тадэвуша і Людвікі.

Вось такім чынам наш забыты зямляк пакрысе вяртаецца на радзіму. А майму апаненту, які выказаў сумненне ў багатай біяграфіі героя двух кантынентаў у выпадку яго шчаслівага шлюбу, я нагадала маніфест Касцюшкі. Перад смерцю непапраўны рамантык напісаў дакумент палітычнага зместу: «Глыбока адчуваючы, што прыгонны стан супярэчыць закону прыроды і дабрабыту народа, я сведчу гэтым лістом, што знішчаю яго цалкам на вечныя часы ў маентку маім Сяхновічы». Але цар не дазволіў увасобіць названы маніфест, да адмены прыгоннага права ў Расійскай імперыі заставалася больш як сорок гадоў. Цікава, а што магло б быць, каб прыгоннае права адмянілі ў асобна ўзятых Сяхновічах? Яшчэ адно паўстанне, рэвалюцыя? Але ж гісторыя не церпіць умоўнага ладу, усё адбылося, як адбылося. Нам застаецца згадаць Касцюшку роўна праз дзвесце гадоў пасля яго смерці, у дзень яго нараджэння на яго радзіме.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
yackevich@zviazda.by

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.54	17.53	8.59
Віцебск —	8.49	17.38	8.49
Магілёў —	8.44	17.43	8.59
Гомель —	8.36	17.45	9.09
Гродна —	9.09	18.09	9.00
Брэст —	9.04	18.15	9.11

Месяц

Першая квадра
4 лютага.
Месяц у сузор'і Авена.

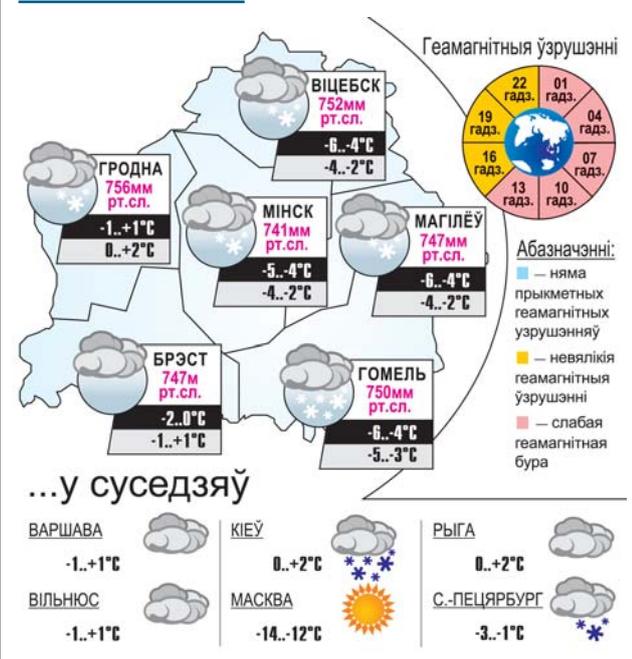
Імяніны

Пр. Рымы, Яфіма.
К. СТРОЧАННЕ
ГАСПОДНЯЕ.
Марыі, Карнеля,
Міраслава.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Даты Падзеі Людзі

2 ЛЮТАГА

1485 год — дата нараджэння Яна Вісліцкага, паэта-лацініста. Выхадзец з Беларусі. Скончыў Ягелонскі ўніверсітэт у Кракаве, атрымаў ступень бакалаўра. Аўтар од, эпіграм, элегіяў, пасланняў. На гістарычным матэрыяле напісаў эпічную паэму «Пруская вайна», якая вылучаецца манументальнасцю батальных сцэн і мастацкім паказам прыроды (у другой частцы твора апісана Грунвальдская бітва 1410 г.). Паэма з'явілася родапачынальнай эпопеяй у беларускай, польскай, літоўскай літаратурах. Памёр у 1520-х гадах.

1677 год — нарадзіўся Людвік Сяніцкі, падарожнік, мемуарыст, даследчык Сібіры. Выхадзец з беларускага шляхецкага роду герба «Бонч». У пачатку XVIII стагоддзя быў адміністратарам Магілёўскай эканоміі, віцэ-губернатарам Быхава. У Паўночную вайну 1700—1721 гадоў — палкоўнік, камандзір Беларускай дывізіі. Адзін з кіраўнікоў абароны Быхава (1707). Аўтар мемуараў. Памёр у 1757 годзе.

1882 год — нарадзіўся Джэймс Джойс (1882—1941), ірландскі пісьменнік, прадстаўнік мадэрнісцкай і постмадэрнісцкай прозы. Аўтар раманаў «Партрэт мастака ў юнацтве», «Уліс» і іншых.

1885 год — дата нараджэння Міхаіла Васільевіча Фрунзэ, рэвалюцыянера, савецкага

ваеннага і дзяржаўнага дзеяча, ваеннага тэарэтыка, аднаго з арганізатараў савецкіх Узброеных Сіл. З 1916 года — на Заходнім фронце, вольнанаёмны артылерыйскай часці ў Івянцы, затым у Мінску ў камітэце Усерасійскага зemsкага саюза на Заходнім фронце. Стварыў у Мінску падпольную большавіцкую арганізацыю. Быў адным з рэдактараў большавіцкай газеты «Звезда». Адзін са стваральнікаў Мінскага Савета, член яго выканкама, начальнік народнай міліцыі Мінска. Аўтар навуковых прац, якія аказалі ўплыў на развіццё савецкай ваеннай навукі і фарміраванне ваеннай дактрыны.

1918 год — СНК зацвердзіў дэкрэт «Аб свабодзе сумлення, царкоўных і рэлігійных таварыстваў» (дэкрэт аб аддзяленні царквы ад дзяржавы і школы ад царквы).

1957 год — нарадзіўся (г. Мінск) Аляксей Леяўскі, беларускі рэжысёр тэатра лялек, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. З 1982 года галоўны рэжысёр Магілёўскага абласнога, з 1986-га — Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек. Значнае месца ў творчасці рэжысёра займаюць сучасныя інсцэніроўкі дзіцячай класікі. Сярод п'ятак: «Віні-Пух і ўсе, усе, усе...», «Дзед і Жораў», «Вясёлы цырк» і іншыя.

Было сказана

Сяргей ГРАХОЎСКІ, паэт, прэзідэнт, перакладчык:
«Тварыць дабро патрэбен талент, прыносіць гора — толькі злосць».

Каляндар з... пародамі дрэў

Незвычайны фірменны каляндар на 2017 год выпусціла Міністэрства лясной гаспадаркі.

Яго спецыялісты вырашылі, што многім будзе цікава даведацца, як выглядае дрэва «знутры», прычым не распілоўваючы апошняе. Таму міністэрства прадставіла каляндар, кожная старонка якога — гэта фатаграфія зрэзаў дрэў асноўных лесаўтвараючых парод ляснога фонду. Тут жа пададзены працэнт плошчы, якую займае тая ці іншая парода. Каляндарная сетка нанесена на спецыяльную кальку, прыбраўшы якую, можна палюбавацца на прыродны малюнак.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@zviazda.by

Любімага татка і дзядулю
Васіля Прохаравіча Падалькіна з вёскі Ганчары Лідскага раёна шчыра віншум з днём народзінаў! Зычым моцнага здароўя, бадзёрасці, поспехаў — на новае пяцідзясцігоддзе сумеснага жыцця з любімай Верай Іванаўнай.

З павагай і ўдзячнасцю сын Аляксандр, нявестка Святлана і унук Раман.

